עולם קטן

גליון 305 | שלח |
ט"ו בסיוון ה'תשע"א

עולם קטן השבועון הדתי לצעירים
ok@olam-katan.co.il
ת.ד. 7593 ירושלים 91074 טלפקס 077-6621680
הפצה: מקור ראשון 052-6070999 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות |
© זכויות היוצרים והקניין הרוחני שמור לעולם קטן
לפרסומות: איתן 054-6799933
72525 olam@spotnik.co.il גרוס
לקבלת העלון בדוא"ל olamkatan@gmail.com

בכפם שאפרת ומורתם סתנו ©

בס"ד

מה אנחנו היינו אומרים על הארץ

אילו היינו המרגלים

מה עושה הארץ **לפרות** הישראליות, כמה **ישיבות** יש היום בארץ וכמה היו בגלות, מה אפשר ללמוד על מאפייני **מזג האוויר** הארץ ישראלי, על **נבואה** ארץ ישראלית, אילו נתונים מדהימים משקפים את **הישגי החקלאות** בארץ, כיצד האקלים כאן יוצר תנאים אופטימליים **לשיקום השרפה** בכרמל וגם איך אפילו **בשפכי הקישון** המזוהם יש נקודות אור

עמוד 8

שיעור בהסברה

ח"כ מיכאל בן־ארי ואיתמר בן־גביר מחברים את מרכז תל־אביב לעובדים הזרים שבדרום העיר.

מתברר שכשההפגנות והמחאות לא עוזרות - סף היצירתיות דווקא עשוי לעלות. דומה שלא היה מי שנשאר אדיש השבוע למהלך שיזמו ח"כ מיכאל בן־ארי ועוזרו הפרלמנטרי איתמר בן־גביר. השניים העניקו לארבעים מהגרי עבודה בגדי ים וכרטיסי כניסה ללא פחות מאשר ברֵכת השחייה גורדון הצפון־תל־אביבית. את התגובות המרתקות של שוחרי שוויון הזכויות ומדינת כל אזרחיה למראה קבוצת הכושים מדרום העיר שחדרה למתחם הרגוע שלהם, חייבים לראות בעיניים - חפשו את הסרטונים ברשת. כבר באותו שבוע הדיונים על העובדים הזרים במועצת העיר נשמעו אחרת לגמרי. (**צילום מסך מאתר** nrg)

יום השנה

ראיון עם הרבנית אליהו

עמוד 4

6 לא משחק ילדים
כיצד הרפורמה באורך יום הלימודים בגנים קשורה לדמותה של המשפחה הישראלית

10 תגובות
למאמר המערכת מהשבוע שעבר - צבא בגדול

2 תנ"ך 1
מדוע מכולן דווקא הבגרות בתנ"ך נגנבה

תנ"ך 2
קריאה אקטואלית בסיפור המלך חזקיה ושבנא בספר ישעיהו

12 את ליקוי הירח השבוע ראיתם?
גם אם לא, זו הזדמנות להבין במה מדובר

13 ויש גם סיפור מרגש של אורית כרמלי

מכללת אמונה
המכללה האקדמית לאמנות וחינוך
מיסודן של מכללת אפרתה ואמונה

הנחה של 500 ש"ח לרשמות עד סוף סיון

נדאג שתעברי את זה בשלום!

תואר ראשון

אמנות | תיאטרון | עיצוב גרפי
אפשרויות להתמחות: דפוס. מולטימדיה. צילום. קרמיקה. משולב.

החוג לתיאטרון מציג: הפקות שנה ב'.
להזמנת כרטיסים: 052-4239537

עינת 054-6370055 | מכינה להשלמת בגרויות 02-6731465
www.emuna.ac.il

לרקת מומעמקים
מבצע!!! מחיר מיוחד לבני ישיבות
הרכב מנצח של יוקרה ושמחה!
רובן 050-6756429 www.mimaamakim.co.il

בית אירוח בצפת למשפחות וקבוצות
10 חדרים וחדר אוכל ל 70 איש
טל: 04-6924427
לתמונות ופרטים נוספים כנסו לקישור
TTT.CO.IL/BEITGURI.HTML

היישוב טלמון קולט משפחות!
בואו והצטרפו לקהילה איכותית וצעירה
מבחר אפשרויות דיור | שירותי קהילה מגוונים
רק 20 דקות ממודיעין
לפרטים: 02-9975011

תכנית עוז ואמונה נוקדים
בוגר צבא, מכינה או ישיבת הסדר!
הצטרף לחבורת הלומדים במכינת "מגן שאול".
בהנחיית מיטב הרבנים, בתנאים מעולים ובאווירה ייחודית.
אפשרות לשילוב לימודים במכון לב או לימודי חינוך לתואר B.Ed.
מלגת לימודים מלאה | לרווקים | לנשואים מלגת קיום תנאי פנימייה | אפשרות למגורים | 7 דקות נסיעה מירושלים
לפרטים 052-5208552 או 052-4639064

בס"ד
אולם, גן ונוף
נוף הירדן
בנוף היפה ביותר בארץ
אין מספיקים עם קיטרינג מצויין
אולם 44
nofya.my@gmail.com www.nofhayarden.com
אירועים 052-3003566 קייטרינג 050-6614815

אספרסו על הדרך

הרב אורי סדן, נוב

שאלה: אני עייף באמצע הנסיעה ורוצה להתרענן, אולם כל חנויות הנוחות שעל יד תחנות הדלק (מנטה, אלונית, yello, sogood) פתוחות בשבת ואין להן הכשר. האם למרות זאת אפשר לשתות שם קפה?

תשובה: כפי שאמרת אדם שעייף באמצע נסיעה אסור לו להמשיך בנהיגה ועליו לעצור להתרעננות, לשטוף פנים, ללכת קצת, לשתות כוס מים, לאכול משהו ואם הוא צריך שישתה כוס קפה. יש בעצירה זו הצלת חיים ממש. השאלה אינה **האם** צריך לעצור ולשתות אלא **היכן** לעצור **ומה** מותר לשתות. שתיית קפה בתחנת דלק הפתוחה בשבת בעייתית מכמה סיבות:

מחזק ידי עוברי עברה

תחנות הדלק שומרות השבת נמצאות בתחרות קשה ועומדות בניסיון גדול מאוד. אדם ששמירת השבת חשובה לו צריך להקפיד, עד כמה שהדבר אפשרי, לתדלק את רכבו ולקנות מוצרים דוקא בתחנות אלו ולא בתחנות הפתוחות בשבת. כיום מספר התחנות הסגורות בשבת קטן יחסית אך עם קצת תשומת לב אדם יכול לכוון את דרכו כך שיתדלק דווקא בהן (החברות השונות מפרסמות באתרי האינטרנט שלהן אילו תחנות פתוחות בשבת ואלו אינן פתוחות ואפשר לברר זאת שם בקלות). כמובן שאם אדם נתקע בלי דלק או שהתעייף באמצע הנסיעה הוא רשאי לעצור ולתדלק כמה שהוא צריך עד שיוכל להגיע לתחנה שומרת שבת, אך לכתחילה ראוי להקפיד על כך.

קפה במקום פתוח בשבת (או - למה לא נותנים הכשר לחנות שפתוחה בשבת)

ההלכה אוסרת עלינו לאכול דבר שנתבשל בשבת (שו"ע או"ח שיח א). אולם הרשב"א מוסיף (מובא במגן אברהם שם ס"ק א וכך פוסק המשנה ברורה שם ס"ק ד) שמכיוון שהאוכל אסור באכילה ממילא גם הכלים שבהם נתבשל אסורים בשימוש, וגם ביום חול, כמו כל כלי שנתבשל בו דבר איסור. כשמדובר בכלי שאדם בישל בו לעצמו, הדבר נאסר רק בעבורו, אולם כשמדובר בכלי שבישלו בו בעבור אחרים, לדעת חלק גדול מן האחרונים הדבר נאסר לכולם לעולם (כתב סופר או"ח סי' נ' ובילקוט יוסף סי' שיח ו). זוהי אחת הסיבות שבגינה כל הרבנויות בארץ נמנעות מלתת הכשר לבתי קפה ולמסעדות הפתוחים בשבת, גם לו היו יכולות לוודא שכל המוצרים הנמכרים בהם מגיעים ממקורות כשרים.

במכונת קפה, הקפה (מסוג אספרסו, "הפוך" וכדומה) מתבשל בצורה כזו או אחרת תוך שימוש בכלים ייעודיים שהם חלק מהמכונה או נלווים לה, ולכן מכונת קפה שהכינו בה קפה בשבת לדעת חלק גדול מן האחרונים אסורה בשימוש אחרי שבת, גם אם ידוע בבירור שמשתמשים בה רק בקפסולות קפה עם הכשה. בקפה נמס וקפה שחור ("בוץ") המכונה משמשת כקומקום למים בלבד (את הקפה והחלב מוסיפים בתוך הכוס) ולכן במשקאות אלו אין בעיית כשרות.

מאפה ללא הכשר

במוצרי מאפה שנאפים במקום או שנמכרים פתוחים הבעיה קשה שבעתיים, שכן בנוסף לבעיית השבת גם אי אפשר לברר בוודאות את מקור המוצר, היכן נאפה, מתי ובידי מי, האם השתמשו באותם כלים לבשר ולחלב, האם משתמשים במוצרים ממקורות שונים ומהם אותם מקורות, ולכן אין כל היתר לאכול מאפה ללא הכשר גם אם המוכר הנחמד אומר שלדעתו הכל כשר/בד"ץ/בג"ץ וכו'...

לסיכום: אם האדם מוכרח לשתות קפה על מנת שיוכל להמשיך בנסיעתו מבלי להסתכן, הוא יכול להקל ולהזמין קפה נמס או קפה שחור (בוץ) שיכינו בעבורו בכוס חד־פעמית (למרות בעיה מסוימת של מראית עין שקיימת בעצם הקנייה במקום ללא הכשר), אך אין להזמין קפה המתבשל במכונה כגון אספרסו. מוצרי מזון אחרים אפשר לקנות רק אם הם מגיעים סגורים עם סימון כשרות מרבנות מוסמכת.

מה לעשו"ת?!

שו"ת סלולרי

לא מהדרין זוג חברים הזמין אותנו לסעודת שבת. אנחנו לא יודעים אם הם אוכלים 'מהדרין' או כשרות רגילה. מה לעשות? **הרב אליהו:** לאכול בלי לשאול. חומרת 'מהדרין' חשובה פחות מאהבת חברים. רק דבר שיכול להיות בעיית אמת, כגון חרקים בחסה וכדומה - אל תאכלו.

לידה בשבת ייתכן שאצטרך לנסוע ללדת בשבת. האם אפשר להניח בתיק טלפון נייד? **הרב אליהו:** מותר. להניח אותו מערב השבת או החג.

פרחי ציבור האם מותר לקטוף לבית פרחים מגינה ציבורית? **הרב אליהו:** לא. זה גזל הציבור.

מכנסיים קצרים הגעתי מנסיעה ואני לבוש מכנסיים קצרים. האם עדיף להתפלל מנחה במניין כך, או להחליף בגדים ולהפסיד מניין? **הרב אליהו:** אם מכנסיים קצרים נחשבים לא מכובדים במקומך, עליך להחליף בגדים אפילו אם תפסיד את המניין.

חינה האם כתם של חינה חוצץ בנטילת ידיים? **הרב אליהו:** לא.

קבלת שבת מוקדמת האם מי שקיבל שבת מוקדם יכול לתת לחברו לכבס בשבילו בזמן שהוא שובת? **הרב אליהו:** לתת אסור, מכיוון שכבר קיבלת שבת, אך לחבר עצמו מותר לכבס בזמנו.

ציצית ישנה ציצית מלוכלכת מאוד - האם מותר לזרוק אותה לפח? **הרב אליהו:** נוהגים להניח בגניזה.

שם ה' האם מותר שיהיה כתוב על חולצה 'א־להים' בלי הפרדת מקף? **הרב אליהו:** לא.

תפילה בלי כוונה האם יש טעם בתפילה ובברכות בלי כוונה? **הרב אליהו:** כן.

אזעקה בשבת האם מותר לנטרל אזעקה שהופעלה בטעות בשבת? זה מצער. **הרב אליהו:** לא. אין זה מצער במידה שתתיר חילול שבת, אלא אם כן מדובר בחולה, שאכן זה צער משמעותי בעבורו.

תשובה אם עשיתי עברה ואני מבקש סליחה מה', הוא יסלח לי? הוא מקשיב לשיח בני אדם? **הרב אבינר:** בוודאי. "צופה ויודע סתרינו" (יגדל). "והוא א־לי וחי גואלי" (אדון עולם).

הברית החדשה וקוראן מצאתי ברית חדשה וקוראן ואני רוצה לזרוק לפח. אפשר? **הרב אבינר:** את הברית החדשה כן, כי זו עבודה זרה. בקוראן יש גם שם ה' ודברי אמונה, לכן לעטוף היטב ולשים בגניזה.

מכירת בית לגוי האם מותר למכור לגוי בית שישמש לקונסוליה של מדינה זרה? **הרב אבינר:** כן, כי זה שייך למעמד מדינת ישראל.

נטילת ידיים ידיי נצבעו מאכילת תות והצבע אינו יורד בסבון. האם זה חוצץ במקווה? **הרב אבינר:** לא כי אין לזה עובי.

חופה מהי המסורת לקבל קבלת עול מלכות שמים על ידי החתן תחת החופה? **הרב אבינר:** אין מסורת קבועה. גם קבלת עול מלכות שמים זה בין האדם לה' ולא דווקא בפומבי.

מתנה בשידוך האם אפשר לתת מתנה לבחורה שאני נפגש אתה? **הרב אבינר:** כן. קטנה.

בית המקדש עקרונית, אפשר לבנות את בית המקדש? **הרב אבינר:** לא. קודם צריך מלכות ישראל. רמב"ם מלכים א ב.

גלעד שליט כיצד לפעול למען גלעד שליט? **הרב אבינר:** לא להיכנע לסחטנות, אלא אדרבה, עוז וגבורה, והמדינה צריכה להמשיך לפעול בדרך המוסד והשב"כ.

נדר על תנאי האם אפשר לקבל על עצמי הנהגה טובה על תנאי: אם אצליח בבחינה אתפלל מנחה במניין? **הרב אבינר:** כן.

כניסה למעיין האם אשתי ואני יכולים בטיול להיכנס ביחד למעיין כשאנו לבושים? **הרב אבינר:** כן, בתנאי

שו"ת סמס לרב שמואל על מנת לשפר את השו"ת נפתח מערך שיזרז את מתן התשובות. תביעם שולחים שאלה לשו"ת בתספר 4664 לפתוח נמילה 'שאלה'. ואמר כך השאלה.
בלוג ושו"ת יוחיים נוסיאו מאת הרב שלמה אבינר: www.video.maale.org.il

למבצע בפריסה ארצית
דרושים
רכזים תושבי ערים או ישובים גדולים
למשרה חלקית או מלאה
לפרטים: 054-2335629 אושרי
אמת & תקן

פוליו

דירות איכותיות במבנים משוחזרים ומיוחדים, המשמרים את העבר יחד עם דיור מודרני ומתקדם
דירות גדולות ומרווחות
סטנדרט בניה גבוה • מפרט טכני עשיר
הפרוייקט צמוד לשכונת מעלה הזיתים
לבחירתכם דירות 3, 4, 5 ו-6 חדרים
יוקרתיות, לכולן גינה או מרפסת.
כניסה מיידית!
מבצע ל-5 דירות ראשונות
בית במעלות דוד. בואו להיות חלק מקהילה איכותית בהר הזיתים! 02-5671015
www.maalotdavid.co.il maalotdavid@gmail.com

דיבת הארץ

האם למדנו לקח מפרשת המרגלים?

חני לוז, מרכז תרמי"ת לתעבור הדמוקרטיה במדיה הישראלית, מיסודו של הפורום המשפטי למען א"י

מה הבעיה שלנו עם המרגלים? הם בסך הכל דיווחו. עשו את העבודה שלהם. מה חשבתם, ברור שתפקידם להעביר ביקורת, הם הרי לא נשלחו כדי להעביר דיווח "מטעם", לא? אז למה העונש? למה הקב"ה כל כך כועס?

אנחנו טוענים שהמצב הלאומי שלנו היום לא מזהיר הכלכלה משגשגת כשכלכלות העולם קורסות. יש לנו גם נפלא וחיילים מסורים. אז מה בכל זאת גורם לתחושה לא טובה?

התשובה נעוצה אותה בעיה פסיכולוגית-חברתית-ציבורית. התקשורת קובעת כאן סדר יום פוליטי, יוצרת מצב רוח לאומי שפוגע לרעה על מהלכים באופן לא דמוקרטי. המדינה שלנו זקוקה לטיפול נרטיבי דחוף, וזו לא מליצה. המדרון תלול ומסוכן. איבדנו את סיני, איבדנו את החוף הדרום מערבי, איבדנו שליטה בחלקים גדולים מיהודה ושומרון. הלחץ המסיבי לאבד חלקים נוספים מהרי המרכז ובהבקעה הולך ומתגבר, והגיע לצומת מסוכן שבו ראש הממשלה מתחייב בפני ארה"ב על הקמת מדינת טרור בלב ארץ ישראל.

האם מקרה הוא שהחורבן המעשי של יישובי גוש קטיף וצפון השומרון בוצע למחרת הלילה שבו עם ישראל בכה "בכייה של חינם" בעקבות דברי הדמוריליזציה של המרגלים?

התקשורת אינה פועלת בוואקום: מאחוריי מסע תלחיצים עומדים גופים בעלי ממון רב ותשפיע. ארגוני הקרן לישראל החדשה, בחסות כסף אירופי, אימצו ושכללו את שיטות המרגלים: פרשנות שלילית, דמוריליזציה, הוצאת דיבה ומסקנות קשות.

הם משכנעים את ההמונים שאנחנו חלשים מכדי להמשיך "להחזיק בשטחים". תגבים, אמרנו? ארגונים כמו "שלום עכשיו", "יש דין" ו"שוברים שתיקה", מפיצים את דיבת הארץ במלוא עוזה בחו"ל, בעזרתם האדיבה של גורמים בתקשורת הישראלית. את יישוב הארץ הם הופכים ל"כיבוש האכזר", את המתנחל המצוי לאלים, ואת התושב הפלשתיני כקרבן נצחי. תמונות המוכיחות את ההפך מוסתרות מהציבור. הם פוגעים בכלכלה ובעסקים ישראליים. הם רודפים חיילים בטרור משפטי ומונעים מהם כניסה לארצות שונות. הם צמא הדם הידוע מסיפורי אלף לילה בלילה. מוצג בתקשורת כשה תמים ואמיץ. מנות-יתר של דמוריליזציה משודרות בגלי צה"ל, כשאנרכיסטים ושונאי צה"ל מקבלים במה ידודותית פעם אחר פעם במסווה רדיופוני של אקטואליה, תכנית משפטית, היסטוריה או פינת 'יכוחים אדם'. האם מקרה הוא שהחורבן המעשי של יישובי גוש קטיף וצפון השומרון בוצע למחרת הלילה שבו עם ישראל בכה "בכייה של חינם" בעקבות דברי הדמורליזציה של המרגלים? בזמן, לפני שנה אנחנו נמצא את עצמנו בתסריט חוזר של נסיגה אחורנית 40 שנה? האם נצליח לתקן את חטא דיבת הארץ?

המרגלים מתומצת בדברי הסיכום "ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו בעיניהם". כמה אמת פסיכולוגית יש במשפט הקצר הזה. אנחנו נתפסים בחוץ על פי מה שאנחנו משדרים החוצה.

מה בעיה שלנו עם המרגלים? הם בסך הכל דיווחו. עשו את העבודה שלהם. מה חשבתם, ברור שתפקידם להעביר ביקורת, הם הרי לא נשלחו כדי להעביר דיווח "מטעם", לא? אז למה העונש? למה הקב"ה כל כך כועס?

אנחנו טוענים שהמצב הלאומי שלנו היום לא מזהיר הכלכלה משגשגת כשכלכלות העולם קורסות. יש לנו גם נפלא וחיילים מסורים. אז מה בכל זאת גורם לתחושה לא טובה?

התשובה נעוצה אותה בעיה פסיכולוגית-חברתית-ציבורית. התקשורת קובעת כאן סדר יום פוליטי, יוצרת מצב רוח לאומי שפוגע לרעה על מהלכים באופן לא דמוקרטי. המדינה שלנו זקוקה לטיפול נרטיבי דחוף, וזו לא מליצה. המדרון תלול ומסוכן. איבדנו את סיני, איבדנו את החוף הדרום מערבי, איבדנו שליטה בחלקים גדולים מיהודה ושומרון. הלחץ המסיבי לאבד חלקים נוספים מהרי המרכז ובהבקעה הולך ומתגבר, והגיע לצומת מסוכן שבו ראש הממשלה מתחייב בפני ארה"ב על הקמת מדינת טרור בלב ארץ ישראל.

התקשורת אינה פועלת בוואקום: מאחוריי מסע תלחיצים עומדים גופים בעלי ממון רב ותשפיע. ארגוני הקרן לישראל החדשה, בחסות כסף אירופי, אימצו ושכללו את שיטות המרגלים: פרשנות שלילית, דמוריליזציה, הוצאת דיבה ומסקנות קשות.

הם משכנעים את ההמונים שאנחנו חלשים מכדי להמשיך "להחזיק בשטחים". תגבים, אמרנו? ארגונים כמו "שלום עכשיו", "יש דין" ו"שוברים שתיקה", מפיצים את דיבת הארץ במלוא עוזה בחו"ל, בעזרתם האדיבה של גורמים בתקשורת הישראלית. את יישוב הארץ הם הופכים ל"כיבוש האכזר", את המתנחל המצוי לאלים, ואת התושב הפלשתיני כקרבן נצחי. תמונות המוכיחות את ההפך מוסתרות מהציבור. הם פוגעים בכלכלה ובעסקים ישראליים. הם רודפים חיילים בטרור משפטי ומונעים מהם כניסה לארצות שונות. הם צמא הדם הידוע מסיפורי אלף לילה בלילה. מוצג בתקשורת כשה תמים ואמיץ. מנות-יתר של דמוריליזציה משודרות בגלי צה"ל, כשאנרכיסטים ושונאי צה"ל מקבלים במה ידודותית פעם אחר פעם במסווה רדיופוני של אקטואליה, תכנית משפטית, היסטוריה או פינת 'יכוחים אדם'. האם מקרה הוא שהחורבן המעשי של יישובי גוש קטיף וצפון השומרון בוצע למחרת הלילה שבו עם ישראל בכה "בכייה של חינם" בעקבות דברי הדמורליזציה של המרגלים? בזמן, לפני שנה אנחנו נמצא את עצמנו בתסריט חוזר של נסיגה אחורנית 40 שנה? האם נצליח לתקן את חטא דיבת הארץ?

הדימוי הלאומי הנמוך: משפט המפתח של כל דברי

האם הציבור הדתי מתמודד כראוי עם סוגיית החינוך המיוחד?

צביקה קליין, איש תקשורת דתי, מספר על חוויותיו במסגרות החינוך הדתיות בנער שאובחן בסובל מבעיות של קשב וריכוז. האם החברה הדתית יודעת להתמודד עם תלמידים כאלה? לצערנו יש הרבה מחנכים שאין להם מושג, אבל יש באלה שדווקא עושים זאת בצורה המקצועית ביותר

"תגיד לי, מה הסיפור שלך?" שאל אותי בתקיפות ר"מ הכיתה, לאחר שנכשלתי בכל מבחני הגמרא מאז תחילת השנה.

כשאובחנתי כבעל קושי בקשב וריכוז במהלך כיתה ז' בשיבוצה התיכונית לא הייתי כל כך מופתע, להפך, זה דווקא הבהיר לי הרבה. האבחון הסביר לי את העובדה שבאחוז ניכר מהמבחנים שאליהם ניגשתי באותן שנים קיבלתי ציון אפס, ובימים טובים גירדתי מ-40. עבורי, אלה לא היו ימים פשוטים, ולצערי מוסדות החינוך הדתיים לא ידעו בדיוק איך לאכול' את התופעה.

בנוסף, למרות האבחון הטרי שהגדיר אותי כבעל לקויות למידה, בית הספר, ובמיוחד אותו רב, לא הסכימו שאעבור לכיתה המיוחדת, שבה למדו עוד תלמידים וקיבלו תגבור משמעותי.

"אתה מטומטם? אתה רוצה שנשלח אותך לכיתה המיוחדת?" המשיך הרב לשאוג ב'רגישות' רבה. "אתה רוצה ללמוד עם עם כל הילדים הבעייתיים? ילמדו אותך שם להגיד 'א-ל-ף, ב-י-ת, ג-י-מ-ל...'". מה שאותו רב לא הבין זה שלא רק תלמיד שמתפרע הוא תלמיד עם בעיות קשב, אלא גם ילדים טובים שלא מצליחים להתרכז במהלך השיעור, במיוחד בכיתה של 40 ומשהו תלמידים. אילו הייתם במקומי בטוח שהייתם מדוהרבנים להצילת בלימודים אחרי שיחה כזאת, לא ככה?

ט"ו בשבט הגיע, זמן לתעודות...

יש כאלה שעבורם ט"ו בשבט היה חג חיובי, עבורי היה זה היום שבו הייתי צריך לעמוד מול הוריי ולבטיח למה יש לי יותר ציונים שליליים מחיוביים. את ציון המחצית שקבלתי בגמרא אני זוכר בבירור: 39. מספר עגול ויפה לא? לאחר שיחה עם הוריי והפרגון המעודד מהרב, הוחלט להצמיד לי חברותא משיבות ההסדר המקומית.

לא תאמינו. התחילתי להבין את הגמרא! מידי פעם אפילו התחלתי קצת להקשיב בשיעורים, והנתחמתי בזה, שאת הסוגיה הזאת בכל למדתי עם ר'חברותא הבוגרת שלי'. הציונים החלו להשתפר, וכן גם הדימוי העצמי.

הגעתי לסוף השנה בראש מורם וחיכיתי לקבל את התעודה המפרגנת. "הרב בטח כל כך מבסוט מהציונים שלי" – חשבתי בלבי. את הציון שקיבלתי לא אשכח עד יומי האחרון: 42.

אז אין לי תואר בחינוך. גם לא בפסיכולוגיה. אפילו לא בעבודה סוציאלית. אבל כל אדם, ובמיוחד כזה שאמור לחנך ילדים, צריך טיפה רגישות ומחשבה. גם אם נניח שממוצע הציונים של התלמיד במהלך השנה הוא 42, יש מקום להתחשבות מדי פעם, מקום לרגישות ולפרגון.

מוקדש לביקורו של נתניהו בשיבשת מרכז הרב בליל יום ירושלים תשע"א, כשהוא מכריז בחגיגות על נאמנותו לירושלים, לקול תשואות השומעים.

במצעד יום ירושלים הוחרב מאחז עלי-עין שבבנימין בידי שליחיו של נתניהו. תוך אלימות קשה במיוחד. וחרב ההריסה שבידו מונפת על יישובים רבים נוספים.

המצב ביהודה היה קשה, ולמעשה לא נשאורו מערי יהודה הבצורות אלא עיי-חרבות. כולן נפלו שדודות תחת הצבא האדיר של סנחריב שעלה בתנופה תוך שהוא כובש את מלכות ארם שקדמה לו ועוד מלכויות רבות. חייליו היו מצוידים במיטב הנשק החדיש של אותה תקופה, מאומנים היטב וששים אל הקרב.

חזקיהו המלך התמלא חשש ודאגה, עד ישעיהו הנביא חיזק אותו כל העת והבטיח לו ושוועה בידי שמים.

אלא שהמצב הלך והסתבך. לחזקיהו כבר לא היה רוב בקרב הנצורים בירושלים, אבל לשֶבְנָא – אחד מראשי הממשל החשובים – היה רוב מובהק. הוא כבר ניהל מדיניות חוץ עצמאית ושלח חץ ובו איגרת אישית לסנחריב המוסרת שהוא ומפלגתו השלימו עם הכיבוש.

לכאורה היה זה צעד הגיוני ומתבקש – איש לא עמד לפני השטף העצום של סנחריב, גם לא מלכות גדולות פי כמה מיהודה. אף מלכות ישראל החזקה נפלה לפני צבא אשור בימיו של חזקיהו, והוא יכול היה לצפות לגורל דומה.

אבל חזקיהו המשיך להחזיק באמונתו ולשמוע לדברי הנביא.

שבנא ראה עצמו דווקא כמֻגנה של ירושלים. לדעתו, כניעה תציל אותה מחורבן בטוח. מלך אשור האדיר הבטיח גם שיַגלה את הנצורים אל ארץ טובה כארצם, ואי אפשר בנתונים הקיימים לצפות למשהו טוב יותר. האלטרנטיבה ידועה – מוות בטוח בידי חייליו האכזריים של סנחריב והגלייה מבישה של הנותרים, בעירום ובהשפלה.

שמירת הכבוד הלאומי מחייבת כניעה, דרש שבנא באזני תומכיו. גם ירושלים תישמר בשלמותה, ובבוא העת, כשנהיה ראויים – נשוב אליה ונחדש בה יומינו כקדם. אם לא – תיחרב ירושלים סופית ותאבד התקווה.

בנוסף, ייתכן שסנחריב ירשה לקומץ יהודים להישאר ולהמשיך להקריב קרבנות וכך ייצגל גם המקדש, טען שבנא, תוך שהוא רומז על מגעים המתנהלים בחשאי ברוח זו.

שבנא ביקש מחזקיהו לבוא ולהציע לאנשיו את שיטתו לחיזוקה של ירושלים ולשמירת שלמותה. בנאום הנלהב שהכין היו עוזרים גם דברי רבשקה המומה, שאותם שמעו הכול מעל החומה.

"זהו מהלך אלוקי, כבר לא בשליטתנו", חשב לטענן בלהט, "דרכנו לחיזוקה של ירושלים היא דווקא בכניעתה לפני מלך אשור"!

בדרכו לבית המדרש עבר דרך חלקת גדולי האומה, קברי המלכים הקדמונים – דוד, שלמה, רחבעם ויצאאיהם – שתרמו לפיתוחה ולביסוסה, כדי לבחור לו קבר שיהיה מוכן בבוא העת.

אלא ששם פגשו הנביא והטיח בפניו דברי תוכחה קשים, שהבהירו לו כי אין טעם שיגיע לדרוש לפני חזקיהו ואנשיו.

שבנא לא הגיע לנאום בבית המדרש של חזקיהו אל נאום חיין על היזוקה של ירושלים. למרות זאת הוא המשיך לנהל מגעים עם סנחריב, מתוך גישה פטריוטית המתחשבת בנתונים ומסתיימת משיגיונות הנביאים הסהרוריים, כפי שנהג לומר למקרוביו.

חזקיהו המתלא חששות אך הוסיף לבטוח בה' ושמע לדברי הנביא.

בצעד מתרים במיוחד אכלו הוא ואנשיו את קרבן הפסח על גגות העיר, תוך קריאת הלל בשירה ובשמחה. מחזה לא הגיוני לכאורה, כשהמצב על סף יאושו.

שבנא שב ולעג לציבור האומלל, הסובל חרפת רעב ומצוקת מים קשה, ומובל אל קצו בידי הנהגה אחוזה ובלתי אחראית.

באותו לילה הכה ה' במחנה אשור. גם דברי התוכחה של הנביא התקיימו בשבנא במלואם.

דבר לא שב אחור.

* מבוסס על ישעיהו פרקים א, כ, כב, לו, נמרא מסכת סנהדרין דף כו. ילקוט שמעוני מלכים ב רמז רמא.

שבנא הולך אצל חזקיהו

הרב אברהם וסרמן

לך א"לי תשוקתי

אצבע אלוקים

הרב יובל פרוינד

כבר שעה וחצי שאני מתייבש כאן בטרמפיאדה. נסיעתי אל כל הטכניקון. שיתקתי אותה בנאדם רציני, מרתק/משועשע/מסכן ושום דבר לא עזה. אף אחד לא עצר. חום אימים. הסבלנות מתחילה לפקוע ואני מתקרב לתחושה שאני לא מת עליה במיוחד – חוסר אונים. שם אני בדרך כלל נזכר בך. פתאום מתחשק לי להתפלל. סוג של שעת צרה, לא? עֲשֵׂה שמישהו יתעכב בתחנה לשנייה אחת, יקלוט אותי בזווית העין ויחוס על עני ואביון. השפע אל טובך לנהגיך. רחם עליי, קדוש מעונה שכמותי, שמתבטל בגיהינום כבר כמעט שעתיים...

בזמן האחרון די מציק לי שאני נזכר בך רק בטרמפיאדה. זאת אומרת, ברור שאתה מצדך אב רחמן ושכל תפילה היא טובה ומעומק הלב עוד יותר טוב, אבל אני מרגיש שאני פוגש אותך רק בעמדה אחת. עמדת המסכן. אם אלך עוד צעד (ויש לי זמן ללכת כי עדיין לא שלחת מושיען), אני מרגיש שבמקום שהעמידה מולך תרים אותי לגבהים היא משפילה את קומתי. רק כשאני מסכן, עלוב, חלש ולא-אני, אז אני אוהב אותך! יש בזה משהו משפיל! (מצדי כמובן)

במילים אחרות, לפעמים אני אומר לעצמי שאולי אני צריך לעבוד אחרת. אני תקוע בטרמפ? להתייבש עד שיהיה פתרון – עוד קשה ולחסוך לאוטובוסים אי אפילו לקנות איזו טרטנה קטנה שתעשה את העבודה. ומה עם התפילה? אני רוצה שאתה תהיה מקור השראה שלי! מה שמעיף אותי מעבר לגבולות של החיים לא האבא שמנגב לי את הנזלת (סליחה על האסוציאציה פשוט נגמר לי הטיטשו). שאתה תהיה מה שמחרוג אותי מעבר למה שאני יכול כרגע, ולהגיע לירושלים אני יכול גם לבד. אז אולי עדיף שלא תשלח טרמפ, מה אתה אומר? אולי תשלח אחד ונתחיל מחדר!

עכשיו כשאני חושב על זה, יכול להיות שאנשים ברוחים ממך בגלל מה שאמרתי. הם מרגישים שאין שהציגו אותך לפניהם בצורה זאת מבשה. משהו כמו: אתם חסרים, ריקים ועלובים, אתם חייבים משהו גדול מאוד שיטפל בכם. ממש הזמנה לקשר... עדיף להגיד את האמת שאתה לא רוצה שהעולם שלך יהיה גמ"ח. אתה רוצה שאנשים יצמחו ויפרחו ואתה תלווה אותם. תשרה את שכינתך שמאפשרת להם לא להתקיבץ לעולם ולהמשיך לגדול. תיתן להם בכל דרג נתון פתח אל מרחב חדש. חלון אל שיטפל. בלי שהם יצטרכו לבוא את עצמם בשביל קשר – להפך, עיקר יעיטרכו למתות את עצמם בשביל הקשר.

עכשיו קלטתי – אני רציתי אצבע ואתה מבקש את כל היד. איזה קטע, מצאתי בתיק עשרים שקל. אולי מהעבודה במטעים לפני חודש. עוד חמש דקות יש אוטובוס, נראה לי שאני אלוקי. אלוקיי, תגיד לי היכולת לעבוד. תודה שלא שלחת טרמפ. תודה שאתה לא מוותר לי ולא מאפשר לי לוותר על עצמי.

תנ"ך עכשיו

מחשבות בעקבות גנבת טופס הבגרות בתנ"ך השבוע

הרב שמעון שושן - ראש הישיבה התיכונית החדשה אמי"ת פ"ח

"לא תגנוב", קראנו בעשרת הדיברות לפני כמה ימים, בחג השבועות. באמת קשה היה להאמין למקרא הכותרת השבוע בעיתון. תלמידת בי"ס יקותיי בירושלים הודתה בגנבת בחינת הבגרות בתנ"ך, לאחר שנתפסה כבר בתחילת הבחינה עם השאלון שעליו נכתבו התשובות.

התלמידה, כך התברר, גנבה את הטופס ממקום עבודה של אמה במרכז הבחינות האקסטרני.

האמת, הסיפור מדהים. בנוסף לעזרת המצח של התלמידה לגנוב את בחינת הבגרות ולסכן את מקום עבודתה של אמה בגלל בחינת בגרות בתנ"ך יש כאן שאלה שמטרידה אותי לא פחות: אחרי שכבר הצליחה התלמידה להגיע לשאלון ופתרה אותו בבית, מישהו באמת מבין למה היא לא שינה את התשובות והגיעה לבחינה מוכנה? מדוע הייתה צריכה להגיע למבחן כשהשאלון הפתור בכיסה ולהיתפס?

כנראה שהמסיפור העצוב הזה אפשר ללמוד דבר על מעמדו של התנ"ך, או ליתר דיוק: על מקצוע הלימוד הנקרא תנ"ך, אצל נערה אחת מבית ספר תורני בחינוך הממלכתי (הלא-דתי). מכיוון שכדאי שנמַנע מהכללות, מספיק שננסה להבין עד כמה גדולה הרתיעה ואולי גם הפחד של התלמידה הזאת מספר הספרים, עד כדי גנבה, סיכון עצמה וסיכון אמה ופרנסתה. היא עד כדי כך מפחדת מהתנ"ך שהיא אפילו לא מאמינה שבעיכולתה ללמוד את התשובות בבית ולענות עליהן בעת הבחינה.

איך לַמען השם הצלחנו להפחיד כל כך נערה ישראלית, דוברת עברית, מבית ספר יוקרתי, מפני הספר הנמכר ביותר בעולם, ספר מתח מרתק שיש בו גם השירה הנשגבת ביותר, וגם סיפורים שעולים על כל דמיון.

מה קרה כאן? האם ייתכן שהנערה הזאת מייצגת בלי מעט מתלמידי ישראל שכל כך מפחדים מהתנ"ך? האם ייתכן שמכל המקצועות (כולל המתמטיקה ה"מאיימת" אל המדעים) הבחינה בתנ"ך היא זו שמטרידה את מנוחתם של תלמידי ישראל בלילות? מבדיקה אקראית באתרי אינטרנט שמסייעים למתכוננים לבגרויות ניכר שהלחץ לפני הבחינה בתנ"ך אכן חריג לעומת המקצועות האחרים.

איך מחברים את הנוער בישראל לתנ"ך? איננו יודעי, אבל כנראה שמשהו בשיטה הקיימת במערכת החינוך (שבה יש משקל רב לביקורת המקרא) יותר מטרידי מתרחק ויותר מפחיד מהמציע. עבור הצעירים הללו התנ"ך הוא משקולת כבדה יותר מאשר מקצוע נעים על תולדות העם היהודי.

משהו בשיטה חייב להשתנות. חייבים להרים את הקול ולהציע דרך שונה, אחרת בתוך דור או שניים כדי מבוגרי החינוך הממלכתי ישלדו מהתנ"ך. וכבר אמר יגאל אלון: "עם שאינו זוכר את עברו – ההווה שלו דל ועתידו לוט בערפל".

איך לַמען השם הצלחנו להפחיד כל כך נערה ישראלית, דוברת עברית, מבית ספר יוקרתי, מפני הספר הנמכר ביותר בעולם

מי זאת העדה

הרב יניב חניא

בפרשת שלח לך מופיע החטא האיום והקשה של המרגלים בארץ ישראל, חטא שאת עונשו אנו נושאים עד היום הזה. הפרשה מתארת את החטא, את תפילתו של משה ואת הקבלה של התפילה – "ויאמר ה' סלחתי כדבריך". אולם מיד לאחר מכן אומרת התורה "... עד מתי לעדה הרעה הזאת אשר המה מלינים עליי...". הפסוק הזה, שמופיע אחרי שה' אומר "סלחתי כדבריך", קשה. למי בדיוק הכוונה? מדוע כתוב שהם עדה רעה דווקא עכשיו ומה פירוש "מלינים עליי"?

פירושו של **רש"י** לשאלות שהבאנו נראה פשוט. לפי פירוש זה, האם אנחנו עוסקים כעת במצב אחרי שהקב"ה אמר "סלחתי כדבריך"? מי הם המלינים ולמי מתייחס הפועל?

הספורנו גם הוא מסביר שמדובר על המרגלים, אולם מסביר קצת יותר את ההקשה שימו לב לתשובות שהוא מביא לשאלות הנ"ל.

נראה שה**אור החיים** מסביר שאכן מדובר כאן על הזמן שאחרי הסליחה והוא מתאר מציאות מעניינת שהייתה גם אחרי הכעס של הקב"ה, התפילה של משה והסליחה. יש בפירושו אמירה מרתקת על אופיים של החוטאים.

בהמשך דבריו הוא מתייחס למילה "מלינים" בצורה מיוחדת ושונה מעט. לפי פירוש זה, כמה חטאים היו למרגלים? מדוע התלונה נחשבת חטא בפני עצמה?

לותרים שולחן
מסע בין הפרשנים

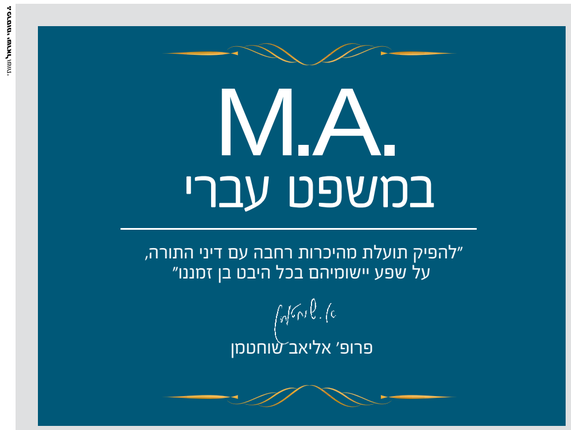

תואר שני במשפט עברי*
גם לבוגרי תואר ראשון מכל תחום

רצית לעשות תואר שני במשפט עברי? עכשיו אתה יכול. בשערי משפט נפתח המסלול היחיד בארץ לתואר שני במשפט עברי גם ללא משפטנים. זו ההזדמנות שלך ללמוד לתואר יוקרתי, לעסוק בתורה ולהרחיב דעת.

ראש התכנית: פרופ' אליאב שוחטמן

בצוות המרצים: פרופ' אליאב שוחטמן | פרופ' נחום רקובר | פרופ' יוסף ריבלין | פרופ' אברהם גרוסמן | ד"ר אביעד הכהן
פרופ' נדעון ליבזון | פרופ' שמשון אטינגר | הרב ד"ר מיכאל בריס | ד"ר תהילה בארי-אלון | ד"ר מיכאל אינודה
מרצים אורחים: הרב יעקב אריאל | הרב שלמה דיכובסקי

לפרטים ולהרשמה: 050-8452268 (עו"ד שלמה רבינוביץ)

לפרטים חייגו: 5909* www.mishpat.ac.il

שערי משפט
הוד השרון

* המועצה להשכלה גבוהה אישרה את פתיחת התוכנית, הענקת התואר מותנית באישורה.

שלי ושלכם שלה הוא

שנה עברה והגעגועים לרב מרדכי אליהו זצ"ל אינם פוסקים. לכבוד יום השנה חזרה ענבל וייס לבית האגדי מקריית־משה שדומה שהאור הבוקע ממנו לא חדל מלהאיר הרבנית צביה אליהו מספרת על החיים עם הרב מימי ההיכרות והנישואין, על לילות הקודש ללא שינה, על המופתים שהתגלו דווקא לאחר ההסתלקות, על זוגיות מופלאה, מידות מופלאות, נתינה ללא גבולות ויש אפילו מתכון לפפריקה מתוקה אוריגינלית

אמא של ישראל

ענבל (וינברנר) וייס

"הלא אותו הבית", מבטלת אותי הרבנית אליהו כשאני נדהמת מהסדר, הניקיון והפאר השוררים בביתם של הרב זצ"ל והרבנית תבדל"א. "אותו האור איננו, אותה האווירה איננה". שנה חלפה והרב חסר לאשתו, לילדיו ולכל עם ישראל.

לקראת יום השנה לפטירתו של הרב מרדכי אליהו זצ"ל אני זוכה להיפגש עם הרבנית צביה אליהו. לא פטוט לתפוס אותה ביומיום. היא רבת־פעלים, ממשיכת דרכו ומורשתו של הרב. בביתה מתקיימות תפילות, ובשבת גם קידוש גדול ושיעורי תורה. הפניות לא מפסיקות להגיע. כולם מחפשים, מקווים, שיוכלו להיעזר ברב – אפילו שאיננו בין החיים עוד.

ביתה הנאה והמטופח שהכיל עשרות אלפי אנשים בכל שנה, מעט ריק עכשיו, אך הוא מלא זיכרונות – מופתים וברכות שהתקיימו, תפילות גדולות, ייחודים וכוונות שהרב תיקן מכאן. ובעיקר – מלא חסדים קטנים של יום חולין שהיה נוהג עם הציבור.

הכנתי שאלות רבות לשאול, לנסות לברר שוב מי הוא היה מנקודת מבטה, ברגעיו האישיים ביותר. את רוב השאלות לא היה לי צורך לשאול – הרבנית, אישה חזקה ומלאת חיות, מספרת ומספרת, על דברים שכלל לא ידעתי, על רגעים שצריכים להיחקק בנצח.

יחיד במינו

"את מכירה עוד אחד כזה?" היא שואלת בטרם אנחנו מתיישבות. "אני לא שמעתי על אדם בסדר הגודל הזה. הוא היה יחיד במינו!" בידה אוחזת הרבנית את לוח השנה שהוצא בראש השנה שבו מופיע הרב כשסביבו פניו אור נגוהות. "זה כשהרב יצא מקבר רשב"י. הוא לא ידע כלל שמצלמים אותו. הוא היה מבקש לא לצלם ואם היו מצלמים בכל זאת כל הפילם היה נשרף! זה קרה לא פעם ולא פעמיים". היא מראה לי עוד תמונה שלו ביום רגיל לעומת תמונה שבה הוא יוצא ממקום קדוש.

"כשהרב ישב בבית הדין העליון בגיל 36, היה פסק דין שהוא כתב בדעת מיעוט. באותו הרכב ישב אז הרב אלישיב. הוא קרא את פסק הדין הגאוני של הרב והכריז שמהיום הוא לא יושב בהרכב שבו לא יושב הרב מרדכי אליהו", היא מספרת. "זה כשהיה בדעת מיעוט כשהוא בן 36 או 37. זה כלל לא נתפס. המוח האנליטי והזיכרון הפנומנלי שהיה לו היו יוצאי דופן.

"לאיש הזה היה טלפון חירום לריבונו של עולם. אם הוא התפלל על אדם, בתוך כמה דקות הכל השתנה. ממש צדיק גוזר והקב"ה מקיים. אני לא מדברת על מופתים" – היא מדגישה – "אלא על תפילה. הוא היה כזה צדיק שהקב"ה נענה לתפילותיו".

ידעת שהוא כזה גם בחייו?

"לא שמתי לב איזה צדיק הוא היה כאן. הייתי חלק מהעשייה הגדולה הזאת ולא שמתי לב מה הולך לידי בכלל. רק היום כשנוהרים לכאן סיפורים בקצב מסחרר אני קולטת את ההספעות שהיו לו על המציאות".

בתוך שנה מיום פטירתו יצאו כבר ארבעה ספרים מהסדרה 'אביהם של ישראל' ובהם סיפורי נסים שאירעו לאנשים בזכות ברכותיו ותפילותיו של הרב. על הוצאת החמישי הטילה הרבנית וטו – לא מוציאים לפני יום השנה.

"אחד הבנים שלי אמר לי אחרי פטירת הרב 'אמא, אם אני הייתי מכיר את אבא כמו שאני מכיר אותו היום – לא הייתי נכנס הביתה'! כמה דברים הוא כתב, איזו בקיאות הייתה לו, אילו כוחות היו לו, זה לא אנושי. אמא אם ידעת עם מי היה לך עסק?!' ככה הוא שאל אותי?".

הרבנית מספרת שבמשך שנים לא ידעה שהרב לא ישן בלילה – "יום אחד התעוררתי בלילה וראיתי כאילו הוא מדבר עם מישהו. עיניו היו סגורות אבל הוא לא ישן. הוא דיבר ועשה תנועות עם הידיים. לא הבנתי מה זה. שאלתי אותו – אתה צריך משהו? להביא לך משהו לשתות? הוא ענה שהוא לא צריך כלום. שאלתי אותו, אז למה אתה לא ישן? והוא ענה לי אני אף פעם לא ישן... כתוב 'והגית בו יומם ולילה'!. גופו היה נח שלוש וחצי עד ארבע שעות ביממה, לא היה צריך יותר. את שאר הזמן הוא ניצל ללימוד תורה ולהכנת שיעורים".

לפני כמה שנים התגלה הסיפור המפורסם של הרב שרון נחשוני, היום רב אוגדת עזה, שהיה בתרדמת בעקבות פציעה קשה בתאונת דרכים. הרב נחשוני מספר שבעודו שוכב בבית החולים הוא זוכר שהוא מגיע לבית דין של מעלה, ששם יושבים כמה רבנים וביניהם הרב אליהו. הרב אליהו נושא ונותן אתו ושואל אותו אם הוא מעוניין לחזור לחיים. שרון מתחנן לפניו שכן, והרב אליהו מתנה זאת בכך שיספר ספר תהילים והתפללתי לריבונו של עולם שאני רוצה להכיר את בן הזוג שלי. חשוב היה לי מאוד שיהיה איש אמת וירא שמים, וכל היתר לא דיבר אליי. לא כסף, לא יחוס, כלום. ברגע שראיתי אותו הרגשתי שזהו זה. וגם הוא הרגיש ככה. בתוך שעה החלטנו שאנחנו מתחתנים".

שעה?! אני משתוממת, כבת לדור שבו אנשים נוטים להסתבך ולהתבלבל. "מה יש להתבלבל? עונה לי הרבנית, "הוא היה בדיוק מה שחיפשתי. הוא אמר לי אחרי שעה 'אני החלטתי'. עניתי לו 'גם אני החלטתי'. תפילתי התקיימה".

"שעה?! אני משתוממת, כבת לדור שבו אנשים נוטים להסתבך ולהתבלבל. "מה יש להתבלבל?" עונה לי הרבנית, "הוא היה בדיוק מה שחיפשתי. הוא אמר לי אחרי שעה 'אני החלטתי'. עניתי לו 'גם אני החלטתי'. תפילתי התקיימה"

דייט בן שעה

לכל אורך השיחה שלנו הטלפון בבית אליהו לא מפסיק לצלצל. מדי פעם כשהרבנית מחליטה לענות אני נחשפת לתחומים נוספים שבהם היא מתעסקת, ולשפות הרבות שהיא דוברת. "שפות זה דבר מאוד חשוב", היא מסבירה. "הרב לא יכול היה לתפקד כרב ראשי בחו"ל אלמלא הידע שלו בשפות. ותראי איזו השגחה. הקב"ה כיוון את אמי שדווקא אני מכל ילדיה אלך ללמוד בבית הספר אליאנס ואדע שפות, רק כדי שבעתיד אוכל לתרגם לרב בתפקידו בקהילות בעולם". רכמות הטלפונים? זה עוד כלום. ביום רגיל היה הרב רגיל לקבל 180 שיחות ביום! "איש אחד ספר", היא מבטיחה לי. "מישהו היה כאן והמתין לרב יום שלם ובמהלך הזמן הוא ספר 180 שיחות. אותו האיש לקח זאת כפריקוט. במשך שבוע היה לצדו דף חשבון. על כל שיחה היה מסמן איקס קטן במשבצת. על אף שהיו לנו טלפניות, מזכירות ופקסים, תמיד היה עומס רב. היום אני לא מאמינה על עצמי שעשיתי את הדברים האלו!"

אני מבקשת מהרבנית לחזור אחורה, לתחילת חייה המשותפים עם הרב.

"אני ממש זוכרת את ראש השנה ההוא. קראתי אתכל הרבנית איפה הרב בשעות הלילה, שבהן הוא חצי ישן חצי ער – יושב בבית דין של מעלה.

כשאני שואלת את הרבנית אם היא מאמינה שהדברים אכן כפשוטם, מעין מופתים – היא שבה ומבהירה שלא מדובר במופתים, אלא בזכותו של הרב שמגנה ושומרת. בתפילותיו על עם ישראל ומכוח תורתו.

"שעה?! אני משתוממת, כבת לדור שבו אנשים נוטים להסתבך ולהתבלבל. "מה יש להתבלבל?" עונה לי הרבנית, "הוא היה בדיוק מה שחיפשתי. הוא אמר לי אחרי שעה 'אני החלטתי'. עניתי לו 'גם אני החלטתי'. תפילתי התקיימה"

את חושבת שלהיות בן תורה זו הנהגה לרבים? הרבה נשים קורסות תחת העומס של להיות גם המפרנסות וגם המחנכות. זה לא פשוט.

"אם אברך לא רק מחמם את הכיסא, אלא לומד ברצינות, וממשיך ללמוד גם בבית ומנצל כל רגע לכל דבר ולמד, ולשמור ולעשות – ודאי ששווה לעשות הכל בשבילו ובשביל זה. במשך שנים הרב לימד עד 20:00 בערב ואז חזר הביתה, עזר לי להשכיב את הילדים ואז היינו מתחילים לעבוד באמת. היינו עושים בכל לילה הגהות על ספרים. פעם אחת שאלתי אותו כמה אנחנו מרוויחים מהסיפור הזה, והוא אמר לי שהתנאי שלו עם ההוצאות הוא שלא יפרסמו את שמו. לעבוד אלפי שעות בלי תמורה כספית כשבקושי היו לנו ממה לחיות, בתמורה שלא יפרסמו את שמו. את מבינה את זה?! 'עוד לא הגיע זמני להתפרסם' הוא הסביר לי.

הרבנית מספרת שבכל שנה ביום הולדתה היה הרב למי שתוהה מהיכן ינקה האישה הזאת אופן חשיבה יוראת שמים שכאלה, היא מסבירה: "זה הכל מהבית. אני במקור ממשפחות שלוש ועזרן – שני הסבים שלי כיהנו בתפקיד אב בית דין. משפחתי הייתה מאז ומעולם בדרגה מאוד גבוהה, גם כלכלית וגם מבחינת היחיוסין".

האם ידעת בתחילת הדרך שכבה ייראו חייכם?

"בחיים לא הייתי מדמיינת שלכאן נגיע. אבל ראיתי שיש לי עסק עם אדם מיוחד ולא רגיל. זה מה שחיפשתי".

בתחילת דרכם, כשהרב היה אברך צעיר, מספרת הרבנית, הם גרו בחדר קטן עם שני ילדים. "אני עבדתי לפרנס אותנו ולאן שפניתי ראיתי סייעתא דשמיא. הייתי מנהלת מחלקה בבנק והוא היה כל כולו קודש ללימוד תורה ולעשיית חסד עם כל אחד. החזקתי את הבית והקב"ה ממש נתן לי חן וחסד בעיני כל רואיי".

דייט בן שעה

"שעה?! אני משתוממת, כבת לדור שבו אנשים נוטים להסתבך ולהתבלבל. "מה יש להתבלבל?" עונה לי הרבנית, "הוא היה בדיוק מה שחיפשתי. הוא אמר לי אחרי שעה 'אני החלטתי'. עניתי לו 'גם אני החלטתי'. תפילתי התקיימה"

את חושבת שלהיות בן תורה זו הנהגה לרבים? הרבה נשים קורסות תחת העומס של להיות גם המפרנסות וגם המחנכות. זה לא פשוט.

"אם אברך לא רק מחמם את הכיסא, אלא לומד ברצינות, וממשיך ללמוד גם בבית ומנצל כל רגע ללמוד וללמד, לשמור ולעשות – ודאי ששווה לעשות הכל בשבילו ובשביל זה

באולמי שירת ירושלים תיהנו מאירוע מרגש, מנוף ירושלמי מרהיב ומשירות מסור מכל הלב.
בואו לחגוג בשירת ירושלים, זה מתנגן בדיוק לטעם שלכם.

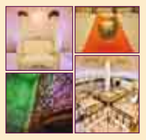

אולם מעוצב לאירועים ולכנסים ■ עד 600 מוזמנים ■ מיקום בכניסה לירושלים
אפשרות לחופה תחת כיפת השמים ■ שתי כניסות נפרדות ■ מבחר אפשרויות קייטרינג ■ חניה צמודה

אולמי שירת ירושלים, רח' כנפי נשרים 64 ירושלים ■ 02-5002324 ■ 050-4140430

כותב לה ברכה, יותר נכון מגילה שנפרסה על פני עמודים שלמים כתובים בכתב יד צפוף. את הברכה התבקשה הרבנית להקריא מול בני המשפחה כשתגגו לה. את הברכות לא זכיתי לראות מכיוון שהן מאוד אישיות, אך הספיקו לי מבטי הערגה של הרבנית כשהיא נזכרת בהן. "הוא היה אדם עם לב זהב, בן זוג, שותף לחיים. הייתה לו רגישות לכל דבר. בקיצור – החצי השני שלי".

כנשואה טרייה אני מבקשת מהרבנית עצה להיות רעיה טובה, וגם לגברים – כיצד להיות בעל טוב יותר.

"כל אחד מבני הזוג צריך להתייחס לצד השני ככה: האישה צריכה לראות את בעלה ככתר שלה, והאיש לראות את אשתו ככתר שלו. לשמור על הכתר שלא יתלכלך, שלא ייסדק, שלא יישבר. שייראה תמיד יפה, טוב וחזק. כך צריך להיות בזוגיות: דאגה, אהבה ונתינה. לא רק צד אחד נותן והשני מקבל, בנתינה צריך להעביר ימין לשמאל ושמאל לימין. כל הזמן הרב היה שואל אותי 'מה חסר לך? רק תגידי', ואני לא חיפשתי מתנות חומריות, נשמיות. זה לא דיבר אליי. ואני מבחינתי עשיתי הכל בשביל הרב. עבדת אתו, עלית אתו, הועלית אותו, הסתפקת באפס בשבילו? מגיע לך. ההצלחה שלו הייתה ההצלחה שלי. כשנבחר לתפקיד הרב ראשי לישראל, הייתה פה כזו המולה והמון אנשים באו לברך וחיכו לו ליד הבית. אבל מיד כשהגיע למפתן הדלת הוא התייחס רק אליי ואמר לכולם – שלי ושלכם שלה הוא! ממש כמו רבי עקיבא".

מה עושים עם 'מכת הרווקות'?

"זו באמת מכת מדינה. אני אומרת: רק תפילות! הרב היה אומר לאנשים שבאו להיוועץ בו 'תגיד תהילים' ואם אמרו לו שזה לא עוזר הוא ענה 'אין לא עוזר. כנראה לא התפללת מספיק חזק'. אני שמעתי על המון אנשים שנענו לאחר שהתפללו בציון של הרב. הוא מליץ יושר בשמים כעת. מי שילך לשם ויתפלל מכל הלב, ייענה. אני ממליצה לבחורות ללכת לציון כשמותר להן, ולהתפלל מכל הלב ומכל הנשמה. והקב"ה ישמע תפילה. הרב יתפלל על כל אחת ואחת מהרווקות שילכו לציון שלו שהקב"ה ישמע את תפילתה שתענינה ושתזכה לבן הזוג הראוי לה המיועד לה בקלות ומהר".

"אני לא מדברת על מופתים, אלא על תפילה. הוא היה כזה צדיק שהקב"ה נענה לתפילותיו. ליאש הזה היה טלפון חירום לריבונו של עולם

שומר פיו ולשונו

את הסיבה לכך שתפילותיו של הרב נענו תולה הרבנית בשמירת הפה יוצאת הדופן של הרב. הרב היה זהיר מאוד הן במה שנכנס אליו והן במה שיצא ממנו. "הרב לא אכל בשום מקום בעולם שום דבר, אפילו בשמחות של בני משפחה, ובשר הוא לא אכל בכלל. הוא היה אומר 'מי שבמטבח קובע בענייני האוכל ואני לא שם ואת לא שם אז אני לא יודע'. מצד שני הוא היה מלכלך את הצלחת שחלילה אף אחד לא יודע שהוא לא אכל, כדי לא לפגוע באף אדם. בגיל 11 קיבל על עצמו לא לאכול בשר מכיוון שאין לו אפשרות לעקוב אחרי השחיטה, הסכין, והבהמה ומומיה. כשאנחנו עצמנו עשינו שמחות היינו מביאים בחורים מהכולל לסייע לנו בשחיטה, הרב היה בודק את הסכין לפני השחיטה ואחריה, המשגיחים שלנו השגיחו על כל מהלך הבישול. הרב אמר – מה שאני לא מכניס לפי, אני לא רוצה לתת לאף אדם לאכול".

הרבנית נזכרת שבפסח אחד חלם הרב חלום שיש בביתם חמץ. הוא העיר את הרבנית והיא נחרדה. "איך יכול להיות? מט"ז בשבט אני עובדת על פסח. רצתי לארונות, בדקתי את כל התיקים שלי. עברתי חדר חדר, פתאום חשבתי שבטח מדובר בשואב אבק. שכחתי לזרוק את השקית שלו. לילה למחרת הרב קם בבוקר ושוב אומר לי – יש חמץ בבית! אמרתי לו שאני חייבת לדעת איפה החמץ, אני לא נשארת בבית שיש בו אפילו פירור חמץ! ואם צריך, נלך לילדים שלנו. ביקשתי מהרב שיעשה שאלת חלום ובחלומו הוא ראה שמדובר בארון התרופות. ובאמת התגלה שבארון שהכשרתי הנחתי שמן חיטה שנתן לנו הומיאופת ממש בערב הפסח".

ואם כבר פסח, הרבנית לוקחת אותי למזווה שלה במטבח ומראה לי את כל התבלינים שהיא מכינה בעצמה. "את יודעת איך עובדים עלינו בחנויות? פפריקה היא קמחה שצבוע בצבע מאכל אדום מסרטן. ככה נראית פפריקה אמתית", היא מראה לי תבלין שמעולם לא ראיתי ומסבירה שבכל פסח היא נמצאת במטבח יום שלם ומכינה תבלינים בעצמה, מכיוון שהרב לא היה סומך על הכשרות בשום מקום, רק בביתו. אם אתם רוצים תבלין לפפריקה אמתית, אתם צריכים לגשת לחנויה בשוק הבוכרים ולבקש ממנו פלפלים אדומים מיובשים. אותם יש לגנב במטלתי לחה, לפתות אחד אחד ולבדוק שאין תולעים. לאחר מכן מכניסים אותם למעבד מזון וטוחנים דק דק, עד שיוצאת ממש אבקה. לבסוף מומלץ לתבל אותה בשמן – והנה לכם פפריקה בריאה, אמתית וכשרה למהדרין. זה עוד לפני שדיברנו על הפפלל השחור שהרבנית מכינה, שאם תריחו אותו לא תפסיקו להתעטש מהניחוח החזק והמעורר.

מבצע שתי שבתות

אני מזכירה לרבנית שלפני כמה חודשים שוחחנו, זמן קצר לפני פרויקט גדול שהיא עמלה עליו, "שומרים שתי שבתות". דובר אז על מבצע שמירת שבת עולמית, שהרבנית עמלה על הפצתו למען קירוב הגאולה. אני מתעניינת מה היו תוצאותיו של הרעיון.

"במסגרת מבצע שתי שבתות הועברתי שיחה בתחנת רדיו יהודית במרסיי שבצרפת (הרבנית כאמור דוברת צרפתית).

"כל אחד מבני הזוג צריך להתייחס לצד השני ככה: האישה צריכה לראות את בעלה ככתר שלה, והאיש לראות את אשתו ככתר שלו. לשמור על הכתר שלא יתלכלך, שלא ייסדק, שלא יישבר. שייראה תמיד יפה, טוב וחזק

שמעתי שיש שם קהילה תופעה חמורה שגברים אינם מכבדים את נשותיהם. קראתי להם לשמור שבת, הסברתי ששבת היא מלכה, אמרתי להם שכשאבא הולך לבית הכנסת ומתפלל, מלאך טוב ומלאך רע מלווים אותו הביתה מבית הכנסת עד הבית ורואים אם השולחן ערוך, אם יש מפה לבנה, אם אמא לבושה וערוכה לקבל את פני שבת המלכה, אם הנרות דולקים, אם יש שכינה בבית, אם יש אור בבית, אם הילדים לבושים לכבוד שבת. אמרתי את הדברים הבסיסיים ביותר, שאבא ואמא הם כמו מלך ומלכה והילדים הם הנסיכים. אם המצב טוב, המלאך הטוב מברך יהי רצון שגם השבת הבאה תהיה ככה. אבל אם חלילה האישה נשארת בגדיי החול ואין שולחן ערוך עם כלים נאים והאישה נראית כמו עוזרת, המלאך הרע מקלל ואומר יהי רצון שגם שבת הבאה תהיה כך והמלאך הטוב עונה אמן בעל כורחו. ואז דיברתי על 'אשת חיל', ועל כך ששלמה המלך כתב זאת על אמו בת־שבע שהייתה אשת חיל. בטח בה ... בעלה ושלל לא יחסר! אם הוא מכבדה – הוא בוטח בה. היא אשת חיל. שומרת על הכל. גמלתהו הוא טוב ולא רע. ואת עלית על כולנה. כל גבר צריך לראות באשתו 'ואת עלית על כולנה'. יש דבר יותר יפה מזה? יושבים כולם ביחד בשמחה ומתוך כבוד, יש שכינה בבית. ככה דיברתי, ולפני כמה שבועות פגשתי אמא בתחלת דרכם, בשהרב בשמחות של בני משפחה, בעבר אישה זרה לה אפילו בשמחות של בני משפחה, בעבר אישה זרה לה אפילו בשמחות של בני משפחה, ובשר הוא לא אכל בכלל. הוא היה אומר 'מי שבמטבח קובע בענייני האוכל ואני לא שם ואת לא שם אז אני לא יודע'. מצד שני הוא היה מלכלך את הצלחת שחלילה אף אחד לא יודע שהוא לא אכל, כדי לא לפגוע באף אדם. בגיל 11 קיבל על עצמו לא לאכול בשר מכיוון שאין לו אפשרות לעקוב אחרי השחיטה, הסכין, והבהמה ומומיה. כשאנחנו עצמנו עשינו שמחות היינו מביאים בחורים מהכולל לסייע לנו בשחיטה, הרב היה בודק את הסכין לפני השחיטה ואחריה, המשגיחים שלנו השגיחו על כל מהלך הבישול. הרב אמר – מה שאני לא מכניס לפי, אני לא רוצה לתת לאף אדם לאכול".

"אם אברך לא רק מחמם את הכיסא, אלא לומד ברצינות, גם כשחוזר מהכולל הביתה, וממשיך ללמוד גם בבית ומנצל כל רגע ללמוד וללמד, לשמור ולעשות – ודאי ששווה לעשות הכל בשבילו ובשביל זה

הרבנית נזכרת לסיים. ואני אף שיש לי עוד כל כך הרבה לספוג מהמקום הזה, נאלצת לשאול את שאלתי האחרונה. אני שואלת את הרבנית אם היא יכולה לסכם בשתי מילים את צוואתו של הרב.

"בשתי מילים הרב היה אומר: נעשה ונשמע. כל אשר אומר אלינו ה' נעשה ונשמע. יש שני לוחות הברית. לא רק תורה, לא רק בין אדם למקום, אלא גם בין אדם לחברו. יש לקיים את התורה בשלמותה. לא רק לוח אחד, אלא את שניהם".

ואיך היהודי הפשוט לוקח את מורשת הרב לחיים?

"תמיד תעמיד את עצמך במקום חברך. אל תשכח את יוצרך שנתן לך את הכוח לעשות, לדבר, לשמוע, עין רואה ואוזן שומעת וכל מעשיך בספר נכתבים. תדע לך שיש מי שרואה, ועל כורחך אתה חי ועל כורחך אתה מת ועל כורחך אתה אתה עתיד ליתן דין וחשבון. הכל נכתב.

"צריך לקחת מהרב את ההנהגה שלו לשמור על הפה. כמה צריכים להיות זהירים במה שמוציאים מהפה ובמה שמכניסים לפה. איזה אוכל אוכלים, על מי מדברים. כל הזמן להיות בתודעה שיש בורא לעולם – שיוויתי ה' לנגדי תמיד".

מצטיינים בפסיכומטרי

מגוון כלי לימוד דיגיטליים המקנים לך קורס עוצמתי המשלב מצויינות ומובילות טכנולוגית

- למעלה מ-10,000 תלמידים כבר הצטרפו לעמוד. מה איתך?
- לראשונה בישראל: אפליקציית אייפון לתרגול פסיכומטרי
- האפליקציה ללא תשלום
- חפשו את המילה פסיכומטרי
- דירת לימוד ואימון דיגיטלית המתקדמת בישראל
- כנסו ותתחילו להתאמן ולהסיר חלודה עוד לפני הקורס

קידום לר תצטיין

kidum.co.il | *2055

הדס בן־ארי

ב"ה אנו זוכים לראות שינויים מרחיקי לכת במערכת החינוך. תוך זמן קצר הופעלה רפורמת 'אופק חדש', התלמידים לומדים יותר, המורים מתוגמלים יותר, הספקנו לקצר את החופש הגדול וגם להאריך אותו בחזרה ונראה כי ידה הארוכה של המערכת עוד נטויה.

כמעט ביחסם הדעת מתחוללת מהפכה נוספת בתחום. היא החלה בתור פיילוט במקומות שונים בארץ לפני כחמש שנים, ולפני כחודש שמענו עליה לראשונה בקנה מידה ארצי: "בשנת הלימודים הבאה יצטרפו כ־7,500 גני ילדים ל'אופק חדש'. הגננות יקבלו תוספת של 16% לשכרן ובתמורה יעבדו עם הילדים בקבוצות קטנות ובאופן פרטני", הכריז שר החינוך. "רפורמה", "אופק חדש", יום לימודים ארוך" – המילים הללו הנזרקות לחלל האוויר אחת לזמן הם (שלא להגיד חדשים לבקרים) אולי לא אומרות לנו הרבה, אבל הן בצליחו להוציא למאבק הורים רבים וגם אנשי חינוך.

אז מהו האופק המשותף של בתי הספר היסודיים והתיכונים ושל ילדי הגנים? יום לימודים ארוך. בשיעה שהוספו שעות לימוד רבות לבתי הספר, החליטו במשרד החינוך שגם בגנים יזכו בני שנתיים ושמונה חודשים ומעלה ליום לימודים מתוגבר ובו מינימום של שש שעות, כלומר – מהשנה הבאה יסיימו הגנים בשעה שתיים בצהריים במקום באחת וחצי.

מעדיפות הצלחה מקומית

אם גם אתם שואלים על מה המהומה ומהי המהפכה שעתידה להתחולל בעקבות שלושים דקות, להורים ולגננות מהפריפריה יש הרבה מה להגיד לכם. אבל קודם לכן – קצת היסטוריה:

לפני כחמש שנים הוחל חוק יום חינוך ארוך חובה על ילדי הגנים בעיירות פיתוח ובשכונות מצוקה, מה שנקרא: פריפריה חברתית וגיאוגרפית. הגנים סיימו בשעה 15:30 במקום בשעה 13:30. דבר זה היה ברכה גדולה לאימהות עובדות שלא היו צריכות לשלם על צהרונים (אופציית מסגרת המשמך של הגן, עד השעה 16:00), אך היווה שערוריה של ממש עבור אימהות רבות שעבדו בחצי משרה או שהיו עקרות בית.

"הרגשנו שהילדים שלנו הולאמנו לטובת המדינה", "מדוע שהילד שלי יאכל את ארוחת הצהריים בגן ולא עם כל המשפחה בביתו?", "למה להשאיר אותו עייף ורצוץ במסגרת המונית כשהוא רק בן שלושל?" ובעיקר – "למה הילד שלי מחויב על פי חוק להיות במסגרת הגן כשאני מחכה לו בבית, לספק לו את טובתו?" שאלות כאלו ואחרות שאלו את עצמן אימהות רבות מאילת, מאריאל, ממרחב־עם, מיהוד, מירוחם, מירושלים, ממעלה־חבה, מרמת הגולן ועוד. האמת הכמוסה היא שברוב המקומות בארץ נעשה מרי שקט ואימהות רבות הצדיעו לחסוך מעצמן את המאבק העקרוני לטובת ניצחון מקומי. הן הגיעו לגני הילדים כדי לקחת את ילדיהן בשעה המקורית בעוד הגננות משתדלות להעלים עין ולכסות את הנעשה מעינם הפקוחה של מפקחי משרד החינוך. במחוז המרכז ובמקומות נוספים העלמת העין לא התאפשרה.

"הבעיה היא לא משרד החינוך", אומרת **אהובה צוקרמן**, אשת חינוך, מרצה ומנחת הורים יקדיה. "הבעיה היא שאנחנו לא רואים את התא המשפחתי בצורה ברורה. בד"כ מאשימים את ההורים שהם עובדים עד מאוחר ולא נמצאים עם הילדים, אבל האמת היא שהתרבות יצרה הורות בלתי אפשרית – היא אומרת להורים שאין להם זכות לחנך, היא מראה להם שהילדים עומדים ומפקדים עליהם מראש הפירמידה של התא המשפחתי ולכן ההורים דורשים מהמוסדות לגדל את הילדים. יותר מזה, מצאו שבפרוטוקולים של האיחוד האירופי כתוב שצריך לפעול למען יציאת נשים לעבודה, כי ככה הן יביאו פחות ילדים לעולם. בתפיסה הזו נאבקה רותי פוגל".

המפקחת לא ויתרה

כשהוחל החוק במקום מגוריה, **רותי פוגל הי"ד** לא קיבלה את הדין ויחד עם עוד אחת עשרה אימהות הובילו מאבק עיקש. "עשינו סקר בחבלי הארץ", מספרת לנו תרצה (המבקשת שלא להיחשף בשמה האמתי) – שותפה לאותו מאבק, "וגילינו שבהרבה מקומות הדבר הזה לא תופס. האימהות לא מוכנות לוותר והגננות נענות ופותחות את שערי הגן מוקדם. אצלנו בעיר היו כמה גורמים צרי עין כלפי התופעה הזאת שאמנו לא עובדות או עובדות בצורה חלקית. הם לא היו מוכנים שניקח את הילדים. הלכנו למחוז המרכז של משרד החינוך ושכחנו את הטענות שלנו לפני המפקחת. היא צחקה לנו בפנים ואמרה שכמו שזה לא הגיוני שנוציא את הילדים בשעה עשר בבוקר, כך לא הגיוני שנקדים לקחת אותם. במשך שבוע לא שלחנו את הילדים שלנו לגן. רותי פוגל כתבה על הנושא הזה הרבה, על הערך של אמא בבית, על הגידול של הילד בבית, על ערכה של ארוחת צהריים בבית. היא הקריאה לנו את מכתביה ואנחנו המשכנו במאבק. כעסו עלינו בתוך הקהילה ומחוצה לה, ובאותה שנה אכן הפסדנו. הילדים שלנו היו בגן ואנחנו חיכינו להם בבית". בשנה שלאחר מכן הגיע מפקח חדש שהצליח למצוא פשרה עם האימהות הולחמות. "הביאו לנו טופס שהוטח שלו היה בערך כזה: אתה בתור הורה עובד על החוק ומוציא אם הילד שלך מהמסגרת. תחתום שכל זה קורה באחריות שלך. זה משהו די דבילי, אבל בכל שנה אנו נכנסים הן מתגוררות זו מול זו בשכונת עמידר בעיר. על אף החברות, דעותיהן לא תמיד חופפות. יערה עומדת בראש עמותת 'הורים עובדים למען שינוי', הפועלת למען קיצור החופש הגדול ותמיכה בהורים עובדים שמוציאים הון תועפות על מימון מסגרות לילדים בימי החופשה שבהם הם מחויבים לעבוד. בנה בן הארבע וחצי עתיד לסיים את הגן בשנה הבאה בשעה 14:00 ואחר כך לעבור לצהרון.

"הם קוראים לזה"

העולם הישן והעולם החדש"

שרותי פוגל הי"ד התבשרה שעל פי חוק לא תוכל להוציא את הילד שלה מהגן לפני השעה שלוש וחצי, היא החליטה לצאת למאבק ◎ במבט ראשון נראה שהסיפור הבא שייך לאימהות לילדים בגנים, אבל לטענת ההורים מדובר במאבק על לא פחות מדמותה של המשפחה הישראלית ◎ בשנה הבאה ייכנסו 7,500 גנים לתכנית יום הלימודים הארוך של 'אופק חדש'. תחקיר 'עולם קטן' מגלה שבערים וביישובים רבים בארץ קיימים מאבקים של ממש סביב שעת הסיום של יום הגן של ילדיהם והכל תוך חשש מעינה הבוחנת של מערכת החינוך ◎ קבוצות מחאה של הורים כבר מתארגנות, בלובי בכנסת וכמובן בפייסבוק ◎ האם מדובר בתחילתו של מאבק ארצי־תרבותי?

אלבום: דוד בן־ארי, מעלות

מה את חושבת על המהלך החדש?

"אני לא יודעת מהו השיקול החינוכי של הרפורמה הזאת ואני חושבת שצריך להסביר לנו. מבחינתי זו עזרה קלה, כי ככה אני יכולה לשלם פחות למסגרת נוספת", היא אומרת, "אבל חצי שעה זה לא לבלוע ולא להקיא. אני לא יודעת מה לעשות עם זה. הבנתי שלא ייתנו להם ארוחת צהריים. אני אוכלת בעבודה בשעה אחת, למה הוא צריך לחכות עד חמש? אבל אני בהחלט מעדיפה שהילד יהיה בגן עם אותם חברים ועם אותה גננת שמכירה אותו ושיש לה כלים ערכיים וחינוכיים יותר משיש לגננת של צהרון".

נראה שהרווחת.

"אולי, לא בטוח – כי בדיוק כמו בקיצור החופש הגדול אני חושבת שיש פער בין הרצון להיטיב לבין הדרך שבה זה נעשה. אם עושים מהלכים לטובת האומה, בואו נעשה אותם כמו שצריך".

להבה חושבת הפוך ממנה במאה ושמונים מעלות. בימים אלו מתארגנת ברמת־גן קבוצה של עשרים אימהות המתנגדות לרפורמה ומתכוננות להיאבק על הזכות להוציא את ילדיהן מהגן בשעה סבירה. "שר החינוך שואף לתת לילדים זמן פרטני עם הגננות. זה אומר שגם הוא מבין שהילד צריך יותר יחס אישי, אז שייתן לאמא שלו לתת לו את היחס הזה! תנו לי, אני אגדל אותו. לפני כשני עשורים הפעילות בגנים נגמרה בשעה שתים־עשרה וזהו האידיאל בעיניי. ילד צריך לצאת קצת מהבית, לפגוש ילדים, ללמוד קצת, ולהיות עם אמא שלו. אם לאמא שאיירו רק להכין לו אוכל ולהשכיב אותו לישון אז מה התפקיד שלה?"

על מה את נאבקת?

"על טובת הילד. בפורום וירטואלי לגננות שאלה גננת אחת 'איך זה שהילדים כ"כ סובלים וההורים לא יוצאים נגד חוק הזה?'. גננת אחרת ענתה לה ש'נוח להורים שיש עוד חצי שעה בייביסיטר'. אנחנו החלטנו שעל אף שזה יכול להיות נוח, אנחנו מעדיפים את טובת הילד שהיא לבלות יותר זמן אתנו. אנחנו מרגישים שלא מדובר 'רק בחצי שעה' אלא במגמה של משרד החינוך לעשות אקדמיזציה לילדים כבר מגיל שלוש ובנוסף להתאים את סדר היום של הילדים לסדר היום של העובדים במשק. הדבר הזה מרחיק את הילדים מהבתים שבהם האימהות החליטו להישאר למרות הלחץ החברתי לצאת לעבוד. אני אומרת: תכירו בזה שיש אימהות שמאמינות שהן צריכות להיות בבית, ותפתחו אפשרות לקחת את הילדים בשעה אחת וחצי. זה הכל, שיאפשרו חופש בחירה".

תגובת משרד החינוך

דוברות משרד החינוך מוסרת בתגובה כי האחריות של המשרד היא לקדם את הילד במסגרת החינוכית ולהקנות לו מיומנויות נדרשות לקראת כניסתו לכיתה א'. מנהלת האגף הקדם־יסודי במשרד החינוך, סימה חדד, מציינת שבמסגרת 'אופק חדש' נקבע יום לימודים בן שש שעות בכלל הארץ. מעולם לא היו "תחנות יציאה". גן הילדים מהווה מסגרת חינוכית וכל שעה ביום בעלת משמעות לילד. במקרים שבהם מתעורר קושי בהתאקלמות הילדים, מונחות הגננות להנמיש את סדר היום ולהציע פינות מנוחה לילדים הזקוקים לכך. יצוין כי מהמעקב שערך האגף אחר גנים שהשתתפו ב'אופק חדש' בשנת הלימודים הנוכחית (תשע"א) עולה כי היו מקרים מעטים שבהם ילדים נזקקו למנוחה.

על פי החוק יום הלימודים בגני יוח"א (יום חינוך ארוך) מסתיים בשעה 15:30. חוק זה חוקק בשנת 1998 על ידי ח"כ מאיר שטרית אך בפועל הוחלט להחילו רק בפריפריה החברתית והגיאוגרפית. בשעות הנוספות זוכים הילדים לחוגי העשרה וכדומה. הלימודים בגנים במסגרת 'אופק חדש' יסתיימו בשעה 14:00. למשרד לא ידוע על רצון להאריך את היום עד 15:30. כל מדל אחר הקיים במערכת מתייחס לצהרונים ולמסגרות נוספות באחריות הרשויות.

חפשו אותן בפייסבוק:

"הפורום הגדול למורים וגננות: פורום הגננות"

נשמע שאת לא מרוצה מהעניין.

"אין מה לעשות, הפתרון האמתי היחיד הוא להוריד את כמות הילדים בכל גן. הם קוראים לזה 'העולם הישן והעולם החדש' אבל בשטח, בגן – זה לא שינה כלום".

אולי עוד מוקדם מדי להגיד?

"אני עובדת כבר שנתיים ב'אופק חדש' ואני חושבת שזה מספיק זמן".

באור־יהודה התמונה נראית קצת אחרת. **דוד כהן**, מנהל הגרעין התורני בעיר, לא רואה כל הבדל בין השעה אחת וחצי לשתיים. "מבחינת הילדים אין כל הבדל, הם בסדר גמור עם זה", הוא אומר. **עפרה מויאל**, הגננת של ילדיו, אומרת שבהתחלה היה קשה לילדים להתרגל, הם היו עייפים, אבל הצליחו להתגבר. "אחרי כמה חודשים הכל הסתדר. ההבדל הוא שאצלנו הילדים מקבלים ארוחת צהריים חמה. לי יש אפשרות לעבוד עם הילדים באופן יותר פרטני וההורים רואים את כל המהלך הזה בעין יפה".

ברמת־גן השכנה ניצבות זו לצד זו ורז אל מול זו – **יערה ישורון ולהבה צוריאל**. שתיהן גדלו ביחד כבר מכיתה ד' וכיום הן מתגוררות זו מול זו בשכונת עמידר בעיר. על אף החברות, דעותיהן לא תמיד חופפות. יערה עומדת בראש עמותת 'הורים עובדים למען שינוי', הפועלת למען קיצור החופש הגדול ותמיכה בהורים עובדים שמוציאים הון תועפות על מימון מסגרות לילדים בימי החופשה שבהם הם מחויבים לעבוד. בנה בן הארבע וחצי עתיד לסיים את הגן בשנה הבאה בשעה 14:00 ואחר כך לעבור לצהרון.

> הרגשנו שהילדים שלנו הולאמו לטובת המדינה. שאלתי את עצמי: מה זה, רוסיה הבולשביקית?!
> הממפקחת התעקשה בצורה בלתי רגילה ואמרה שהיא תשלח קצין ביקור סדיר. הגננת הייתה הכי אומללה

מה את חושבת על המהלך החדש?

"אני לא יודעת מהו השיקול החינוכי של הרפורמה הזאת ואני חושבת שצריך להסביר לנו. מבחינתי זו עזרה קלה, כי ככה אני יכולה לשלם פחות למסגרת נוספת", היא אומרת, "אבל חצי שעה זה לא לבלוע ולא להקיא. אני לא יודעת מה לעשות עם זה. הבנתי שלא ייתנו להם ארוחת צהריים. אני אוכלת בעבודה בשעה אחת, למה הוא צריך לחכות עד חמש? אבל אני בהחלט מעדיפה שהילד יהיה בגן עם אותם חברים ועם אותה גננת שמכירה אותו ושיש לה כלים ערכיים וחינוכיים יותר משיש לגננת של צהרון".

נראה שהרווחת.

"אולי, לא בטוח – כי בדיוק כמו בקיצור החופש הגדול אני חושבת שיש פער בין הרצון להיטיב לבין הדרך שבה זה נעשה. אם עושים מהלכים לטובת האומה, בואו נעשה אותם כמו שצריך".

להבה חושבת הפוך ממנה במאה ושמונים מעלות. בימים אלו מתארגנת ברמת־גן קבוצה של עשרים אימהות המתנגדות לרפורמה ומתכוננות להיאבק על הזכות להוציא את ילדיהן מהגן בשעה סבירה. "שר החינוך שואף לתת לילדים זמן פרטני עם הגננות. זה אומר שגם הוא מבין שהילד צריך יותר יחס אישי, אז שייתן לאמא שלו לתת לו את היחס הזה! תנו לי, אני אגדל אותו. לפני כשני עשורים הפעילות בגנים נגמרה בשעה שתים־עשרה וזהו האידיאל בעיניי. ילד צריך לצאת קצת מהבית, לפגוש ילדים, ללמוד קצת, ולהיות עם אמא שלו. אם לאמא שאיירו רק להכין לו אוכל ולהשכיב אותו לישון אז מה התפקיד שלה?"

על מה את נאבקת?

"על טובת הילד. בפורום וירטואלי לגננות שאלה גננת אחת 'איך זה שהילדים כ"כ סובלים וההורים לא יוצאים נגד חוק הזה?'. גננת אחרת ענתה לה ש'נוח להורים שיש עוד חצי שעה בייביסיטר'. אנחנו החלטנו שעל אף שזה יכול להיות נוח, אנחנו מעדיפים את טובת הילד שהיא לבלות יותר זמן אתנו. אנחנו מרגישים שלא מדובר 'רק בחצי שעה' אלא במגמה של משרד החינוך לעשות אקדמיזציה לילדים כבר מגיל שלוש ובנוסף להתאים את סדר היום של הילדים לסדר היום של העובדים במשק. הדבר הזה מרחיק את הילדים מהבתים שבהם האימהות החליטו להישאר למרות הלחץ החברתי לצאת לעבוד. אני אומרת: תכירו בזה שיש אימהות שמאמינות שהן צריכות להיות בבית, ותפתחו אפשרות לקחת את הילדים בשעה אחת וחצי. זה הכל, שיאפשרו חופש בחירה".

תגובת משרד החינוך

דוברות משרד החינוך מוסרת בתגובה כי האחריות של המשרד היא לקדם את הילד במסגרת החינוכית ולהקנות לו מיומנויות נדרשות לקראת כניסתו לכיתה א'. מנהלת האגף הקדם־יסודי במשרד החינוך, סימה חדד, מציינת שבמסגרת 'אופק חדש' נקבע יום לימודים בן שש שעות בכלל הארץ. מעולם לא היו "תחנות יציאה". גן הילדים מהווה מסגרת חינוכית וכל שעה ביום בעלת משמעות לילד. במקרים שבהם מתעורר קושי בהתאקלמות הילדים, מונחות הגננות להנמיש את סדר היום ולהציע פינות מנוחה לילדים הזקוקים לכך. יצוין כי מהמעקב שערך האגף אחר גנים שהשתתפו ב'אופק חדש' בשנת הלימודים הנוכחית (תשע"א) עולה כי היו מקרים מעטים שבהם ילדים נזקקו למנוחה.

על פי החוק יום הלימודים בגני יוח"א (יום חינוך ארוך) מסתיים בשעה 15:30. חוק זה חוקק בשנת 1998 על ידי ח"כ מאיר שטרית אך בפועל הוחלט להחילו רק בפריפריה החברתית והגיאוגרפית. בשעות הנוספות זוכים הילדים לחוגי העשרה וכדומה. הלימודים בגנים במסגרת 'אופק חדש' יסתיימו בשעה 14:00. למשרד לא ידוע על רצון להאריך את היום עד 15:30. כל מדל אחר הקיים במערכת מתייחס לצהרונים ולמסגרות נוספות באחריות הרשויות.

חפשו אותן בפייסבוק:

"הפורום הגדול למורים וגננות: פורום הגננות"

חותמים על זה וזה עובד", היא אומרת.

טלי נאומבורג מאיתן מספרת על התרחשות דומה, עם סוף שנה. "לפני שלוש שנים החוק הזה הגיע אלינו. הגן התורני של ילדי הישיבה (ישיבת איילת השחר באילת, הב"א) היה ממוקם בשכונת מצוקה ולכן החוק חייב אותנו. באסיפת ההורים הראשונה של הגן הודיעה לנו הגננת שהחל מהשנה יונהג בגן יום לימודים ארוך, עד שלוש וחצי. הרגשנו שהילדים שלנו הולאמו לטובת המדינה. לא הסכמנו בשום פנים ואופן, ניהלנו מאבק עם הרשויות. בהתחלה באנו לקחת את הילדים מוקדם, אבל אמרו לנו שאסור לנו. שאלתי את עצמי: מה זה, רוסיה הבולשביקית?! אסור לקחת את הילדים? המפקחת התעקשה בצורה בלתי רגילה ואמרה שהיא תשלח קצין ביקור סדיר. ניהלנו מאבק קשה והגננת עצמה הייתה הכי אומללה. היא חברה שלנו ולא רצתה להיאבק, אבל מאידך גיסא היא הייתה צריכה לעמוד מול המפקחת". טלי מתנצלת בכנות על הרגשות הנוראיים שעפים ועולים וממשיכה לספר: "יום אחד הייתה שמועה שהמפקחת הגיעה. כולנו השארנו את הילדים בגן ואחר כך הוצאנו אותם בהיחבא. אחרי מו"מ רחב המפקחים התקפלו והעלימו עין ובעקבות הסיפור הזה פשוט העבירו את הגן התורני משכונת המצוקה לשכונה אחרת. כל אותו זמן הרגשנו כאילו אנחנו ברוסיה של לפני שלושים שנה".

בתחילת השנה הנוכחית ערך משרד החינוך פיילוט ב־500 **גנים** והעביר אותם למתכונת של יום לימודים ארוך עד השעה שתיים. ביניהם גם את הגנים באילת. בתה של טלי, בת ארבע וחצי, חוזרת מדי יום בשעה 14:15 הביתה.

שעת הסיום החדשה משפיעה עליה?

"ברור. בעיניי זה פשוט גרוע. אנחנו אוכלים בבית ארוחת צהריים בשעה אחת וחצי. בכל יום אנחנו משאירים לה צלחת מסודרת אבל כולנו מפשיכים לעיסוקים שלנו. פתאום גילינו שאין לה שום תרבות של אכילה בשרית מסודרת. אני רואה הבדל עצום ביניה ובין הילדים שאוכלים אתנו ביחד. אמנם ניסיתי לשבת לידה בזמן שהיא אוכלת, אבל זה מעולם לא עזר. היא פשוט לא אוכלת עד הערב".

לך משנה חצי שעה לכאן או לכן?

"לי זה לא משנה, אבל יש לי חברות שהן מורות ומסיימות את העבודה בשעה אחת וחצי. הן מבוזבזות חצי שעה בהמתנה מחוץ לגן עד שיוכלו לקחת את הילדים שלהן".

ניסיתן לדבר על לב המערכת?

"אנחנו כבר מיואשים מהסיפור הקודם אז החלטנו לא להיאבק הפעם".

סיגל פרץ, גננת באחד הגנים באילת, מספרת שגם בשבילה זה היה שינוי לא פשוט. "צריך ממש להיערך לחצי השעה הנוספת הזאת. הילדים כבר רעבים, על אף שאנחנו נותנות להם פירות באמצע היום. אנחנו מנסות להתגבר על הקושי הזה, אבל תמיד נראה שהעסק קצת תקוע".

ביישוב מרחב־עם שבנגב ציבור ההורים מכיר היטב את הסוגיה. כבר שנתיים **שעינאל קפאח**, אשת רב היישוב, מחוינת לקחת את ילדיה מאוחר. "הילדים הצעירים עייפים בזמן הזה וגם הגננת אמרה לנו שאין לה מה לעשות בזמן הנוסף, בעיניה זהו זמן מבוזבז. אני מרגישה שהמערכת לא מבינה אותי ושהיא מסבירה את המוטג 'חינוך' בדיוק להפך ממני. אנחנו ההורים מנסים להגיד משהו למערכת החינוך. אני נשארת עם הילדים שלי בבית עד גיל שלוש, יש לי תואר שני ואני מרצה לחינוך במכללות, אבל כשאני מגיעה למפקחת ואומרת שצריך לשנות משהו, אני מרגישה שמתייחסים אליי כאל עובדת הניקיון של הגן".

הסבירו לכם למה הגנים מסיימים בשעה שתיים?

"אומרים לנו שאנחנו לא מביגים כלום ושהמערכת רוצה להציל את הילדים ולחנן אותם כמו שצריך. אני יודעת שביריחום המצב חמור יותר וגם בדימונה – ילדי החיילים להשתתף בשיעורי אנגלית. המטרה של משרד החינוך היא שילדי הפריפריה יגיעו לאקדמיה ולכן הם מארכים את השעות".

> מבחינתי זו עזרה קלה, כי ככה אני יכולה לשלם פחות למסגרת נוספת. אבל אני בהחלט מעדיפה שהילד יהיה בגן עם אותם חברים ועם אותה גננת שמכירה אותו ושיש לה כלים יותר משיש לגננת של צהרון
> אנחנו מרגישים שמדובר במגמה של משרד החינוך לעשות אקדמיזציה לילדים כבר מגיל שלוש ולהתאים את סדר היום שלהם לסדר היום של העובדים במשק. הדבר הזה מרחיק את הילדים מהבתים שבהם האימהות החליטו להישאר למרות הלחץ החברתי לצאת לעבוד. תכירו בזה שיש אימהות שמאמינות שהן צריכות להיות בבית"

ואת נגד?

"אני פשוט מרגישה שמנסים להפקיע את הזכות שלנו ההורים לבחור. אני מרגישה שמנסים להנחית עלינו אידיאולוגיות, מנסים להגיד לנו 'אתם לא מסוגלים להיות עם הילדים שלכם'. חברה שלי בירוחם הייתה נוקשת על הגדרות בשביל להוציא את הבת שלה לפני הזמן כי את כל הילדים לא שחררו לפני השעה ארבע. אני חייבת להגיד שהכי קשה לי שמכריחים אותי להיות נגד הצוות שמחנך את הילדים שלי. אני כל כך מעריכה אותם ובמקום להקרין את הארכה שלי כלפיהם, אני צריכה להיאבק בהם".

הילדים נרדמים על הכיסאות

אנו ממשיכים לתצפין בחיפוש אחר תובנות ומחשבות בעקבות האופק החדש לילדי הגנים ומגיעים לאמא שהיא גם גננת בגן שמתנהל על פי 'אופק חדש', המבקשת להסביר את התנגדותה לרפורמה, בעילום שם הנובע מדאגה למקום עבודתה: "התפיסה הכללית שהילדים צריכים להיות כמה שיותר זמן במוסדות החינוך לא מקובלת עליי מבחינה יהודית. יש כאן הליכה אחרי תרבות מערבית שהיא זרה לנו, שלא מבינה שילדים אמנם צריכים ללמוד בשביל להשכיל אבל קודם כל הם צריכים להיות עם אמא בבית, ובוודאי כשהם רכים בשנים. להארץ אין עם הלימודים ועוד בגני ילדים ובבתי ספר יסודיים – זוהי טעות מהותית בעיניי. אבל זה כבר קרה, אם נרצה ואם לא נרצה. אנחנו נמצאים במציאות שהיא לא נכונה מלכתחילה ואת זה אי אפשר לשנות".

במה 'אופק חדש' תורם לגנים?

"הבשורה של הרפורמה היא יותר עבודה פרטנית של המורה עם התלמידים. בביה"ס זה אולי נכון, אבל בגן אני לא רואה את הבשורה".

איך הילדים מתמודדים עם השעה הזאת?

"הם עייפים מאוד, כבר לא מחזה נדיר לראות אותם נרדמים על הכיסאות. סדר היום הזה הרבה פחות מתאים להם. בעיה שלצהרונים נותנים ארוחה חמה ומנוחה, כאן אין בכלל אופציה כזאת. אני לא יודעת איך זה עתיד להורים, כל כך הרבה פעמים האימהות מחכות בשער כי הן סיימו לעבוד אבל הגן עוד לא סיים".

משהו טוב קורה באמונה

אמונה – תנועת האשה הדתית לאומית – זוכת פרס ישראל

מעונות אמונה - כמו בידיים של אמא

ההרשמה בעיצומה

1-800-35-39-35

צפון

בית-שאן: שכ' אליהו 04-6587251	חדרה: 04-6332359	חיספין: 04-6763157	חיפה: ליידי ברודי 04-8220687	חיפה: בלומה סגל 04-8243588	
חצור: 04-6935078	טבריה: ב' 04-6716488	טבריה: 200 04-6793669	טירת הכרמל: 04-8575164	כרמיאל: 04-9083215	כפר הרוא"ה: 04-6301105
נוב: 04-6762370	נהריה: 04-9821602	עכו: רסקו - רב תכליתי 04-9910979	עכו: שרת 04-9815866		

מרכז

עפולה: 04-6595854	צפת: דרום 04-6974949	קרית ים: 04-8755527	קרית מוצקין: 04-8701834	קרית שמואל: רח' דב פרומר 04-8731236	קרית שמואל: שד' הרא"ה 04-8704738
קצרין: 04-6964689	תל חנן: 04-8215841				
אריאל: 03-9368673	אור יהודה: 03-5332116	אלעד: 03-9326966	בני-ברק: 03-6199412	רמת-גן: קמפוס אוני' בר אילן 03-5354456	בת-ים: 03-5518940
גבעת-שמואל: 03-5321174	גני-תקוה: 03-5342821	הרצליה: 09-9507659	חולון: 03-5041443	מודיעין: נחל היקון 08-9704811	מודיעין: צלמון 08-9708199
מודיעין: שמשוני 08-9730690	כפר-סבא: 09-7653554	נתניה: סלע 09-8339111	נתניה: שפירא 09-8824452	נתניה: לבונטין 09-8823739	נתניה: עמליה 09-8619356
נתניה: אזורים רב תכליתי 09-8353555	נתניה: תיקים רב תכליתי רח' שחל 20 09-8346248	נתניה: נורדאו 09-8351418	פתח תקוה: חשמונאים תורה ועבודה 03-9041029, 03-9347791	פתח תקוה: כפר אברהם 03-9342413	פתח תקוה: מוסטבי 03-9225676, 03-9220390
נתניה: משה"ב 09-8828652	נוף איילון: 08-9790442	פתח תקוה: שעריה 03-9326587	פתח תקוה: נווה גן 03-9234926	פתח תקוה: הדר גנים 03-9335912	פתח תקוה: הדר מושבות 03-9220965
פתח תקוה: כפר גנים ג' 03-9236035	צפריה: 03-9600622	פתח תקוה: ק. חזני 03-9340888	פתח תקוה: שפירא 03-9310458	פתח תקוה: ברנדה 03-9048355	רמת השרון: 03-5401341
רמת-גן: רמת עמידר 03-5748183	רעננה: שברץ 09-7457315	רעננה: הגדוד העברי 09-7715504	ראש העין: מצפה אפק 03-9387764	ראש העין: כפר גנים ג' 03-9236035	ראשון לציון: מערב 03-9515341
ראשון לציון: 03-9659393	רחובות: 08-9474447	רמלה: יוספטל רב תכליתי 08-9237899	קדימה: 09-8919526	רמת-גן: הבעש"ט 03-6774130	תל אביב: נווה שרת 03-6490598, 03-6495305
תל אביב: נווה גולן 03-6589236	תל אביב: יפו 03-6587804	תל אביב: הר טוב 03-7300845	תל אביב: נתניבות 08-9942787	נתניבות: אבו חצירא 08-9942414	קרית גת: 08-6880580

ירושלים

אפרת: שכ' גבעת הזית 02-9933546	אפרת: שכ' דקל 02-9933958	בית שמש: 02-9996969	ירושלים: גבעת מרדכי 02-6786322	ירושלים: נווה יעקב 02-5853947	ירושלים: קרית יובל 02-6413258
ירושלים: הר נוף 02-6536122	ירושלים: גבעת אורנים 02-5662339	ירושלים: קרית משה 02-6512374	ירושלים: רמות 02-5866636	ירושלים: הרובע היהודי 02-6272786	ירושלים: ארמון הנציב - תלפיות 02-6733133
ירושלים: שמואל הנביא 02-5814525	ירושלים: חומת שמואל א' 02-6452110	ירושלים: חומת שמואל ב' רח' הרב אריה בינה	ירושלים: גילה 02-6453608	ירושלים: מבשרת ציון 02-5704178	ירושלים: מעלה אדומים 02-5351113
ירושלים: פסגת זאב 02-6569388	ירושלים: גבעת משואה 02-6446455	נוחם: 02-9911016	קרית ארבע: 02-9961244		

דרום

אבן שמואל: 08-6814819	אחוזת אתרוג: 08-8505536	אופקים: 08-9923692	אשדוד: ח' 08-8551232	אשדוד: אשטרום 08-8524159	אשקלון: רמת אשכול 08-6723554
אשקלון: משגשון 08-6739295	באר שבע: נחל עשן 08-6105515	באר שבע: רמות 08-6481711	בני ראם: 08-8692370	באר שבע: רש"י רב תכליתי 08-6411402	בית הגדי: 08-9933476
גדרה: 08-8593189	גן יבנה: 08-8574727	זרחיה: 08-8501874	יבנה: 08-6814819	יד בנימין: נ' - נרקיס 08-8681789	יד בנימין: א' - רקפת 08-8594622
יד בנימין: ב' - מגיש 08-8694362	כרם ביבנה: 08-8560410	כפר מימון: 08-9933839	יבנה: 08-6896068	מושב שחר: 08-6848234	מושב שוקדה: 08-9948069
מושב תלמים: 08-6898463	מעגלים: 08-9945801	נתיבות: ירושלים 08-9942787	נתיבות: אבו חצירא 08-9942414	קרית גת: 08-6880580	

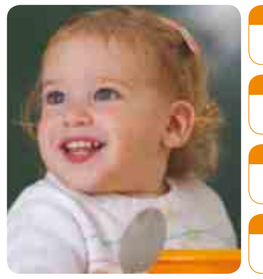

מסגרות הפעילות של אמונה:

■ 135 מעונות יום ומעונות רב-תכליתיים ■ 26 סניפים ברחבי הארץ ■ 4 אולפנות תיכוניות ■ מכללה אקדמית להכשרת עובדי הוראה בתחומי אמנות, תיאטרון ועיצוב ■ 5 בתי ילדים, פנימיות וכפרי נוער ■ מרכז חירום לנערות במצוקה, מקלט וקלט חירום לילדים במצבי סיכון ■ 13 מרכזים לייעוץ וטיפול במשפחה ■ "בת עמי" - אגודת השרות הלאומי מטעם "אלומה - אמונה" ■ מדרשה ללימודי האישה והמשפחה: הורות, זוגיות והגיל השלישי ■ בתי מדרש לנשים - ללימודי יהדות ומחשבת ישראל ■ מרכז להב"ה - ללימודי הבית היהודי ■ מועדון נשות עסקים וקריירה ■ חוגים ארציים לדוברות אנגלית ■ 28 סניפי "אמונה-עולמית" בתפוצות.

בריש גלי

Estor inhar, available from http://commons.wikimedia.org/wiki/User:ST

טובה הארץ, מאד מאד

זו התרומה הצנועה שלנו לעוד סנטימטר של תיקון לחטא שעד היום טרם הצלחנו לתקן - חטא הוצאת דיבת הארץ רעה ✡ תקראו כאן רק דברים טובים על הארץ. אפילו על דברים שאנחנו רגילים לראות אותם כשליליים ✡ כנראה שיהושע וכלב לא היו רק רומנטיקנים - כל מה שצריך הוא ארץ קודש, יריים ישראליות, עין טובה והנה התוצאות עם ברכת שמים ואף מילה על High Tech

ישיבת הר המור

השרפה בכרמל: גם זו לטובה?

גלעד בן־צבי, מדריך טיולים, תושב עוספיא שעל הכרמל

מתחת לאפך, לפיה ולגדמי העצים, מתברר שמתבשל לו עולם שלם של צומח שהשרפה היא לו חלון הזדמנויות חד־פעמי ✡ כיצד השרפה הנוראית בכרמל דישנה את הקרקע, מיהם האורחים החדשים ביער בזכותה, את מי יעוררו מתרדמתם קרני השמש שמגיעות לראשונה לקרקע וכיצד אפילו האורנים "זקוקים" לשרפה כדי להתחדש ✡ דרכה המופלאה של הארץ להתחדש גם אחרי משברים

אין ספק שהשרָפה בכרמל נחרתה כפצע בזיכרון הלאומי. המחיר הנורא בחיי אדם, הבתים השרופים של תושבי האזור, המוני החיות שנספו ואלפי הדונמים המפוחמים של חורש ויער שכמה עשורים יידרשו לשיקומם - כל אלה הן תוצאות קשות מאוד של השרפה. ועם זאת, אם כבר נפל בחלקנו האסון הזה, ראוי שניעיר מבט וניווכח שיש לו גם חצי כוס מלאה.

שרפה, באופן מפתיע, לא מדלדלת את הקרקע אלא דווקא מעשירה אותה במינרלים. חשבו על כל המינרלים החיוניים שעצים ושיחים ינקו מהקרקע וצברו בתוכם עם השנים - אחרי שרפה הם חוזרים לקרקע בתוך האפר וזמינים לניצול מחודש. התוצאה היא נביטה משוגעת של זרעים (שנמצאים בתוך הקרקע ולכן לא נפגעו) בשנה־שנתיים שלאחר השרפה.

תושבי היער החדשים

בנוסף, האש שורפת את העצים ואת השיחים וכך מאפשרת לאור השמש לחדור, וזה מתבטא בצמיחה מהירה ובפריחה עשירה של כל 'קטני הארץ' שלרוב מדוכאים ע"י החורש. השנה השתוללה בחלק מהשטחים השרופים פריחה אביבית מופלאה שצבעה את האפר השחור בשלל גוונים. אבל חוץ מהגברת עצמת הפריחה, השרפה גם מעשירה את מגוון מיני הצמחים: חורש מפותח הוא סבוך ומוצל, וכמות המינים הגדלים בו נמוכה. כשהחורש נשרף מופיעים פתאום מינים חדשים, שבמשך שנים היו חבויים כזרעים או בצלים בקרקע, ופתאום יש להם אור ומינרלים בכמות מספקת. דוגמה לכך היא המין נטופית שעירה, שפורח לאחר שרפות ונעלם מהשטח תוך שנתיים־שלוש, כשרק זרעיו נותרים טמונים בקרקע בציפייה לשרפה הבאה.

צילום: נעמה מרינברג

דוגמה מוכרת יותר היא השושן הצחור המרהיב: כשהחורש גדל וחוסם לו את אור השמש הוא נותר כבצל בקרקע ולא מפתח עלים ופרחים. רק לאחר שרפה (או כריתה או רעייה) הוא ישב ויפרח. מגוון המינים המרהיב מושג כשיש שרפות קטנות מדי פעם, ואז יש לנו שטח של חורש מפותח עם המינים האופיינים לו, שטח שנשרף לא מזמן עם המינים האופיינים לו ושטח שנשרף לפני כמה שנים והחורש מתחיל להתפתח בו, וגם לשלב זה יש מינים אופיינים משלו. בקיצור, השרפה יוצרת הטרוגניות, והטרוגניות זה טוב - לפרחים כמו לאנשים.

אצטרובלים מתפוצצים

נו טוב, אתם אומרים, העשבים והפרחים אולי מרוויחים מהשרפה, אבל ברור כשמש שהעצים והשיחים נפגעים, והם הרי אלה שיוצרים את החורשים ואת היערות שמכסים את הכרמל. מתברר שגם כאן התמונה מורכבת יותר. צאו להסתובב בכרמל ותראו שבהמון מקומות שבהם נשרפו עצי החורש הם פתאום מתחילים להציץ ציץ, ממש כמטה אהרן. כך עושים האלון, האלה, הקטלב ואחרים: הם נפגעו מאש, אך בחלק הפנימי של עצתם, בא בסיס הגזע, נותרו חיות. תוך 10 עד 20 שנה הם יָגדלו נוף חדש והחורש העבות של הכרמל יחזור לעצמו.

אבל מה עם האורנים? הם הרי נשרפו כל כך חזק שלא ייתכן שהם שרדו! נכון, אחת הסיבות לעצמה האדירה של שרפות הכרמל היא הימצאותו של יער אורנים. בכל שאר הארץ אנחנו מכירים אורנים כמעט רק ביערות נטועים של קק"ל, ואילו בכרמל, בגלל המסלע המיוחד, יש לנו יערות אורנים טבעיים בצד החורשים. האורנים עשירים בשרף דליק ובאצטרובלים דליקים ואורן שמתלקח עולה בלהבות ענק תמונה בלי אפשרות להתחדש. אבל דווקא האש היא שמחדשת את יער האורנים: אורנים מגיעים בממוצע לגיל 125 שנה בלבד, וְלרוב הנביטה של זרעיהם מועטה מאוד. במהלך השרפה מתפוצצים אצטרובליהם והזרעים נזרקים לקרקע, ובתנאים המשופרים שאחרי השרפה הם נובטים במהירות ומחדשים את יער האורן. לעתים עוברות 40 שנה עד שעצי האורן החדשים מפתחים נוף מרשים כשל אבותיהם. מצד שני, אם לא תהיינה שרפות כלל, יגוועו האורנים לבסוף ללא דור המשך. יער האורנים תלוי, אם כן, בשרפות.

מה לעשות? לא לעשות

אין לי שום כוונה להציג שרפות כדבר שכולו טוב ולעודד פירומנים לצאת אל החורש עם פפרורים בוערים. מבחינות רבות השרפה היא אסון, וכל המסתובב בחלקים השרופים של הכרמל ייווכח בכך. היא גם לא טבעית - כל השרפות בישראל נגרמות בצורה זו או אחרת על ע"י אדם. ואף על פי כן, הטבע הארץ־ישראלי מותאם להתמודדות עם אש ומשתקם היטב, ולעתים שרפה אף מיטיבות עם מינים מסוימים ומאפשרות להם להתקיים. מינים שלא הצליחו להתמודד עם אש כבר נכחדו במהלך ההיסטוריה האנושית אפופת הלהבות. היום שרפות הן גורם הפרעה חשוב במערכת, גורם שפוגע בטווח הקצר אך מחדש ושומר על מגוון בטווח הארוך.

ועוד פסקה אחת קטנה במסגרת 500 המילים שהוקצבו לי: כמעט כל המחקרים מראים שהדבר העיקרי שיש לעשות אם רוצים להחזיר שטח שרוף לקדמותו הוא לא לעשות! אנחנו מורגלים בהתגייסות ובאקטיביזם, אבל מתברר שהשיקום הטוב ביותר נעשה בידי הטבע, ופעמים רבות התערבותנו היא בגדר הפרעה. יש לכרות מינימום של עצים שרופים ולא לטעת שתילים חדשים, אלא לכל היותר לדלל חלק מהנבטים שיצוצו בעקבות השרפה. בל נתפתה לסיסמה "מחזירים את הירוק לכרמל" - ההר הירוק ירדע טוב יותר מאתנו איך להוציא מתוק מעץ, איך לתקן את שקלקלנו ואיך להשיב לעצמו את צבעו.

לימוד תורה בהיקף שלא היה בכל ימי מלכות חזקיה ובגלות בבל ואירופה

הרב יניב חניא

זה מה שכתוב בוויקיפדיה על מוסדות התורה בישראל: נכון ל־2008 יש יותר מ־1,500 מוסדות לימוד תורה קלאסיים (לא כולל בתי מדרש חדשים ומדרשות לבנות). 94,500 תלמידים לומדים במוסדות לבוגרים ו־23,000 בישיבות קטנות ✡ ולא ספרנו את הכוללים המקומיים של בתי הכנסת

אחד היתרונות הגדולים של מי שלומד תורה וקובע לו"ז פגישות צפוף, הוא העובדה שיש לו יתרון מובנה - אם נשאר "חור" בין פגישות בעיר מרוחקת, הוא יכול פשוט לשבת וללמוד עד שיגיע הזמן ולא חייב לשבת ולבהות בקירות בבית קפה. לפעמים אפילו כדאי שיהיו קצת חורים, שתהיה אפשרות להשלים את הדף היומי. החידוש שגילילו לאחרונה הוא שהדברים הפכו לקלים אף יותר, כי בכל עיר ועיר, קרוב לכל מתחם בתי קפה וכמעט ליד כל מרכז אפשר למצוא גם בית מדרש, לשבת עם חבורה של לומדים ולחכות תוך כדי לימוד לפגישה הבאה. התפשטות בתי המדרש, הישיבות ועולם התורה בזמן האחרון היא תופעה מדהימה, לא נתפסת וככל הנראה חסרת תקדים מימי עולם. הערים עצמן מאופיינות פעמים רבות על ידי הישיבות שפועלות בהן והקו המחשבתי של כל אחת מהן.

בתי המדרש פרושים בכל מקום; ערים מחזורות אחרי גופים תורניים במטרה לבנות עוד ישיבה ועוד בית מדרש; ספרים ומהדורות חדשות ומעודכנות יוצאים חדשות לבקרים ויותר ויותר מצטרפים למעגל הלימוד והבירור. זוהי מהפכה של ממש שאי אפשר להמעיט בחשיבותה.

כמי שגדלו על הנוסטלגיה של הגלות, אנחנו מדמיינים את העיירות היהודיות כבית מדרש אחד גדול, אולם בדיקה היסטורית אמתית תלמד שהמציאות הייתה שונה בתכלית

כמי שגדלו על הנוסטלגיה של הגלות, אנחנו מדמיינים את העיירות היהודיות כבית מדרש אחד גדול, אולם בדיקה היסטורית אמתית תלמד שהמציאות הייתה שונה בתכלית... התורה נלמדה על ידי שכבה עלינה של תלמידי חכמים, אולם בבתים הפשוטים שלמה היה משימה למערכות גילוי משוכללות. תארו לכם את הבעל שם טוב מגיע לדבר עם "היהודים הפשוטים" בבית הכנסת שלכם - הוא היה מופתע מכמות לומדי הדף היומי, מבחורי הישיבה בבית הכנסת, ממפגשי ח"אבות ובנים", מהקשר הישיר לדברנים פוסקים ועוד. זאת הרבה לפי שהיה מגיע לשיבה של העיר, שלא לדבר על ההלם האמתי שהיה פוקד כל גדול בתורה מפגש עם פסריירה קטנה ממוצעת בבית כנסת שכונתי. השילוב בין ארץ ישראל לתקופה בצה אנו חיים הפך את התורה למטבע שבו עושים שימוש בכל שדרות העם, מעבר מהדיון מתורה לבין תלמידי חכמים משכמם ומעלה לתורה של כולם, לשיעורים לכולם ולבתי מדרש בכל אתר ואתר.

השלב הבא, ללא ספק, הוא המעבר של המהפכה גם לציבור הלא דתי, ואפילו בזה אפשר לראות ניצנים. התורה מחזרת על בניה השבים לארץ ומתמזגת אתם לעולם אחד.

חידוש הנבואה בשיבה לציון

הרב אודיה צוריאלי

ידועים דבריו של ר' יהודה הלוי בספרו 'הכוזרי' בעניין הקשר המהותי בין ארץ ישראל ובין סגולת הנבואה שהתייחד בה עם ישראל. וכה דבריו במאמר השני:

אין עם הסגולה יכול להדבק בעניין הא־לוהי [=בשכינה] כי אם בארץ הזאת...

כל מי שנתנבא לא נתנבא כי אם בארץ הזאת או בעבורה. כך זכה אברהם לנבואתו הראשונה כאשר נצווה ללכת אל הארץ הזאת, ויחזקאל ודניאל בעבורה ניבאו...

בארץ ההיא היו בלא ספק המקומות שנמצאו ראויים להיקרא **שערי השמים**. הלא תראה כי יעקב לא ייחס את המראות אשר ראה לא לזוך נפשו ולא לאמונתו החזקה וליראת א־להים אשר בלבו, כי אם **למקום** בו נראו... "יופצ'ב במקום"...

וכך היה דבר הנבואה גם בזרעו של אברהם בארץ ישראל. **כל ימי היותם בארץ ישראל רבו נושאי הנבואה...** (כוזרי, מאמר שני, יב, יד)

מקור הדברים הוא כבר במכילתא דר"י: "עד שלא נבחרה ארץ ישראל היו כל הארצות כשרות לדברות [=לדיבור הנבואי]. משנבחרה ארץ ישראל יצאו כל הארצות". (מכילתא פר' בא, ד"ה בארץ מצרים)

עניין שיבת הנבואה והמאמצים לקירובה הפכו בחוגו הקרוב של הרא"ה לעניין דחוף ומרכזי ביותר. מכתבים ורשימות אישיות של הרב ותלמידיו מעידים על ניסיונות אינטנסיביים רבים שלהם להגיע למדרגות שונות של רוח הקודש והופעת דבר ה'

אמנם הרמב"ם חלק על הדעה הזאת, וסבר שהנבואה היא מדרגה אנושית (לאו דווקא יהודית) הקשורה לעבודת המידות ולשלמות שכלית ודמונית גדולה, ולא למקום פיזי מסוים. אם היפסקות הנבואה בישראל בזמן הגלות הוא תלה בהידרדרות המצב הרוחני והנפשי של העם ושל כל אחד מיחידיו בעקבות תנאי הגלות, הקשיים והחשפלה שהעם סבל מהם תחת שלטון הגויים (ראו מורה נבוכים, ח"ב, פרק לו). למרות זאת, דווקא הרמב"ם הוא זה שקשר באופן אמיץ בין מהלך הגאולה של שיבת עם ישראל לארצו ובין שיבת הנבואה. באיגרת תימן הוא מביא מסורת שקיבל מאבותיו על חשבון שנים מסוים המציין את הזמן שבו תשוב הנבואה, ומסיים:

...ואין ספק ששיבת הנבואה לישראל מהקדמות המחייב, כאמרו (יואל ג, א) 'וְנִבְּאוּ בניכם ובנותיכם'.

אמנם, הזמן שבו אמורה הייתה הנבואה לשוב לסגולת האומה עפ"י מסורת זה עבר כבר לפני מאות שנים (החשבון המדובר מצביע על שנת 1216), ובכל זאת לא נמנעו הרב קוק ותלמידיו הרב הנזיר לצטט מובאה זה פעמים רבות כמקור לדעתם ולהרגשתם שיחד עם ניצני הגאולה הלאומית ושיבת עם ישראל לארצו חייב להתרחש גם תהליך מקביל של התעוררות רוחנית גדולה, שתביא בשיאה להופעתם מחדש של דורשי נבואה ואף של נביאים ממש.

עובדה לומר שדעתו של הרב קוק היא סתירה של ריח"ל והרמב"ם. מריה"ל הוא למד את העיקרון שארץ ישראל היא ארץ הנבואה, ומילא השיבה לארץ חייבת לעורר כיסופי נבואה אצלנו, כמו גם אפשרות ממשית שתחול רוח אלוקים על הראויים לכך, מצד קדושת הארץ וסגולתה. ומהרמב"ם הוא למד משיגו שכל דרוש בין הופעת הנבואה להופעת מלכות משיח בן דוד (ויש לדברים אלו סימוכין גם בדברי הרמב"ם על המשיח בהל' מלכים), ובאופן כללי בין שיבת הנבואה ובין תהליך הגאולה, כחלק מתהליך היסטורי־רוחני של תיקון העולם והבאתו לשלמותו.

תובנה זו גרמה לכך שעיקר שיבת הנבואה והמאמצים לקירובה הפכו בחוגו הקרוב של הרא"ה לעניין דחוף ומרכזי ביותר. מכתבים ורשימות אישיות של הרב ותלמידיו מעידים על ניסיונות אינטנסיביים רבים שלהם להגיע למדרגות שונות של רוח הקודש והופעת דבר ה'.

הרב הנה בשיבת הנבואה את האופוציה הרוחנית הממשית היחידה לבין ישראל בארצו, ולכיננה של יהדות ארץ ישראלית אותנטית ומשמעותית. בעיות רוחניות רבות וגדולות שהיו בדורו של הרב (וקיימות ברובן עד ימינו אלה) תלה הרב בהעדרם של נביאים ובעלי חזון בימינו, בעידן התחייה והגאולה. החולשה הרוחנית, תחושת חוסר השליחות והוסר הקשר ליהדות בין הדורות האחרונים, החילון לגווניו ולסוגיו, הפרומה, הניון הרוחני בתוך עולם התורה - כל אלו יבואו על פתרונם האמתי רק כאשר תביעת רוח הקודש והמוכנות להיפתח אל דבר ה' מחדש יתעוררו בעולם. לתפיסת הרב, עולם התורה הארץ ישראלי צריך להתמקד, יותר מכל, בהכנת כלים נפשיים וחשביים להכנת הקרקע לחזותה של הנבואה, ויצירה תורנית ורוחנית מקיפה וחדשנית שתבוא בעקבות שיבת הרוח העליונה לפעם בלבבות תלמידי החכמים והחסידים בארץ ישראל.

לימוד תורה בהיקף שלא היה בכל ימי מלכות חזקיה ובגלות בבל ואירופה

הרב יניב חניא

זה מה שכתוב בוויקיפדיה על מוסדות התורה בישראל: נכון ל־2008 יש יותר מ־1,500 מוסדות לימוד תורה קלאסיים (לא כולל בתי מדרש חדשים ומדרשות לבנות). 94,500 תלמידים לומדים במוסדות לבוגרים ו־23,000 בישיבות קטנות ✡ ולא ספרנו את הכוללים המקומיים של בתי הכנסת

אחד היתרונות הגדולים של מי שלומד תורה וקובע לו"ז פגישות צפוף, הוא העובדה שיש לו יתרון מובנה - אם נשאר "חור" בין פגישות בעיר מרוחקת, הוא יכול פשוט לשבת וללמוד עד שיגיע הזמן ולא חייב לשבת ולבהות בקירות בבית קפה. לפעמים אפילו כדאי שיהיו קצת חורים, שתהיה אפשרות להשלים את הדף היומי. החידוש שגילילו לאחרונה הוא שהדברים הפכו לקלים אף יותר, כי בכל עיר ועיר, קרוב לכל מתחם בתי קפה וכמעט ליד כל מרכז אפשר למצוא גם בית מדרש, לשבת עם חבורה של לומדים ולחכות תוך כדי לימוד לפגישה הבאה. התפשטות בתי המדרש, הישיבות ועולם התורה בזמן האחרון היא תופעה מדהימה, לא נתפסת וככל הנראה חסרת תקדים מימי עולם. הערים עצמן מאופיינות פעמים רבות על ידי הישיבות שפועלות בהן והקו המחשבתי של כל אחת מהן.

בתי המדרש פרושים בכל מקום; ערים מחזורות אחרי גופים תורניים במטרה לבנות עוד ישיבה ועוד בית מדרש; ספרים ומהדורות חדשות ומעודכנות יוצאים חדשות לבקרים ויותר ויותר מצטרפים למעגל הלימוד והבירור. זוהי מהפכה של ממש שאי אפשר להמעיט בחשיבותה.

כמי שגדלו על הנוסטלגיה של הגלות, אנחנו מדמיינים את העיירות היהודיות כבית מדרש אחד גדול, אולם בדיקה היסטורית אמתית תלמד שהמציאות הייתה שונה בתכלית... התורה נלמדה על ידי שכבה עלינה של תלמידי חכמים, אולם בבתים הפשוטים שלמה היה משימה למערכות גילוי משוכללות. תארו לכם את הבעל שם טוב מגיע לדבר עם "היהודים הפשוטים" בבית הכנסת שלכם - הוא היה מופתע מכמות לומדי הדף היומי, מבחורי הישיבה בבית הכנסת, ממפגשי ח"אבות ובנים", מהקשר הישיר לדברנים פוסקים ועוד. זאת הרבה לפי שהיה מגיע לשיבה של העיר, שלא לדבר על ההלם האמתי שהיה פוקד כל גדול בתורה מפגש עם פסריירה קטנה ממוצעת בבית כנסת שכונתי. השילוב בין ארץ ישראל לתקופה בצה אנו חיים הפך את התורה למטבע שבו עושים שימוש בכל שדרות העם, מעבר מהדיון מתורה לבין תלמידי חכמים משכמם ומעלה לתורה של כולם, לשיעורים לכולם ולבתי מדרש בכל אתר ואתר.

השלב הבא, ללא ספק, הוא המעבר של המהפכה גם לציבור הלא דתי, ואפילו בזה אפשר לראות ניצנים. התורה מחזרת על בניה השבים לארץ ומתמזגת אתם לעולם אחד.

זבת חלב

הפרה הישראלית נחשבת **לשיאנית העולם** בייצור חלב, שומן וחלבון ✱ **ייצור החלב בישראל** עומד על 11,380 ליטר בממוצע לפרה בשנה ✱ **הפרה האמריקנית** מייצרת קרוב ל־10,000 ליטר בשנה ✱ **הפרה הקנדית** כ־8,000 ליטר והניו־זילנדית כ־4,000 ליטר לשנה ✱ בתואר **הרפת המניבה ביותר** ב־2010 זכתה רפת **סעד** עם תנובה של 14,402 ליטר חלב לפרה ✱ **תפוקת החלב העולמית** עלתה בעשור האחרון ב־20 אחוזים והיא עומדת על 700 מיליארד ליטר לשנה ✱ **בישראל** מייצרים 1.304 מיליארד ליטר לשנה ✱ בניגוד לתנובת החלב הגבוהה, ישראל יכולה רק לקנא במדינות המפותחות ביחס לצריכת חלב ומוצריו - תושב סקנדינביה צורך כ־330 ליטר חלב לשנה, תושבי הולנד ואיטליה כ־270 ליטר לשנה, האמריקני צורך כ־250 ליטר ו**הישראלי "רק" 180 ליטר** לשנה ✱ הרחק מאחור ניצבות מדינות מזרח אסיה, שם צרכית החלב עומדת על 7 ליטר לשנה ✱ בשנים האחרונות מעודד הממשל הסיני את התושבים לשתות חלב, ומחלק לילדים בבתי הספר **כוס חלב מדי יום ביומו** ✱ מספר הפרות החולבות בבדור הארץ עומד על כ־250 מיליון ✱ **בישראל חולבים 125 אלף פרות** ✱ העלייה המתמשכת בכמות החלב בישראל ובאיכותו **נובעת ממאמץ של מחקר ופיתוח**, מידע וגני ומאמץ בשיפור הזנת הפרות ✱ **בניגוד לפרסומים** שלא מעט בעלי חיים הפרה **לא מקבלת הורמונים** בשום צורה להעלאת התנובה ✱ החלב **לא מדולל במים** וכדומה ✱ הפרה הישראלית מייצרת כ־**80% פחות גז מתאן** מזה שמייצרות הפרות במערב אירופה. גז מתאן נחשב כתורם העיקרי להתחממות הגלובלית ✱ **יזוע שפרות** מוטשעות מלחץ ומתנאים קשים, לכל רק **יחס אדיב ומתחשב בפרה** והשקעות עתק במבני הפרות ובתנאי מחיינן, ובעיקר כמובן **ברכת שמים** - הם שהביאו את הפרה הישראלית להשיגים אלו

בתמונה: פרות בשעת חליבה, במכון חליבה מודרני בביה"ס החקלאי בפ"ת, חצי־אוטומט צילום: Golf Bravo

מה לעשות? לא לעשות

אין לי שום כוונה להציג שרפות כדבר שכולו טוב ולעודד פירומנים לצאת אל החורש עם פפרורים בוערים. מבחינות רבות השרפה היא אסון, וכל המסתובב בחלקים השרופים של הכרמל ייווכח בכך. היא גם לא טבעית - כל השרפות בישראל נגרמות בצורה זו או אחרת על ע"י אדם. ואף על פי כן, הטבע הארץ־ישראלי מותאם להתמודדות עם אש ומשתקם היטב, ולעתים שרפות אף מיטיבות עם מינים מסוימים ומאפשרות להם להתקיים. מינים שלא הצליחו להתמודד עם אש כבר נכחדו במהלך ההיסטוריה האנושית אפופת הלהבות. היום שרפות הן גורם הפרעה חשוב במערכת, גורם שפוגע בטווח הקצר אך מחדש ושומר על מגוון בטווח הארוך.

ועוד פסקה אחת קטנה במסגרת 500 המילים שהוקצבו לי: כמעט כל המחקרים מראים שהדבר העיקרי שיש לעשות אם רוצים להחזיר שטח שרוף לקדמותו הוא לא לעשות! אנחנו מורגלים בהתגייסות ובאקטיביזם, אבל מתברר שהשיקום הטוב ביותר נעשה בידי הטבע, ופעמים רבות התערבותנו היא בגדר הפרעה. יש לכרות מינימום של עצים שרופים ולא לטעת שתילים חדשים, אלא לכל היותר לדלל חלק מהנבטים שיצוצו בעקבות השרפה. בל נתפתה לסיסמה "מחזירים את הירוק לכרמל" - ההר הירוק ירדע טוב יותר מאתנו איך להוציא מתוק מעץ, איך לתקן את שקלקלנו ואיך להשיב לעצמו את צבעו.

כיצד מגיב פרי טרופי לארץ הקודש

שבח שני נולד בעין־גב בשנת 1945, ומאז כבר הוסיף, כך על פי החשבון, מעל 300,000 עצים לנוף הארץ. לא עצים משבעת המינים, אלא דווקא שתילי מנגו, וגם קצת ליצ'י. למה? ככה. כי זה מה שאיכרי סביבת הכנרת, מעוז חייו מאז ולתמיד, בחרו לגדל. להבנתו, עמק הירדן גורם לשתילים הטרופיים המפונקים חובבי החום, להרגיש ממש כמו בבית. גם אדמת הבהלת על אבני הטוף האווירירית שלה, היא תשתית אידיאלית לצמח המתאקלם בארץ הקודש, שביתו המקורי בכלל בהודו. המנגו ממש לא מחבב סלעי גיר, אבל אלו אינם מצויים בסביבת הכנרת, ברוך ה'.

זה יישמע אולי מוזר, קצת כמו למכור קרח לאסקימואים, אבל שבח גם מייצא את הידע שרכש במידול העץ הזר בארץ הקודש, דווקא למקומות שבהם הוא גדל בר - ארצות אפריקה הסמוכות לקו המשווה. במקרה שלו, בניגוד לדוגמה עם הקרח, זה דווקא מצליח. במשך שנתיים וחצי, מתשס"ב עד תשס"ה, ביקר כמה וכמה פעמים באנגולה האפריקנית כדי לייעץ לילידים איך להפיק תועלת מהמנגו. המשתלה שלו שם הצליחה לייצר קרוב ל־100 אלף שתילי מנגו בשנה, לתפארת אנגולה. אחר כך קפץ לסנגל, לייעץ למיליונר מקומי שחפץ במטע מנגו גדול, כיצד לבצע זאת. כעת זו זמביה, שאליה נסע לראשונה בחורף האחרון, ובקרוב יפקוד אותה למטרות ייעוץ חקלאי פעם נוספת.

לא, הוא לא רוצה לזמביה. להפך. כל חייו, מילדות בטרם מדינה ועד היום, חלפו עליו על שפת הכנרת. את עין־גב עזב רק לאחר החתונה, בשנת תשל"ז, וגם אז לא הרחיק אלא לצדו השני של האגם הגלילי, למושב אלמגור. שם השתקע, ובדומה לשכניו האחרים חפץ לנטוע מטע מנגו באדמות החקלאיות של רמת כורזים. דא עקא: "היינו אז די דלפונים. לא היה לנו כסף לשתילים ולכן חבר שלי ואני הקמנו בשנת 1980 משתלה, בכדי לייצר שתילים לשימוש עצמי, כך שיהיה לנו זול יותר להקים מטע. די מהר החבר פרש, מיד לאחר שסיימנו את הייצור עבור המטעים שלנו. אני המשכתי במשתלה. אחרי 10 שנים הוספתי למשתלה גם שתילי ליצ'י. המשתלה מייצרת כיום 12 אלף שתילי מנגו ועוד כאלף־אלפיים שתילי ליצ'י מדי שנה. יש לי גם כחמישים דונם מטעי מנגו באלמגור".

אבל מנגו, כמדומני, לא נמנה עם המינים שנשתבחה בהם ארץ ישראל.

"לא, לא. זה יקר שמוצאו בהודו. אלופת המנגו בעולם היום היא ברזיל, שמייצרת כמיליון טון בשנה".

אנגולה, כמו ברזיל, היא ארץ טרופית יפה שהשמש ליטפה, אבל ארץ ישראל איננה טרופית. מה בכל זאת יפה בה לדעתך?

"באפריקה יש הרבה ארצות טרופיות, אבל אף אחת לא יפה כמו ישראל. אולי בנוף אבל קצת פחות בנוף הגאוגרפי. גם באנגולה, גם בסנגל וגם בזמביה העניני כל כך גדול. זה לא משמח ולא עושה טוב לראות את זה".

מהיכרותך - יש משהו מיוחד בארץ ישראל?

"המיוחד בארץ הוא שזו הארץ שלי. אני לא רואה מקום אחר לעם היהודי מלבד בציון".

ואולי זה באמת כל מה שהמנגו והליצ'י רצו לשמוע. את התוצאות אתם מוזמנים לטעום גם במרכולים בארץ וגם בחו"ל: מנגו טרופי לתפארת מדינת ישראל.

נטיעת מטע מנגו בגליל

שינויי מזג האוויר הביאו אותי לחשוב

נחום מליק, חזאי ראשי, חברת 'מטאו־טק'

אין דבר שאנחנו אוהבים יותר מלקטר על מזג האוויר, אבל אם להודות על האמת קצת מביך להתלונן כשבודקים מה קורה אצל השכנים. מי שיביט באטלס לאורך רצועת הרוחב שבו נמצאת ארץ ישראל, לערב הסעודית או לעיראק שאמורות להתאפיין בתנאי מזג אוויר דומים לשלנו, יגלה שבימי הקיץ שלהם הטמפרטורות מגיעות בקלות ל־50 מעלות, דבר שאנחנו כמעט לא מכירים. בימים בודדים במהלך השנה הטמפרטורה אצלנו מטפסת עד לארבעים מעלות. למיזוג הזה אחראי הים התיכון שאליו אנחנו נושקים - מתברר שלחלות שמגיעה ממנו, שגם עליה אנחנו רגילים להתעבבן, מהווה גורם קריטי לצינון הטמפרטורה שלנו, ולכך שברוב הקיץ אנחנו נהנים מטמפרטורה של לא יותר מ־30 מעלות.

באופן כללי ארץ ישראל מאופיינת במגוון רחב של אזורי אקלים, באופן לא פרופורציונלי לשטחה. הדבר בולט מאוד ביחס לארצות הגדולות בעולם - רוסיה, ארה"ב ועוד. צפונה של ישראל ובמיוחד הגליל העליון והגולן מושפעים **מאקלים קריר** יחסית. מישור החוף מושפע מאקלים **ים תיכוני מתון**, בקעת הירדן - **מאקלים חם יחסית**, דרום הארץ והערבה מושפע מאקלים **מדבריי** המתאפיין במיעוט נשמים ובטמפרטורות גבוהות יחסית, ובמספר רב של ימים בהירים עם קרינת שמש רבה.

טורבינות רוח בהר בני ריסן שברמת הגולן צילום: איציק אביא

המציאות של **עונות ברורות** בארץ ישראל גם היא אינה מובנת מאליה. שתי עונות עיקריות - עונת החורף שבה יורד גשם והקיץ שכמעט לא יורד בה גשם - מאפשרות "סדר" ותכנון מראש בתחומים שונים בארוח החיים, ויש לדברים כמובן גם משמעות כלכלית ברורה בענפי החקלאות ומשק המים. הקיץ נטול הגשמים מאפשר לזנים רבים שקוקים להפונה קיצית ברורה להתפתח כאן טוב יותר מאשר בכל אירופה לדוגמה.

ומה על גידולי החורף? אם התפוחים והאגסים שלכם אתם מקבלים היישר מהגליל העליון ומרמורי הגולן שמעניק לאלה את מנות הקור הדרושות להם, ואילו בדרום - לפעמים במקביל - גדלים להם בברכה ירקות הקיץ.

משמעות כלכלית נוספת יש לאקלים החורפי הנוח שלנו: החורף הם בדרום הארץ מהווה מוקד משיכה לתיירות מאירופה הקרה.

האקלים של ישראל לא מתאפיין באירועי מזג אוויר קיצוניים במיוחד: ביעוד שבאה"ב יש סופות הוריקן או טורנדו ובאירופה גלי קור קשים בחורף, בארץ אין בדרך כלל סופות הוריקן או שיטפונות עזים כפי שאנו רואים לא פעם בחו"ל.

והמשקעים? אכן, בארץ ישראל הגשמים יורדים רק בחורף ואם הגשמים מועטים ומתרחשת בצורת יש צורך להמתין רק לעונת הגשמים הבאה, דבר שעלול לגרום נזק רב לחקלאות ולמשק המים. הגשמים היורדים בחורף אינם דבר מובן מאליו וכאן יותר מבכל מקום אחר - יש משמעות לפסוק "ארץ אשר ה' א־לוקיך דורש אותה תמיד עיני ה' אלוקיך בה", וכנראה שהתלות הזאת היא היא הברכה הגדולה מכולן.

הרבה מים יזרמו כאן נחל הקישון

ארנון סגל

זו לא חכמה גדולה לברך על היופי רק כשאתם מטיילים ביהודייה או טובלים בכנרת - בואו נראה אתכם מברכים במקום כמו נחל קישון ✡ ארנון סגל נענה לאתגר ✡ מתברר שיש עתיד מעודד מאוד גם למקום הזה

גם אוהבי ארץ ישראל מושבעים התקשו, לפחות עד לזמן האחרון, למצוא משהו טוב בנחל הזה. הקישון, שנראה בעשורים האחרונים יותר כמו אזור תעשייה, הוא לא המקום שהייתם לוקחים אליו את הדודים מחו"ל שהגיעו לתבשם מיופייה של ארץ הקודש. מצד שני, יכול להיות שבקרוב דווקא תוכלו לעשות זאת.

קל מאוד לראות את פנמי הארץ הזאת בנחל הזה, שהפך לחצר האחורית שלנו. קל מאוד להשמיץ את המקום הזה, שמנקז אליו את כל חולדי חברת השפע, ובכל זאת דרושה קצת פרופורציה. מי שחזר **מטיול באוקראינה**, למשל, וראה בעיניו איך בארץ שטופת נהרות ואגמים אסור לשתות את מי הברז בלי סינון, מבין שבארץ דלת־משקעים ומרובת אוכלוסין כמו שלנו, הבעיה הייתה יכולה להיות חריפה בשבעתיים, ושצריך להודות על כך שאצלנו בעיית הזיהום מסתכמת בכמה גאיות טעוני טיפוח.

גם בפתרון הבעיה הזאת נרשמת התקדמות. שתי החלטות ממשלה התייחסו בעבר למשבר הקישון. הראשונה, המורה על "סילוק מהזמים, כולל תמלחות המפעלים, מן הנחל", הועברה במשלכה כבר לפני עשור. השנייה, מלפני תשע שנים, דרשה מהמפעלים לטפל בשפכיהם כך שיוזרמו בצינור ישיר אל הים, ולא דרך הנחל. עדיין מדובר כאן בפגיעה סביבתית, אך היא כבר לא אנושה כמו הפגיעה בנחל עצמו, שהוא גוף מים קטן בהרבה מהים, עם יכולת פחותה בהרבה להתמודדות עם עומס הרעלים התעשייתיים.

רק לפני שלושה שבועות אישרה ועדת משנה של משרד הפנים במחוז חיפה תכנית לניקוז הבוצה מקרקעיית נחל קישון. על פי התכנית, הקרקעית המזוהמת מעשרות שנות הזרמת רעלים באפיק הנחל, תוצא ממנו ותעבור ניקוי ביולוגי, כשיכיר אותה לשמש **קרקע פוריה לגבעות יזרקות ולפארק ציבורי בשטח של 250 דונם**. בהוצאות התכנית, שעלותה 210 מיליון ש"ח, יישאו בין השאר גם המפעלים המזהמים עצמם. על פי התכנית, יתחילו כבר בעוד חודשיים עבודות לחפירת קטע חדש של הנחל במקום הקטע הנמצא ליד בתי הזיקוק. זהו רק שלב ראשון בהקמת מה שעתיד להיות הפארק העירוני הגדול ביותר בארץ.

שבעת הקילומטרים האחרונים של הקישון לפני שפכו לים הם הסובלים העיקריים מהזיהום רב־השנים. ה

"צבא בגדול" באמת

הרב אליעזר שנוולד (אל"מ במיל), ראש ישיבת הסדר "מאיר הראל" במודיעין

בשבת פרשת בהעלותך התפללנו בבית כנסת במודיעין שבו מכהן אחד הר"מים מהישיבה כרב הקהילה. הרב היה קצין בגולני במסגרת ה'הסדר' ומשרת במילואים כקצין קרבי, והוביל תלמידים רבים במסלול ההסדר לפיקוד ולקצונה. הרב ניגש אליי כשביצו גיליון 'עולם קטן', מצביע על מאמר המערכת. "קראת?!" הוא שואל, ומהבעת פניו ניכר היה שהוא מופתע ונרגש. "'צבא בגדול'? ומה עם 'תורה בגדול'? כך מציגים את הר"מים בישיבות לפני קוראי 'עולם קטן', התורניים, כך מעוותים את משנתנו כאילו שזה מה שיש לו לומר בשאלה מדוע לשרת במתכונת ההסדר?" הר"מים מואשמים בנתינת גושפנקה לניגול לא ראוי של האפשרות שנתנה המדינה?! וממה נפשך, אם זו לא עמדה מייצגת מדוע יש צורך להתפלמס עמה?

יש מקום לביקורת גם על דברים אחרים. אנו בחרנו להתמקד בתפיסה השגויה שעליה המאמר מבוסס, שלפיה המשמעות של "צבא בגדול" בניגוד רק למשך השירות ולמתכונת השירות, ולא להסתכלות על הצבא ב"גדול", כחלק ממכלול "הביטחון הלאומי" של מדינת ישראל.

דומני שאף אחד מקוראי העיתון לא יחשוד בי שאני ממעיט מערכו של השירות בצה"ל. וזאת לא רק משום התפקידים הפיקודיים שהוטלו עליי ברבות השנים, אלא גם משום שזמנו אף מסלול ה'שסדר' שמעמיד לפני תלמיד הישיבה את האתגר לשלב תקופת לימוד ארוכה יותר יחד עם שירות צבאי ארוך יותר ואף יציאה לפיקוד. דווקא משום כך אני חש חובה להיות לפֶה לכלל הישיבות ורבניהן.

חינוך לערכים יש השפעה מכריעה על רמת הביטחון הלאומי, לא פחות מאשר למערכת הביטחון בעצמה. לאט לאט חודרת ההכרה שהביטחון אינו תלוי רק בעצמה הצבאית

הערה: מהיכרותי עם הר"מים בישיבות ההסדר, אינני מאמין שהשיחה התנהלה כפי שתוארה. דומני שהושמט החלק העיקרי שבו הר"מ חוזר בפעם המי יודע כמה על חשיבות לימוד התורה לשמה בעם ישראל "בגדול", ועל החשיבות להתגדל בתורה ולחזק בה את עם ישראל, ושהתקופה בישיבה היא לא רק "מכינה" לקראת השירות הצבאי, ולא חלילה ניצול של אפשרות לשרת שירות מקוצר ולהתחמק ממחויבות, ולבטח שאינה רק פחד מפני חילון.

אולם אנו מבקשים להאיר את הנושא, על רגל אחת, מפן אחר – צבאי־ביטחוני־מקצועי.

הדעה הרווחת בציבור מזהה בטעות את הביטחון כעניין צבאי נטו. ולכן, לרוב, הדיון ביחס לתרומה לביטחון מתמקד בתחום צבאי צר, הנמדד באופן כמותי. אם בכמות החיילים ואמצעי הלחימה ואם באורך שירותו הסדיר של הלוחם. אולם מי שמעוניין להתמודד עם "צבא בגדול", חובה עליו "להגדיל ראש" וללמוד ביסודות ובמקצועיות את "תורת הביטחון הלאומי" של מדינת ישראל, ולא לנופף בסיסמאות שטחיות.

"תורת הביטחון הלאומי" נותנת מענה לשאלה כיצד מדינת ישראל אמורה להתמודד עם האיומים על קיומה. זו התפרסמה בספר: "ביטחון לאומי – מעטים נגד רבים", שכתב האלוף ישראל טל ז"ל, ונצטט ממנו כמה פסקאות.

העלאת הדיון לרמה של "ביטחון לאומי" הופכת את הסוגיה לסוגיה כוללנית, שבה המרכיב הצבאי הוא חשוב ביותר, אך הוא רק אחד ממכלול של מרכיבים. אחד ממרכיבי החיוניים הוא רמת ה"מוטיבציה הלאומית" (תורת הביטחון הלאומי עמ' 15):

"ביטחון לאומי" עניינו הבטחת קיום האומה והגנה על האינטרסים החיוניים שלה... האינטרסים החיוניים הם יסוד סובייקטיבי־ערכי במכלול המטרות הלאומיות... ונגזרים מגורמי רקע: תרבות פוליטית, אידיאולוגיה שלטת, מסורת, וכו'.

כל חברה מגדירה מדי פעם מהו האינטרס החיוני, המצדיק והמחייב היחלצות לאומית וריצאה לעימותים".

בניגוד לדעה הרווחת, רמת הביטחון של המדינה נמדדת ע"י מכלול הנתונים שבביטחון הלאומי, ולא רק ע"י המרכיב הצבאי (שם עמ' 22–23):

"יחסי הכוחות הכלליים בין האומות נקבעים לפי **העצמה הלאומית** הבסיסית של כל אחת מהן. עצמה זו מורכבת משני כוחות: 'כוח עמידה' ו'כוח מחץ'.

כוח העמידה מגלם את העצמה הפוטנציאלית, את כלל המשאבים האנושיים והחומריים... אולם מעל לכל אלה עומדת עצמת **המוטיבציה הלאומית**, שהיא פרי תחושת אחדות הגורל והמטרה ושיעור ההסכמה הכללית, הקונצנזוס הלאומי, לגבי השאיפות הלאומיות החיוניות וההתמסרות של היחיד והכלל למימושן".

מדינת ישראל חייבת להתבסס על "צבא העם": צבא מילואים וצבא חובה, ולא צבא שכיר קטן ויקר. **על כן במדינת ישראל המוטיבציה הלאומית להשתתף ולהקריב מהווה מרכיב מכריע בביטחון הלאומי יותר מבכל מדינה אחרת!**

לחיזוק המוטיבציה הלאומית יש משקל קריטי. הנכונות להילחם ולחרוף את הנפש על המשך קיומנו ועל הגשמת היעדים של האומה, משליכה על תחומים רבים. היא משפיעה באופן ישיר על מוכנותו של "צבא העם" ועל איכותו, ובהתאם לכך על יכולתו לעמוד במשימות שיוטלו עליו. והיא משפיעה גם על כושר ההרתעה שלו.

"קיים יחס ישר בין מידת החיוניות של האינטרס הלאומי כפי שהוא נתפס ע"י העם, לבין נכונות בניו לשלם את מחיר הלחימה למענו...".

זאת הסיבה שלחינוך לערכים יש השפעה מכריעה על רמת הביטחון הלאומי, לא פחות מאשר למערכת הביטחון בעצמה. לאט לאט חודרת ההכרה שהביטחון אינו תלוי רק בעצמה הצבאית (שם עמ' 29–32):

"רק בתהליך הדרגתי איטי חדרה למחשבה הצבאית ההכרה כי גורמים חברתיים וכלכליים, ולגיטימציה מן העם, עולים לערים בחשיבותם על יחסי הכוחות הצבאיים. וכי רק שילוב של כוח העמידה, כוח המחץ והמוטיבציה עשוי להבטיח עצמה לאומית מאוזנת... שוב די בעליונות הצבאית בלבד, אלא נדרשת רייאה כוללת של ההוויה הלאומית".

זאת גם הסיבה שבהיררכיה הדמוקרטית המנהיגות האזרחית היא זו שמופקדת על הביטחון הלאומי של המדינה ולא מפקדי הצבא.

המאמר "צבא בגדול" מבוסס על התפיסה המושגת שעוסקת בשאלה מהי המחויבות שלנו לחיזוק הצבא ולא מהי המחויבות הייחודית שלנו לחיזוק ה"ביטחון הלאומי".

ה"מוטיבציה הלאומית" נבחנת לא רק במידה שבה האזרח משתלב בשירות הצבאי, אלא גם בנכונותו להיתרם למשימות לאומיות תובעניות שאינן צבאיות, בהתיישבות, ברווחה ובחינוך. משימות אלה מחזקות את רמת המקור הלאומי (למי שמעוניין לבחון את הסוגיה "בגדול" מומלץ לעיין בספר).

ויבינו מכירים בהשפעה של התודה ושל האמונה בצדקת הדרך כגורמים מכריעים. הם מזהים בחברה הישראלית את נקודות התורפה שלה

דברים אלה מקבלים משנה תוקף בשנים האחרונות. אנו בעימות א־סימטרי מול ארגונים אידיאולוגיים ודתיים. חמאס וחיזבאללה מפעילים נגדנו לוחמת טרור תודעתית מתוחכמת. אויבינו מכירים בהשפעה של התודעה ושל האמונה בצדקת הדרך כגורמים מכריעים, ועל כן הם מרכזים את מאמציהם לכיון הזה ולא להכרעה במלחמה קונבנציונלית. הם מזהים בחברה הישראלית את נקודות התורפה שלה.

אם לשפוט לפי אירועים שונים בעשורים האחרונים, מדינת ישראל ניצחה במלחמות קונבנציונליות ושמרה על נכסים טריטוריאליים חיוניים, אולם "ויתרה" באופן "חד־צדדי" על נכסים טריטוריאליים אסטרטגיים כתוצאה מלוחמת התודעה המתוחכמת של אויבינו. על כן, חיזוק התודעה הלאומית הוא אחד היעדים האסטרטגיים של העימות שבו אנו מצויים.

אל מול עקרונות אלה יש לבחון את התרומה הייחודית של ישיבות ההסדר "בגדול", ל"ביטחון הלאומי" ו"לקרב על התודעה", ע"י פעולה **בשתי חזיתות** קיומיות בר־זמנית, לסירוגין:

בחזית הקיומית הצבאית, ע"י השתתפות במאמץ הצבאי בדרג המסתער של המערך הלוחם.

בחזית הקיומית הרוחנית, ע"י תשתית רוחנית של ישיבות ותלמידי חכמים שיעסקו ב"תורה לשמה", "לשם התורה" ו"לשם כנסת ישראל", ויתחנכו ל"גדלות". מפיהת לימדם תתבר האומה, בין היתר, בפעולתם הערכית ובטיפוח המוטיבציה הלאומית, החוזק הלאומי, והאמונה בצדקת הדרך, אל מול התמורות התרבותיות הגורמות לשחיקתם.

בשתי החזיתות יש לאוכלוסייה זו **תפקיד ייחודי** בעל השלכות מרחיקות לכת על **קיומנו הלאומי**.

מה עוד צריך לעשות כדי שנבין שכישלון בחזית הרוחנית עלול לשים לאֵל את כל ההישגים שהושגו בחזית הצבאית?

אם אנחנו דנים על המחויבות האזרחית של הנוער הדתי לביטחון הלאומי, אל לנו להתחבא מאחרי הגדרות פורמליות וספירת שנות השירות. החובה המוטלת עלינו היא לתרום בכל אחת מהחזיתות כמיטב יכולתנו, גם אם לא הגדירו זאת כמחויבות פורמלית. מבחינה זו לא שונה דינו של מי שיכול ומשתמט מחובתו בחזית הצבאית, למי שיכול ומשתמט מחובתו בחזית הרוחנית.

זוהי התמצית למי שמבקש את תורת "הצבא בגדול" באמת, על רגל אחת.

תרומה לאומית לאו דווקא בצבא

דוד שרעבי

בשני קצותיו של החבל המתוח, בין ביטוי ה"אני" והוצאתו אל הפועל ובין שירות הכלל והמדינה עד כמה שרק אפשר, עומדים להם שני טיפוסים מפוקפקים.

לאחד, העומד בימין החבל, קוראים פאשיזם. אם פגע בך מנוול זה, תמצא את עצמך נמשך עם החבל לכיוון ביטולך המוחלט כישות עצמאית ונפרדת. ישנה חובה אזרחית למען המדינה, ואתה לא קיים. המדינה היא אתה.

בקצה השני, בשמאל החבל, ניצבת לה הנהנתנות, המכונה גם אוטיליטריזם, ובשתי דיה היא מושכת את החבל לכיוון ראיית ה"אני" בלבד. אני ואפסי עוד, ומה שגורם הנאה לי ולשכמותי מקוטלג מיד כ"טוב" וכ"ראוי". הרצון לתרום לכלל, ואפילו למסור את הנפש למענו, נמצא קרוב מאוד לצד האחד, הימני שהזכרנו, אך הוא מאוד משתדל לא להגיע למקומו. הוא נזהר, כמו לוליין מנוסה, לשמור על שיווי משקל בעת הליכתו על החבל הדק של ההתבטלות בפני הכלל. ויהא זה אפילו כלל ישראל.

תפיסה בוגרת ושקולה של החיים צריכה לתת מקום לאני האישי – דווקא כדי לשרת טוב יותר את הכלל. כולם מבינים ומקבלים את הכלל האומר שלא כולם מתאימים לשירות קרבי. אך לא ברור למה לא כולם מבינים את הכלל שלא כולם מתאימים לשירות מלא, או לשירות בכלל. ישנם אנשים שבאותן השנים ממש היו תורמים הרבה יותר במסגרות אחרות, באופני תרומה אחרים, ובמקומות אחרים לחלוטין, את תרומתם זו היו הם יכולים להרים דווקא בגלל שלא ביטלו את עצמם, ודווקא בגלל שביטאו את האני שלהם דרך תרומתם.

וכדאי להפנים – הם לא יעשו זאת אחרי השירות. אחרי השירות יש הקמת משפחה, וריצה אחרי הפרנסה וטרדות גידול הילדים. מעבר לכך, "התגשמות החלום העתיק של הקמת מדינת ישראל" עוברת גם דרך שירות בבתי חולים ובבתי אבות והקמת סניפי תנועת נוער בשכונות מצוקה. אין שום מקור או פסיקה הטוענים לבכורה של השירות הצבאי. המדינה האידיאלית תדרוש מאתנו גם הגנה על גבולותיה (ובכך יעסקו המתאימים לכך) וגם חינוך ראוי לבניה, ניהול נכון של כלכלתה ועוד ועוד. האם הייתם מבינים מדינה המכריחה את כל בניה לעבוד במשך שלוש שנים בתחום הכלכלה או בתחום חינוך הילדים גם ללא התאמה מצדם לתפקיד?

כאן מתייכת הנהנתנות בהנאה. אם כן, כולנו בידיה. כל פמוקן יצהיר שאינו כשיר ואינו מתאים לשירות צבאי, והנה – הוא פטור מבחינה מוסדית. אך בדיוק בשביל כך הובא הסיפור שבראש המאמר. הר"מ הוא שיחליט. דמות אובייקטיבית, מרוחקת רגשית במידה, מוסדית, המכירה את המועמד לגיוס – אין כמוה כדי לשפוט מהי מידת התאמתו וכשירותו של החבר הצעיר, וכמה זמן ראוי שהוא ישרת בצבא.

נכתב ע"י אדם ששירת ב"ה

שירות מלא של שלוש שנים בצה"ל

שלוש שנים לא לכתחילה

דניאל מורי

אני מניח שקוראי 'עולם קטן' רואים את עצמם מחויבים קודם כל לעשיית רצון ה'. את התרגום המעשי של רצון ה' אני אברר דרך תלמידי החכמים גדולי התורה, ולא דרך סברת כרס. באשר לשירות בצבא יש קונצנזוס רחב מקיר לקיר בציבור הדתי על כל גוניו – כל תלמידי החכמים שבדור לא מורים כהוראה לכתחילה **לכלל הציבור** לשרת 3 שנים בצבא (אם אני טועה אשמח לתגובותיכם). אין חיה כזו, מכיוון ששירות בצבא היא מצווה שמוטלת על כלל ישראל ואינה מצווה פרטית. ממילא אורך השירות הוא סוגיה שמורכבת מהיכרות עם אנשים פרטיים ובירור מה מתאים לכל אחד. בנוסף לכך, כדאי שפנים אחת נצעור ונבחן את עצמנו – האם את גדולי התורה, המחנכים שלנו, שאותם אנו כל כך מערצים, אנו בוחנים לפי מספר החודשים שהם שירתו בצבא? אם כן, המצב חמור מכיוון שכמעט כל ראשי הישיבות והר"מים של כל הישיבות מכל הגוונים לא שירתו 3 שנים בצבא. מצוות השירות בצבא היא מצווה חשובה מדאורייתא שמוטלת על כלל הציבור ולא על אנשים פרטיים, וזה לא סותר בכמוה זה את היעובדה שיש תלמידי חכמים עמלי תורה שמעמידים את העולם ושערך תורתם משתווה לערך של חייל בצבא (ואולי יותר). יהי רצון שנזכה להרעיך יותר זה את זה, ולתקן יותר את עצמנו.

לימוד תורה לפני הכל

יחזקאל טרבלסי, שיעור ב' בישיבת "ההסדר" בשדרות

ראשית אציין שאני מסכים עם רוב הדברים שנכתבו – שירות צבאי הוא ערך חשוב, ומצווה גדולה שזכינו לקיימה אחרי כל כך הרבה שנים, ואחת המצוות הכלליות היחידות שיש לנו. אבל אסור לשכוח שזה לא הערך העליון, יש דברים יותר חשובים, והדבר הכי חשוב הוא לימוד תורה!

אי אפשר ללכת לצבא אם לא למדת תורה בישיבה כמה שנים טובות, ולא בשביל להתחזק לקראת הצבא וכדי ש"אני לא אוריד את הכיפה"; הולכים לישיבה ללמוד תורה על מנת ללמוד תורה.

בלימוד תורה האדם הוא הכי כללי שהוא יכול להיות, הוא תורם לעם ישראל יותר מכל דבר אחר – אפילו יותר משירות צבאי, אפילו יותר מללכת למרכזי חסד. לימוד תורה זה הערך העליון שיש לעם ישראל.

המקום הראשון שמוזכרת בו המילה "צבא" בתורה הוא בפרשת נשא בעבודת הלויים, והכוונה במילה "צבא" היא שירות כאיש ציבור, כאיש כללי, זה נובע מעבודת ה' במשכן, ובימינו – לימוד בבית המדרש.

אז לפני שנלך לצבא הגנה לישראל, חובה ללכת קודם לצבא שמשרת בבית מדרש. לפני שהולכים לעשות שירות של שלוש שנים בצבא צריך לעשות קודם שלוש שנים בישיבה, ולא סתם שלוש שנים אלא שלוש שנים רצופות של לימוד תורה מתוך עמל תורה, מתוך יגיעה עצומה בתורה, לא לעשות שבוע־שבוע אלא שלושה שבועות מינימום בשיבה ("לסגור 21"). וכמו שאומר הרב קוק לבנו הרב צבי יהודה (אגרות הראי"ה א' כט) על כך שצריך לחזור על הלימוד מאה ואחת פעמים, ובמקום אחר באגרות: "מאד נבהלתי ממה שראיתי שהנך חוזר רק שלש פעמים על תלמודך... ואבקשך מאד להרגיל עצמך לחזור לכה"פ עשר פעמים".

לכן צריך לזכור שהדבר הכי חשוב לנו כיהודים, כעם ישראל, הדבר שמייחד אותנו מכל האומות, הקיים של העולם הזה והעולם הבא, הוא לימוד התורה, ורק אחרי שיש בסיס חזק אפשר ללכת ולתרום לעם ישראל גם בדברים חשובים אחרים, כמו שירות צבאי, חינוך, מדע וכו'.

הערות מערכת

1. תורה בראש – התגובות שמבקשות לחדד את מקומו המהותי של לימוד התורה לפני השירות הצבאי – הרבה יותר מחשובות. אכן, במאמר בשבוע שעבר לא הודגשה מספיק החשיבות הקריטית של פרק נכבד ומשמעותי בחיים של כל צעיר שחייב להיות מוקדש כולו ללימוד תורה – בשיבות ההסדר בישיבות הגבוהות או במכינות. ללא הפרק הזה, הקשר לשירות הצבאי, וחשוב עוד יותר, לחיים שלאחריו – יהיה קשר 'טבעי' בלבד ללא הקומה הנוספת של החוסן הלאומי שאליו אנחנו נדרשים, היום עוד יותר מתמיד. קשר שיוקן את כוחו מנצח ישראל ומהמטרה לקחת את מה שאנחנו עושים כאן במדינה הזאת ובעולם הזה, למטרה העליונה והחשובה מכולם: עבודת ה' ותיקון עולם במלכותו. פרק חיים של לימוד תורה ארוך ומשמעותי לפני השירות הצבאי – הוא אם כן חובה יסודית.

2. מסלול ההסדר – אי אפשר להתעלם מהעובדה שהמהפכה הגדולה של הציונות הדתית בצבא, שבה כולם אוהבים להתהדר וששיאה עדיין לפנינו, לא נעשה ע"י מסלול ההסדר, אלא בעיקר ע"י בני הישיבות הגבוהות והמכינות. חשוב לבדוק אם אכן קיים סוג של 'אנמיות' במסגרת הזאת, ולפחות לחשוש שמא היא נובעת מהחוסר בחוסן הנפשי והרוחני שמקנה שירות צבאי מלא. חשוב מאוד להדגיש – קיומו של מסלול ההסדר חשוב מאוד ומבורך. המסלול הזה הוא בניתיים יצרן הרבנים והמחנכים הגדול שבמסגרות הישיבתיות, יותר מהישיבות הגבוהות ובוודאי גדול לאין ערוך מהכמות שמייצרות המכינות. אבל מותר להעלות את הסברה שהוא צריך להיות מותאם לסוג מסוים של צעירים, ואולי צריך להיות קשובים יותר לתחושת האי־נוחות שמסתובבת בקרבת מחלקות הבני"ש. אפשר להניח שאם הייתה מתבצעת התאמה קפדנית מעט יותר וגורפת פחות לכניסה של בוגרי הציונות הדתית להסדר, העין הצרה כלפיהם הייתה נפתחת מעט. לא בטוח שהסינון הזה מתבצע באופן פרטני ע"י הר"מים כפי שמבטיחים במאמרים שלמעלה.

3. דווקא צבא – התגובות שאומרות שאפשר לשרת את המדינה בדרכים נוספות – גם אם הן מזהירות בכיבוד מההסתפות אחרי הרצונות והמאוויים של בחירתו של כל אדם וגחמותיו, מדגישות את החוסר בהבנת נקודת המוצא של השירות הצבאי כחובה בסיסית, שעל גביה מותר ולמיטיבי לערוך התאמות ושינויים. במציאות הישראלית־יהודית (שהיא כמובן תוצר של ההשגחה האלוקית), המצב הביטחוני והלאומי של מדינת ישראל שם את הצבא במקום קריטי וקיומי לקיומה של מדינת ישראל וממילא לקיומו של עם ישראל. זה כשלעצמו שם את השירות הצבאי במקום שונה באופן מהותי מכל שירות ומעשה טוב אזרחי אחר. זו גם הסיבה שדווקא במהלכו נוצר אותו שינוי ובגרות רוחנית יהודית־ישראלית שעליהם ניסינו להצביע במאמר "צבא בגדול". לא בכדי ברוב המקרים מי שעושה שירות צבאי בעל משמעות (וזה יכול להיות לוחם או 'ג'בניק') הדבר בא לידי ביטוי גם בחייו האזרחיים – גם מבחינה רוחנית וגם מעשית.

4. ושב תורה – כדי שהנקודה הזאת תפתח וגם תסיים – כדי להגיע לכל זה, וכדי שלא להסתפק ברגשות פטריוטיים שהם נחמדים וחביבים אך רחוקים מלהיות מספיקים ל"צבא בגדול" בעם כמו עם ישראל, וכדי להיות מוכנים להתחיל לתקן עולם בכל מקום שהחיים האזרחיים יובילו אליו – על כל צעיר להפנים את מקומו הקריטי של לימוד התורה בחייו. לוודא שהוא יניח את כל הרעל בצד למשך לפחות שנה־שנתיים לטובת לימוד אינטנסיבי ורציני. וחשוב לא פחות – כולנו צריכים לשמוח ולרצות שיהיו אנשים שמקומם יהיה בבית המדרש. מי שמתאים לשרת שירות 'הסדר', נשמח על כך שהוא נמצא בבית המדרש. נכבד ונכיר את ערכם העצום את חשיבותם של אלה שמקבלים פטור בגלל שתורתם היא אומנותם. ללא ספק – המובחרים שבאנשים האלה, ובכללם המובחרים שבאחיינו החרדים, תורמים את תרומתם לעם ישראל ולחוסנו הפיזי והרוחני, אף יותר מרוב החיילים. כולם "גדולים" ובלבד שיתמצאו ויכוונו לבם לאביהם שבשמים.

"בנין שלם" - בונה אתכם את הבית.
קרץ
בנין שלם
המרכז ללימודי משפחה
ימי עיון לנשים
יותר שיעורים
יותר מגוון
יותר בשבילך!
100 ₪ הנחה
לנרשמות ליומיים או שלושה
עד מוצ"ש פרשת "קרח"!
ט'-י"א תמוז (11-13.7)
בנייני האומה, ירושלים
להרשמה: 02-6271525 www.binyanshalem.org.il

חנוכת קריית
ישיבת ההסדר עכו
בשבת והודיה להש"ית תערך חנוכת הקריה
יום חמישי כ"ח בסיון (30 ביוני), בישיבה (דושינצקי 1 עכו)
20:00 סגירת דלתות ודברי ברכה
סרטון על משנתה היחודית של הישיבה ופועלה
20:30 הופעה חגיגית של הזמר
אברהם פריד
ניהול מוסיקלי: יובל סטופל
במעמד רבנים אישי ציבור, משפחות התורמים וציבור
הרב יוסי שטרן קהילת ישיבת ההסדר עכו
לרכישת כרטיסים באתר: www.yakko.co.il | 04-9913831 | 054-8049490 ההכנסות קודש לפעילות הישיבה בקהילה

Wall Street
INSTITUTE
SCHOOL OF ENGLISH
חדש ובלעדי:
ENGLISH UNLIMITED
חיים אנגלית, נושמים אנגלית
רק לקוחות Wall Street
מגיעים לסניף ללא הגבלה!
ונהנים מלימודי אנגלית ללא הגבלה!
wsi.co.il *2044

אחרי צבא? בוגר הסדר?
מחפש התקדמות והעמקה בלימוד?
שמחה וחיות בתורה? עבודת ה' אמיתית?
ישיבת בת־עין
ישיבה חסידית ארץ ישראלית
בדרכו של ר' נחמן מברסלב
לימוד מעמיק בגמרא הלכה וחסידות
בניה אישית בעבודת ה'
חבורה מובחרת ואיכותית
מלוה ואפשרות מגורים לאברכים
אווירה קהילתית חמה בלב גוש עציון
"אני אתם אנשים ישרים מאד מאד לא הה הזהרתי"
(ר' נחמן מברסלב)
לפרטים: הרב גידי 050-4055227 אמציה 054-8040567
ybatayin@gmail.com

שבי שומרון
ישוב שכיף וכדאי לגור בו
אם גם לכם חשוב - חינוך, קהילה והגשמה ציונית, בואו להיות חלק מאיתנו!
לאחר הצלחת מכירת הבתים בשלב א' החלה מכירת הבתים בשלב ב':
בית פרטי בגודל 116 מ"ר
רק 580,000 ₪ עד מפתח
מגרשים לבניה פרטית כולל פיתוח ואגרות
כניסה רק 96,000 ₪
לפרטים נוספים ותיאום ביקור:
שלמה זימן: 052-3556752 • מזכירות הישוב: 09-8330272
תנועת ההתיישבות אמנה

הכנס המרכזי לנשים
במלאת שנה לפטירת מו"ר זצ"ל
ההלל מרדכי אליהו זצוק"ל
יתקיים א"ה ביום שני הקרוב, י"ח סיון
בשעה 19:30 בערב בבית הכנסת ישורון
רח' קינג ג'ורג' 44 ירושלים תובב"א
ישאו דברים:
הרב שמואל אליהו שליט"א
הרב עזרא שינברג שליט"א
הרבנית צביה אליהו תליט"א
הרבנית ימימה מזרחי שתחי'
יפרו פרטון מרגש לדמותו ופועלו של הרב זצוק"ל
עזרת נשים
שלוח הזמנה 20 ₪
ולביטוי המתאים
ezratnashim.co.il 050-2464185

שתיים לטנגו
על יחסי חמיות וכלות
הדס בן ארי
האומות המאוחדות של הירדש
סיפורה המדהים של ביורה
עוקב ליים
שיר חדש בלב
ראיון משפחה עם אריאלה סביר
אבדת הנים
סלינו על כתפינו
על מלאכת החמר
אלומה לב
תכנון הבית
אדריכלות בראייה אימונית
חמר יוקל
לצלוח את הים
על צליחת הכבדת לנשים
מיכל נלר
הקדוש ברוך הוא אומר: נתתי לכם לקח טוב - תודתי - אל תעזבו. 'לקח' בהיפוך אותיות 'חלק', הקדוש ברוך הוא נתן לכל אחת מאתנו חלק ייחודי מתורתו הקדושה
הלל. איתך כבר שלוש שנים
ירחון נשים לראשי חודשים
054-9393030 למנויים

כמעט שלם

סיפור | אורית כרמלי

נ

סער ודרוך עשיתי דרכי מתחום השיבה אל עבר ביתו של החכם יצחק, ותהיינה אחת ממלאת מחשבותיי. האם צלחה בידו השליחות אשר הפקדתי בידיו אם לאו? מי אני אשר אדרוש שליחות מידיו של כבוד תורתו? אלמלא בת טובה כל כך שהייתה לו, דאי תמה הייתי גם אני על עוז לבו. אך אותו לב זה, אשר פרפר מילא בי עוז לבקש אמש את ידה מידי אביה.

רוח קרירה הכתה צעדיי. עונה מתקדרת זו נאה הייתה לשמש לי בת לוויה, ואך הגעתי אל מפתנו של החכם החלו יהלומים קטנים מן המטר ללחך אבני המדרכה.

דפיקותיי על השער הגדול נענו עד מהרה, ומאור פניה הרחב של הרבנית כלפיי הובילני אל חדרו של החכם יצחק. ספון היה בין ספריו הגדולים אשר הכרתי מימי ילדות ויעיניו שקועות בכתובים. לא כחכמים בגרוני על אף שהייתי בחדרו לכאורה ללא ידיעתו, אלא היטב ידעתי שהבחין בי גם הבחין וממתין הוא לעת אשר יוכל לפנות מן הפסוקים. "יבוא החכם יהודה וישב", הטעים קולו הרך, "מדוע יעמוד?"

קרבתי אל שולחנו והנחתי עצמי על מחצית כיסא. הביט בי החכם יצחק ובטרם עלה בידי לקרוא בפניו את תשובת בתו, הקדימני ואמר "תנאי יש לה, לבתי".

"תנאי?" יבשו שפתותיי על פי, "מה תנאי מצאה להעמיד?"

עבים אפורים פרשו מחיצה ביני ובין שמיא עת יצאתי מביתו של החכם יצחק. רגליי מיאנו לילך ובכוח גרתיתן, צוואר שחוח ולבי סחרחר. עובדי אורח שליון אין תחילת דרכי כבר מצאו אם ביתם כמחסה מפני גשמים ולבדי נותרתי מהלך.

שאלת מהות הליכתי וכיוונה לא הטרידתני. כבימים בהם גברו שאלותיי על יכולותיי, נתעטפתי בצלו של בית המדרש. על ברויו הכרתי היכל זה. על ספסליו וספריו, על אנשיו ומחלקותיו. אהבת נפש אהבתים. חיי שזורים היו בחייהם ושלא כהרגלי להניח עצמי על ספסל אחרון שבאולם, קרבתי בצעד מהסס אל עבר ארון הקודש. פסיעותיי נגעו לפני התיבה ובאצבעות רועדות התרתי קיפוליה של טלית שליח הציבור. עטפתי ראשי בתוכה ועצדתי נוספים שלי עלו אל הארון ופתחתיו.

שבעה ספרי תורה קיבלו את פניי בדממה. את כולם הכרתי, אם בקריאה, אם בגלילה, אם בריקוד. הושטתי ידי אליהם ומילים של עשרים שנה בקעו מתוכי. ריבונו של עולם, לחשתי, מי אני ומה אני כי אינו פניי אליך, אך לא אדע מקום אחד לדמעותיי. כאן מצאוני לראשונה וכאן אספת אותי אל ביתו של החכם יצחק, יתארכו ימיו בטוב. זוכר אני אותו בוקר נורא שבו הניחני אבי על מפתן בית המדרש עוד בטרם עלה השחר, בטרם יבחין בו מ. בקול חנוק מבכי חזר ואמר 'לך אל החכם יצחק, בני. יָדַע הוא לטפל בך... חשוכי בנים הוא ואשתו שנים ארוכות, ובטוב ימצא אותך ביתם. אמן עליה השלום תזכה לנחת ביודעה כי תימצא בבית ראוי לשמו'. אמר והלך. רק בשעת מנחה הבחנתי ביהודי מישובי כותל המזרח המנסה לשייך אותי למי מהלומדים וכשראה כי אין אני מקרב עצמי אצלם, קם ופסע לקראתי. "מה שמך?" שאל. "יהודה", אמרתי ועיניי הגדולות ננעצות בשלו. "היכן אביך?" "איני ידעי", דמעות זלגו על לחיי, "אמר לי לפנות אל החכם יצחק". נרעשו פניו של האיש ואמר "אנוכי יצחק! מדוע אמר לך לחפשני?" "שאלך אצלכם", הורדתי עייניי, "ואהיה כבן לילד".

אינני ידע כיצד זכיתני לישב בצלו של חכם זה, אך טוב חסדו הרעיף עליי כל הימים. טעם אותיות שלימדני כדבש היה לפי, וכל תורה שיידע אני ממנו קבלתיה. כשלוש שנים לאחר בואי נולדה מרגלית. יפה הייתה ועדינה ולמן הרגע הראשון בו נחו עליה עייני נדרתי כי תהיה לי לאישה. בן שמונה הייתי.

עזבתי את ביתו של החכם יצחק והכנסתי עצמי בין כותלי הישיבה שבין החומות. לא היה חג שלא הוזמנתי אליהם וכאורח של כבוד היו מושיבים אותי. מרגלית מתייכת הייתה אלי ומשפילה עייניה, ואני אך ממתין הייתי לרגע שבו תיאות לתת לי את ידה. ידע אני כי אין מי מיוחסי ירושלים. ידע אני כי אין עמי לא מוהר ולא נדוניה. אין דבר שאירתע מלפעול בו עד אכיסנה לחופתי, אך תנאי זה שהעמידה לפניי, כבד עליי לבלתי נשוא".

ידעת אני.

היטב סיבר אבי את אחזי על גדלו וטיבו של יהודה. מעולה שבמעולים מכל בחורי ירושלים, עילוי נדיר שעליו אמר הרב הכהן כי יגדל להיות גדול הדור, ויהודה אינו מוכן לשמוע דבר. משלחות מנכבדי ירושלים מחזרות היו לפתחו והוא פוטר אותם בדברים של מה בכך, עוטף עצמו תלי תלים של אותיות למען יצדקו סיוביבו. מצטנע ומשפיל עיניים. אך יודעת אני כי מה שחסר בו איננו מצוי בכל מסכתות שבגמרא. אם משנן הוא בכל בוקר "רבה אמונתך" ויודע כי אמונתו של בורא עולם נתונה לו, היאך יקטין אמונתו שלה? אלמלא דיבר אתי אבא אפשר היה שלא הייתי מעמידה לפניו תנאים, אך שמחתי להיות זו אשר תובעת כבודם של מלמדי תורה.

כלי מחזיק ברכה הוא ממילא. היחיד שאינו מכיר בברכה זו הוא הוא עצמו, ואלמלא אהבתו אליי, אולי לעולם לא יהא מבקש להכירה.

עוד ניצב הייתי בין קפליה של טלית שאינה שלי, משתהה בין מילים, נבוך והומה לב. מגיד שיעורים בן עשרים?... יד ימיני של ראש הישיבה?... מי פתח לפנייך סוגיה זו, מרגלית? מהיכן מֻלאך לבך להתריסני גם אתּ? ואם אומר לך שאיני יכול, התשמעי לי? ואם אסביר מניעותיי, התקבלי אותן?

קרבתי אל ארון הקודש, טעמתי דמעותיי המלוחות ואמרתי: מלך עולמים, אינני יודע דרכך, אך לעתים משונה היא עד מאוד. אין אני אלא מבאי בית המדרש, תרתי משמע. היאך ארהיב עוז בנפשי להנהיג עם קודשך? אך ברירה מה הותירה לי מרגלית, להעביר חיי בבדידות כשם שבאתי? הן יקשה עליי זה יותר מן הקושי עצמו. לעולם לא אחווה בית לולי היא. איך אעמוד במקום שמבקשת היא עברי ובן בלי בית אנוכי?

כי אבי ואמי עזבוני, אמרתי בלאט והרמתי ראשי, אך אליך ראוי אני לשאת עייניי. שאספתני אליך וגמלתני באהבתם המלאה של החכם יצחק והרבנית. אמונה נצרך אני ללמוד. אמונה בדרך שבה בחרת להוליכני, אמונה במקום שאליו הגעתי. ובכוח חדש שנגסך בי אמרתי, אם הַנחתני בין שתי ברירות, בין אהבתה של מרגלית לבין קטנות אמונה שבי, ברך אותי ברחבת אמונתי.

פניה של הרבנית אורו למראה חיוך קל שעל שפתיי. כשהיא מהרהת לפנות לי דרך אל חדרו של החכם, אותו אור יקרות של ליל אמש מצא אותי בכניסתי השקטה אל לימודו, אך הפעם לא נצרכתי להמתין זמן רב.

הביט בי החכם יצחק בציפייה ואמר "פתח פיך ויאירו דבריך, בני".

"הנוכל לקרוא לנערה ולשאול אל פיה?" שאלתי בהשקט.

"ודאי", אמר החכם וקם מאצל שולחנו.

קפצתי מכיסאי ואמרתי "לא נתכוונתי להטריח את הרב", אך הוא הֵסה אותי בידו ואמר "יֵשב, יֵשב כבדו".

דקות אחדות שיבתי ממתין וכשצעדיה השקטים קרבו אל הדלת פנשתי שליחות בעיניה, שלא הכרתי בה לפנים. כשהתיישבה בצדו האחר של השולחן שמעתי עצמי לוחש "שלום מרגלית".

"שלום אמונתי".

"תנאי של ממש העמדת לפתחי", אמרתי.

היא הנהנה ולא אמרה דבר.

"מעוכב אני מלקבלו", אמרתי וראיתי את עייניה נפערות כלפיי. "אין אני רואה עצמי בגדלות כזו. אינני ממאין ביכולתי לכך - "

"אין אתה רואה ביכולותיך?" שאלה בקול שקט, "אין אתה מבחין במידותיך הטובות? כל דבריה של ירושלים משבחים שמך ואתה אינך מאמין?! מה מבקש אתה להיות, רוכל בשווקים?!"

חייכתי ואמרתי "טרם סיימתי מילותיי. מעוכב אני מלקבל תנאי שהנחת לפניי, אלא אם אזכה ללמוד אמונה מהי, דרך כוחך שלך".

"מה מבקש אתה לומר?" שאלה אותי.

"לא מבקש אני לומר דבר", השפלתי עייניי, "מבקש אני את אמונתך. היא זו שתגדלני ותביאני אצל מקומי".

דרך ההינומה ראיתי פניו הנישבות לצדי, מלאות הוד. כמלאך לבן שנטע עצמו בקרקע, היו עייניו עצומות וחוט של חסד משוך על פניו.

אצבעותיו רעדו כשהפריד קיפוליה של טליתו החדשה ודמעות עטפו את קולו ברכו "שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה".

תמיד ידעתי.

בס"ד

לימודים גבוהים בפסיכולוגיה יהודית

תורת הנפש

בשיטת הבעל-שם-טוב

נפתחה ההרשמה לשנה"ל תשע"ב

מחזור ה'

בית הספר הייחודי בנשיאות הרב יצחק גינזבורג

שליט"א מקיים תכנית לימודים תלת-שנתית

כי בשפת לצור בשלתי דרך להביר את סודות הנפש

עתק העקרות העמוקים והמעשיים ביותר

יום פתוח ארצי

יום שני כה' סיון 20:00-16:00

"בית מאיר דוד"ס"

בתוך קמפוס הר הצופים

להרשם שנה!

לימודי קיץ כפר חב"ד

קבוצת נשים בוקר | קבוצת נשים ערב | קבוצת גברים ערב

לפרטים והרשמה: טל. 02-5662323

אתר: www.torathanefesh.org

שמינעס יקרי,

ישיבת ההסדר

"אורות שאול"

פתח תקוה

מזמינה אותך לשבת

עם ראש הישיבה, הרב יובל שרלו,

רבני הישיבה ותלמידיה.

בנושא:

"שׂמים את התורה במרכז"

השבת תתקיים, אי"ה

בפרשת "חוקת" כ"ט סיון (1.7)

לפרטים והרשמה: shvush@ypt.co.il

עוזיה - 052-5802712

ישיבת ההסדר "אורות שאול" פתח-תקוה

תאיר גלמתם על מקום שבו מקבלים אתכם כמו שאתם

להיות עם תבורות ולאו דווקא באופנה.

להצדיק את עצמך ולאו דווקא בישיבה.

תיכון צייטלין בתל-אביב

פותח את שערו למסיימי כיתות ו'-ט' באזור המרכז.

דגש על יחס אישי, רמה גבוהה של לימודים,

חינוך תורני וערכי, פעילויות וחיי חברה מגוונים

בואו לגלות עולם שבו תוכלו להתפרא ולממש את עצמכם

מצמינים אתכם להצטרף

פרטים נוספים 03-6963119 שלוחה 123

או במייל zeitlin22@gmail.com

צייטלין

תיכון עירוני תורני ב'-ג', רח' צייטלין 22, תל אביב

מגרון קרקע פרטית

עשקר בלי רגלים

השבוע הנחה משרד הביטחון

להרוס מידית שלושה בתים

של משפחות ביישוב מגרון

אנו, תושבי היישוב מגרון יוצאים בקריאה לאזרחי המדינה:

■ מגרון איננה סוגיה פרטית. זוהי סוגיה לאומית ומשמעותית לעשרות יישובים (עפרה, פסגות, בית אל ועוד). בהם יש טענות דומות על מעמד הקרקע.

■ הריסת בתים ביישוב מגרון היא פתח להריסת התחיישבות בארץ ישראל כולה. מי שהורס בתים היום במגרון יישב מחר 'פליטים' ביפו, חיפה ועצפון.

■ מדינת ישראל הקימה את היישוב, תכננה ובנתה תשתיות במיליוני שקלים והרחיב לאכלוס המקום.

■ הגדרת סוגיית מגרון כהשתלטות על קרקע פרטית הינה שקרית ומעוותת. הסוגיה האמיתית היא - זכותה של מדינת ישראל לממש את ריבונותה. את חובתה לציונות ולעם בכל חלקי ארץ ישראל.

■ אין, לא הייתה ולא תהיה לנו יד בהסכמים מכל סוג שהוא הנוגעים להעתקת יישובנו לממקום אחר.

■ חובה על כל אזרח לדעת, כי אנשי שמאל באמצעות התנועות הקיצוניות מציגים בבג"צ טענות שקריות על בעלות פרטית על הקרקעות וממשלת ישראל הולכת שולל אחר מניפולציות אלו.

■ הנסיון להשתמש בבג"צ כאמצעי הפחדה וכנשק נגד המדינה וגנד שליחיה אינו לגיטימי. לא די בכך שהוא רומס זכויות אדם בסיסיות, זהו מעשה לא ציוני ולא יהודי.

■ אנו קוראים למדינת ישראל לממש זכותה וריבונותה ולהשתלם את חליכי אישור היישוב כפי שהחלה.

ולחדול מלהציג את תושבי היישוב כבלתים פורעי חוק.

■ הציבור נקרא לבוא ליישוב, להכיר את האמת הגדולה וזו, הקורנת מכל פינה, מכל ילד וילדה. לבוא להטות כתף אחת למאבק צודק ולקריאה זו עד זכותנו.

'אם תפקַ בנו ה' והביא אותנו אל הארץ הזאת ונתנה לנו ארץ אשר היא זבת חלב ודבש'

להתגייסות ולתרומות למאבק ניתן לפנות לאלירז 052-7203632

או למייל: migron1@gmail.com

בלב סמטאות צפת הקסומה ואפופת הסוד

שיעורים פרטיים אל הנף הגלילי עם מטיב רבני ורבניות צפת בשערי תנ"ך, מדרש, הלכה, חסידות, פנימיות, זוגות ובלווי אישי הם לכל אורך הדרך.

ליווי צמוד והדרכה: הרב שמואל אליהו מרא דאתרא

מסגרת יהודית שתאפשר לך להתוות ותבנן לך כלים להגשמה... גם רוח וגם חומר - מזון לנף ולנשמה!

תוכלי לשלב הכשרה מקצועית לתעודה / תואר בתחומים הבאים:

תנועה • ארומתרפיה • התמקדות Focusing

פסיכודרמה • חינוך (תואר ממכללת שאנן) ועוד...

ההכשרות המקצועיות והקורסים יתקיימו בשעות הבוקר ושעתי הערב בערב. כן תוכל לעבוד ולימודים יחד!

לפרטים: 04-6924646 (בשעות 11:00-15:00)

מדרשת צפת zofnatmid@gmail.com

מחפש תפילין לך או לבנך?

תפילין חברון

תפילין עם זכות אבות

תפילין חברון מעניקות לך ולבנך שילוב נדיר בין הידור, איכות וקדושה מעיר האבות, סמוך למערת המכפלה. זה הזמן להצטרף למאות מניחי תפילין חברון ולזכות בזכות אבות.

■ סופרי סת"ם מומחים ויראי שמיים תושבי חברון ■ אפשרות לבחירת הסופר והשתתפות בהכנסת הפרשיות לכתים ■ ניתן להשיג אצלנו מזוזות וספרי תורה ■ מחירים ותשלומים נוחים!

תפילין חברון Tefillin Hebron

להזמנות: 073-2211116 | tefilinhebron@gmail.com | www.tefillinhebron.com

וְיָרַח לֹא יַגִּיהַּ אוֹרוֹ (ישעיה י"ג)

ליקוי לבנה מלא ונדיר התרחש השבוע. לפניכם מעט פרשנות - גם אסטרונומית וגם יהודית, למאורע המיוחד למה ליקוי חמה יתרחש לעולם בסוף החודש העברי, וליקוי לבנה דווקא באמצעו מהו מישור המילקה, ומה משמעות דברי חז"ל הרואים בליקוי סימן לביקורת על מעשי האדם, לאור העובדה שאפשר לדעת בדיוק מתי יתרחשו ליקויים גם בעוד אלף שנים ואם בספסתם - לא נורא. בליקוי דומה אפשר יהיה לצפות מכאן גם בשנת 2029

שלמה בוסקילה, מנחה תצפיות כוכבים "הדובה הגדולה"

השבוע, בלילה שבין רביעי לחמישי, אור לי"ד בסיוון, התרחש ליקוי ירח מלא. זהו הליקוי הארוך והעמוק ביותר במאה הנוכחית, שבמקרה זה היה גם נוח מאוד לצפייה, בשל התרחשותו בשעות הערב המוקדמות יחסית (שם השוואה, מי שרצה לצפות בליקוי הקודם היה צריך לקום בשעה 03:00 לפנות בוקר...).

ליקוי ירח מתרחש כשכדור הארץ מטיל את צלו על פני הירח ומונע מקרני השמש להאירו (כידוע, לירח אין אור עצמי והוא מקבל את אורו מהשמש). זה קורה כשהשמש, כדור הארץ והירח נמצאים על אותו המישור – כשהירח במילואו וכדור הארץ נמצא בינו ובין השמש.

לכאורה, אם בכל חודש הירח מקיף את כדור הארץ, היה עלינו לצפות בליקוי ירח בכל אמצע חודש (ובליקוי חמה בכל מולד). מדוע זה לא קורה? זאת משום שמסלול הירח נטוי ומשיור הסיבוב של כדור הארץ סביב השמש (מישור המילקה – שבו לוקים המאורות. נקרא גם האקליפטיק) בשיעור של 5 מעלות. כך שצריכים להתקיים כמה תנאים נדירים יחסית כדי שיהיה ליקוי – שהירח יימצא באחד משני ה"קשרים" שבין מסלולו סביב הארץ למישור המילקה, ושאלה יהיו מול השמש.

בליקוי חלקי, הירח נמצא באזור שחלק מקרני השמש מגיעות אליו והוא מוצל חלקית בלבד. לעומת זאת בליקוי מלא הירח נמצא באופן מוחלט בצלו של כדור הארץ. בליקוי הנוכחי, שהיה עמוק וארוך מהרגיל (100 דקות ו-12 שניות), הירח היה ממש על מישור המילקה ובמרכזו של חרוט הצל המוטל מכדור הארץ.

למרות זאת עדיין היינו מסוגלים לראות את הירח, ומי ששם לב, כשהירח היה באזור הצל המלא הוא נצבע בגוני אדום. מדוע? כי למרות הסתרת כדור הארץ את קרני השמש, חלק מקרני האור עדיין מסוגלות לעבור דרך האטמוספירה של כדור הארץ ולהאיר את הירח. התופעה דומה למה שאנו מכירים כשהשמש או הירח נמצאים באופק ונצבעים בגוני אדום/חום. הנביא יואל מתאר את התופעה בפסוק: 'השמש ייהפך לחושך והירח לדם' (יואל ג,ד). מפרשים רבים אומרים שכפי הנראה הנביא מדבר על תופעות ליקוי חמה ולבנה.

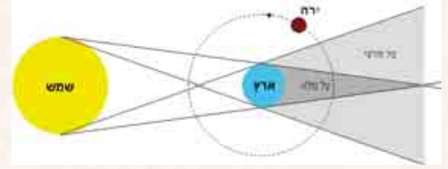

"בזמן שהלבנה לוקה - סימן רע לשונאיהם של ישראל. בזמן שהחמה לוקה סימן רע לכל העולם כולו. משל למה הדבר דומה, למלך בשר ודם שעשה סעודה לעבדיו והניח פנס לפניהם. כעס עליהם ואמר לעבדו טול פנס מפניהם והושיבם בחושך... לוקה במזרח סימן רע ליושבי מזרח, במערב סימן רע ליושבי מערב, באמצע הרקיע סימן רע לכל העולם כולו. ובזמן שישראל עושין רצונו של מקום אין מתייראין מכל אלו, שנאמר '...אל דרך הגויים אל תלמדו ומאותות השמים אל תֵחתו, כי יחתו הגויים מהמה'". (ירמיהו י',ב. מסכת סוכה, כ"ט עמוד א').

קושיה ידועה היא: אם התרחשות הליקוי תלויה במהלכם של גרמי השמים ואפשר לצפות זאת מראש, כיצד אפשר לראות בה 'סימן' כלשהו? המהר"ל מפראג בספרו 'באר הגולה' מסביר את העניין. עצם האפשרות הקיימת בעולם לחטוא, היא פחיתות וחסרון. ליקוי המאורות מעיד על פחיתות זו של העולם. לעתיד לבוא, כשיקויים 'ומל ה' א-להיך את לבבך ואת לבב זרעך' (דברים ל',ו), לא תהיה לקות המאורות חיסרון כלל, כי אז נאמר 'וחפרה הלבנה ובושה החמה... והיה ה' לך לאור עולם' (ישעיהו כ"ה,כג). כשה' הוא אורו של עולם, אור המאורות בטל לגביו וודאי שליקויים אינם נחשבים פחיתות וחיסרון.

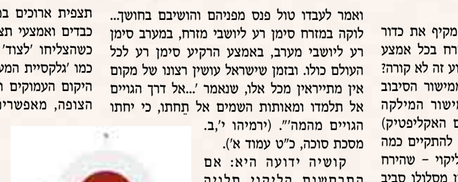

מילים דומות אמר הפיזיקאי והפילוסוף הצרפתי המפורסם בלייז פסקל: 'ניתן למצוא בטבע שלמות המעידה על בריאתו בצלם א-לוהים, ובאותה מידה, חוסר שלמות המעידה על היותו רק צלם'.

מעניין עוד לקרוא את פיוטו המופלא של רבי שלמה אבן גבירול, 'כתר מלכות' המתאר את ליקוי הירח:

יִקְיַר תְּהִלָּתָךְ, בַּעֲשׂוֹתְךָ הֵיָרֵחַ רֹאשׁ לְחֹשֶׁךְ מוֹעֲדִים וְיָמִים / וּתְקוּפוֹת וְאוֹתוֹת לְיָמִים וְשָׁנִים? בַּלַּיְלָה מַמְשַׁלְתּוֹ, / עַד בּוֹא עִתּוֹ / וְתִתְשַׁךְ יָפְעָתוֹ / וְיִתְכַּסֶּה מַעֲטֶה קָדְרוּתוֹ, / כִּי מְמָאוֹר הַשֶּׁמֶשׁ אוֹרָתוֹ. וּבְלֵיל אַרְבָּעָה עָשָׂר, אֵם יַעֲמֹדוּ עַל קַו הַתֵּלִי שְׁנֵיהֶם / וְיַפְרִיד בֵּינֵיהֶם־ אָז הֵיָרֵחַ לֹא יָהֵל אוֹרוֹ / וְדִיעֲךְ נֵרוֹ.

אירוע אסטרונומי כמו ליקוי ירח מלא, הוא הזדמנות להצטרף לאותם 'משוגעים לדבר' חובבי האסטרונומיה. אלה היוצאים לבלות בלילות תצפית ארוכים במדבר, סוחבים עמם טלסקופים כבדים ומאצעי תצפית מגוונים ומתמוגגים מאושר כשהצליחו 'לצוד' בטלסקופ גרם שמים חמקמק כמו 'גלקסיית המערבולת' או 'צביר הנחש'. מרחבי היקום העמוקים והבלתי נתפסים המתגלים לעיני הצופה, מאפשרים התנסות בחוויה של נגיעה באינסוף. חובבי אסטרונומיה רבים מנסים בהזדמנויות כמו ליקוי ירח "להדליק" אנשים נוספים על העניין, לחברם אל השמים וללמד את המסתורין של 'שבילי דרקיע'.

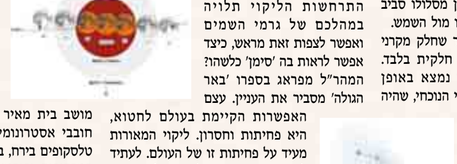

בליל הליקוי נערכו תצפיות רבות ברחבי הארץ, אחת המעניינות שבהן התקיימה ע"י מושב בית מאיר בעולם לחטוא, חובבי אסטרונומיה לא מעטים וצפו באמצעות טלסקופים ביורח, בכוכב הלכת שבתאי על טבעותיו המרהיבות ובגרמי שמים נוספים, שמעו הסברים על הליקוי וערכו היכרות עם כיפת השמים ועם קבוצות הכוכבים. תצפית זו הייתה המשך לסדרת תצפיות והשתלמויות שהתקיימו בשנתיים האחרונות בבורות לוץ, בהר טייסים ובמצפה יריחו.

את התצפיות הללו יזמו מרכז סיור ולימוד בית ספר שדה סוסיא יחד עם שלמה בוסקילה וניר לוי מ'הדובה הגדולה' - אסטרונומיה תצפיתית. אם גם אתם מעוניינים להרחיב את ידיעותיכם בתחום מרתק זה ורצונכם לחוות 'נגיעה באינסוף', הנכם מוזמנים לשני 'לילות עיון' באסטרונומיה שיתקיימו בב"ט בתמוז - א' באב (31.7-1.8) בבית היערן ביער יתיר, עם מיטב המרצים והטלסקופים. עקבו אחרי הפרסומים.

רונסארה*

צמח בר הבדל באיזור מדגסקר. על פי עקרונות הנטורופתיה, הרונסארה קוטלת זיהומים שונים, מחזקת את המערכת החיסונית ויעילה בהתמודדות עם עייפות כרונית, לרונסארה השפעה מיטיבה גם על הנפש והיא מסייעת בהסתגלות למצבי מתח ולחץ ובקבלת הגולה.

*FDA-GRAS

רוצים לדעת יותר?

בואו ללמוד נטורופתיה בגבעת ושינגטון

מסלול ארבע-שנתי מקיף בהנחיית צוות מרצים מעולה, עם התנסות קלינית נרחבת.

התמחויות: תזונה, צמחי מרפא, ארומתרפיה, אירידיולוגיה, רפלקסולוגיה, coaching - אימון אישי לתזונה.

קורסים נוספים בבית הספר לרפואה משלימה:

נטורופתיה ■ צמחי מרפא ■ רפואה סינית ■ תזונה טבעית ■ רפלקסולוגיה

זן שיאצו ■ עיסוי שוודי ■ פרחי באך ודמיון מודרך ■ אירידיולוגיה

מטפלות בהריון ולידה - דולות ■ ריקי 1+2 ■ רייקי מאסטר ■ פאנג שוואי

שלוחה 2 1-800-280-281

www.washington.ac.il/teuda

גבעת ושינגטון

החידה לימודי תעודה

בית הספר לרפואה משלימה

יום פתוח ביום א' כ"ד בסיון 26.6

1,000 ש"ח הנחה לחבר מביא חבר

למי שחייו לנגן

בית הספר למוזיקה "מזמור"

הציבור מוזמן

להופעת סוף שנה של תלמידי שנה א' של בית ספר מזמור שתתקיים ביום הפתוח

כמו כן, יינתנו הטבות ומתנות לנרשמים.

ההרשמה בעיצומה. מבחנים בתיאום מראש

לפרטים: mizmorschool@gmail.com

מזמור

*FDA-GRAS

גבעת ושינגטון | www.mizmor.org.il | 08-8511819

הדור הבא בהסרת משקפיים:

Z-LASIK

מחיר קבוצתי חסר תקדים!!!

אסותא הסרת משקפיים בלייזר אופטיק

לבדיקת התאמה ללא תשלום

054-6799933

אירועים

"יצירה" - מופע מחול חדש לנשים

במקום שנגמרות המילים מתחיל המחול ויוצר עולם חדש... כוריאוגרפיה: אביטל עדן. עשרים רקדניות של קבוצת המחול AVITALDANCE. יום רביעי ד' בתמוז (6.7). 17:00 לנשים וילדים. 20:30 - מופע לנשים ולגברות בלבד. מתרס מורשה, אולם הקרנף רח' שבטי ישראל 29 בירושלים. כרטיס: 45 ₪. לפרטים: אלינתן 054-5725911, אביטל 050-7817260, avital_s8@hotmail.com

מופע פלייבק- "אור חוזר"

הנכם מוזמנים למופע הפלייבק "אור חוזר" - לגעת בלב הסיפור. הקהל מספר - השתתפנים מציגים. מופע שכולו חוויה, צחוק והנאה. יום רביעי י"א בתמוז (13.7) בשעה 21:00 בערב, בבית גשר, רח' המלך דוד 10 בירושלים. כרטיסים: ברכישה מוקדמת 40 ₪, במקום 50 ₪. להזמנות: 02-6223607, 050-4431034.

שבוע הספר האלטרנטיבי בירושלים

אם אתם אוהבים ריח של כריכות ישנות, נוסטלגיה ומאקטואליה במדינת ישראל. ביום רביעי, כ' בסיוון תשע"א (22.6) יתקיים הכנס הראשון שיעסוק בנושא: "ארץ ישראל" מנושא א' להיות ביטחון לאומי". בכנס שתתפו השר בני בגין, האלוף (מילו) עמוס גלעד, הרב אהרון ליכטנשטיין, הרב אריא שטרן, שגריר ישראל בארה"ב לשעבר - יורם אטינגר. הכנס יתקיים בין השעות 9:30-15:30 באודיטוריום מכון נדבך, רח' שם עולמו 3 ירושלים. לפרטים והרשמה: 0732-204-206

תפריט מן הספרים

לכבוד שבוע הספר העברי, יקב גוש עציון ממשיך את המסורת ומזמין את הציבור ל"תפריט מן הספרים". סדנת בישול ולימוד ביקבי גוש עציון. "דבש וחלב תחת לשונך" עם הרב רונן בן דוד השוף מגוש עציון. ביום ראשון י"ז בסיוון (19.6) בשעה 20:30. המחיר: 45 ₪. בהרשמה מראש ביקב. טלפון: 02-9309220

שיעורים

בינה יתרה - חוגגת עשור

כנס נשים לומדות ומלמדות תורה, בתאריך יט בסיוון (21.6) בכפר תבור. מגוון שיעורים הניתנים ע"י מיטב המרצות המוכנות בעולמם של תורה. עלות: 80 ₪ כולל הסעה. בואי והביאי חברות. פרטים והרשמה באתר מדרשת בית שאן.

הכנס המרכזי לנשים

הינכן מזמנות לכנס המרכזי לנשים במלואת שנה לפטירת מורנו ורבינו, עטרת ראשנו, הרב מרדכי אליהו זצ"ל. ביום שני י"ח בסיוון (20.6) בשעה 19:30. בבית הכנסת "שורוקו" רח' המלך גורג' 44 ירושלים. ישאו דברים: הרב שמואל אליהו, הרב עזרא שיינברג, הרבנית צביה אליהו, הרבנית יממה מזרחי, יוקרן סרטון על הרב ופועלו. בערב יושק הספר החדש "בשער המלך" - סגולות, עצות והנהגות מהרב. עלות כניסה: 20 ₪. לפרטים: www.ezratnashim.co.il, 050-2464185

שיעור במרכז שיינזלץ

כחלק מתוכנית הלימודים יג.ל קג.מ, יתקיים שיעור סיכום בסוגיית 'לחי העומד מאליו', מערכיה. ממש, ענבי הגפן בענבי הגפן. אל תשכחו ע"י הרב עדין אבן ישראל (שטינזלץ). השיעור יתקיים ביום ראשון י"ז בסיוון (19.6) במרכז שטיינזלץ, רחוב הרב עיראקי 6 נחלאות, בשעה 20:00. הכניסה חופשית. לפרטים 052-0246027

מפגש יח"ד לצעירים/ות

יח"ד מזמינה את ציבור הצעירים/ות להרצאה בנושא: "מאבא גוב לאבינו שבשמיים" - המרצה:יהודה בקר, שחקן מפיק, במאי ותסריטאי. ביום חמישי, כ"א סיון, 23.6.11,בשעה 20:30 במרכז תקווהנט, הרצל 108 רחובות. 20 ש"ח. כולל כיבוד. חפשו אותנו בגוגל ובפייסבוק.

כנס ארצי לנשים" מדרשת תהלילה

כמו כל שנה מקיימת מדרשת תהלילה כנס מרכזי ארצי לנשים ונערות. הכנס יתקיים ביום שני א' אב (1.8 למניינם). מסלול חדש מיוחד לבנות תיכון ואולפנות. בין המשתתפים השנה בכנס: הרבנית קתי מנדלבין, אהובה צוקרמן, נעמי וילפסון, עידית איצקוביץ. הרב אליהו בירבנים, הרב זאב קרוב ובנו אהרון, הראל חצרוני, אביחי כהן. לקבלת הזמנה ורישום שולמית tehalelia@gmail. 0508692046 tehalelia.org.il/רישום באתר

ערב זוגיות ומשפחה באשקלון

מדרשת שיבת אשקלון מזמינה את ציבור הנשים והנערות לערב שיעורים מרתק בנושא זוגיות ומשפחה

עם הרבנית עדית איצקוביץ והרב אליהו שרבי. הערב יתקיים ביום ראשון, ראש חודש תמוז, החל מהשעה 19:00 במתנ"ס הקוותנו באשקלון המדרשה מפעילה במהלך השבוע תשעה שיעורים מגוונים לנשים ונערות, פעילויות חוויתיות, מדאנות חברתיות ועוד. לפרטים נוספים: רעות 077-7100-613 reut@orashk.org

מכון פוע"ה החלה הנרשמה לקורסים לשנת תשע"ב

נשים:

1. מדריכות הבית היהודי ויועצות בקהילה- קורס בוקר יסודי ומעמיק בנושאים הלכתיים ורפואיים הקשורים לטהרת המשפחה כולל הסמכה להדרכת כלות. מומלץ למדריכות כלות, נשות קהילה וכלל מי שחפצה להעמיק את יהדותה
2. קורס ערב להכשרת מדריכות כלות- ירושלים, פתח תקווה ורחובות
3. מקשרות נישואין - תכנית חדשה עם טובי המרצים אנשי מקצוע ושדכנים מנוסים

גברים:

1. קורס מורי הוראה בדיני טהרת המשפחה
2. קורס הדרכת חתנים

לפרטים והרשמה 02-6517171 או במייל hd@puah.org.il הנחות למקדימים להרשם

הרב שמואל אליהו בקריית אונו

תנועת מעיינות- גרעין קריית אונו מזמין את הציבור לשיחה מרתקת עם הרב שמואל אליהו "יסודים מבית אבא"- סיפורים מהרב מרדכי אליהו זצ"ל. יום ראשון, י"ז סיון (19.5) בשעה 21:00. רח' ויגייש 22 קריית אונו. הכניסה חופשית. לפרטים 052-3003633

שונות

אזכרה לאביחי לוי הי"ד

5 שבתות להיצחו עד הנשמע"ב. הרגשת שליחות מרוממת, עבודה מלאה באתגר וסיפוק עם ילדים רבים ומגוונים. סניף חם, משפחתי ומחנכ. לפניות ופרטים נוספים: אורה' 0502696458 bamanoar@gmail.com

דרושה **קומונרית לסניף חשמונאים** אם אנרגטית ,יצירתית ובעלת יחסי אנוש טובים- נשמח מאד לצרפך לשורות סניף חשמונאים. לפרטים נא לפנות לגנה גרוסר: 0542696825 rakchashmo@gmail.com

אם את מחפשת שירות לאומי (תשע"ב) משמעותי ומגוון הגר מוזמנת **ל"מעון מוריה"- בית לדיירי חינוך מיוחד** בגילאים שונים. לפרטים נוספים- בתיה הרכזת: 050-7521997. מחכים לך...

ישיבת ארץ הצבי לתלמידים מחו"ל מתפשת **חברי כולל ערב ללמידה עם התלמידים**. תפקיד חשוב ומאתגר, אנגלית לא חובה. הישיבה ממוקמת בירושלים. למתאימים תינתן מילגה או מגורים. לפרטים נא לפנות לנדב 052-5697164

סניף עזרא תל-אביב (סניף קטן, איכותי ודחוס) מחפש מרכזת שפיצית לשנה הבאה. 0524239944 רבקי

כבר לא מסתבכים עם בחירת מקצוע!

מבחן התאמה מקצועי חינמי לנרשמים

מכללת "מקור המעיינות" בבני-ברק פותחת לך שער להתקדמות לפרנסה טובה, באמצעות לימודי תעודה ברמה גבוהה, והכל באווירה חמה וייחודית.

מעולם סיוע לקבלת מלגות לסטודנטים לאומיות

המסלולים שלנו:

- מאבחן תפקודי למידה
- מכינה טכנולוגית
- הנדסת תעשיה וניהול - שיווק
- הדרכת טיולים
- הוראה/חינוך לגיל הרך B.A ייעוץ חינוכי
- חינוך מיוחד
- הנדסת תוכנה
- הנדסת אדריכלות ועיצוב פנים

מלגות לזכאים עד גובה שכר הלימוד — הלימודים ופרחים לגברים ולנשים — 90% הצלחה בהשמה לאחר הלימודים

לפרטים והרשמה: 1-800-222-030 מכללת "מקור המעיינות" רח' כהנמן 101 (בין גיאבו דוד) בני ברק מקור המעיינות

מכאן כולם יוצאים מוכשרים

לסניף בני עקיבא קריית יואליק

דרושים/ות מדריכים תותחים להדרכה בסניף.

קומונרית

בעלת ראש גדול ורצון לקדם סניף בהקמה לשנה הבאה

לפרטים: מיכל- 0526071904

מדע בדיוני למתחילים

יהודה גובר

קודם כל, ברוך שובך. איזה כיף לכתוב לכם מחדש, איזה כיף לראות שוב את השם שלי ב"עולם קטן", ואיזה כיף זה שאני הולך לסגור את כל שבוע הספר במועב.

מי שלא יודע עדיין, כלומר לא קרא עיתונים במהלך השבוע האחרון, שבוע הספר מתקיים מי"ג בסיוון ועד כ"ג בו. בלוגיות זה בין 15 ביוני ל-25.5. יש פסטיבלים, יש הנחות מטורפות, יש אנשים שמכלים את כספם בכל מיני עסקאות מפוקפקות, ויש, כמדי שנה (אני יודע שאתם מחכים לזה בקוצר רוח), המלצות טיפ-טיפה שונות במדור הזה.

מדע בדיוני. מה אתם יודעים על מדע בדיוני, חוץ מהעובדה שהוא מדע ושהוא בדיוני? לעניית דעתי זה "אגב מפוסקס קצת במגזר הדתי"לאומי, וגם במגזר בכלל; אומרים לאדם לקרוא מדע בדיוני, אז הוא הולך, נופל על ספר מלא תיאוריות פיזיקליות הזויות, בהוצאת עם עובד, עם 900 עמודים. אז אז נבהל האדם שלנו, טורק את הספר ובעודו מתנשם ומתנשף הוא שבע לעצמו שלעולם לא יעשה זאת שוב. ולמה פספוס? כי הספרים הטובים באמת במד"ב הם: א. קניים. ב. חדים כתער. ג. בחונים אלפי תיאוריות על האדם וסביבתו, שלעולם לא היו יכולות להיות ישימות בכל זאגב אחר, לדבות פנטזיה.

ובכן, חמישה ספרי מדע בדיוני למתחילים. אין כאן קלאסיקות דווקא, אז רומנים מן הסוג הזה כשרים, הספרים נבחרו בעיקר לפי איכותם ולפי הנגישות שלהם למי שלא בעסק. תתחילו, תתמכרו.

מחר כפול תשע, אייזיק אסימוב, תרגם: איתמר פארן. עודיסיאה, 223 עמודים.

אייזיק אסימוב לאסימוב? הוא אם שטוקלין לפנטזיה. הוא לא ממש המציא את זה"אגב, אבל הוא עשה אותו למה שהוא. לא לה הספר הזה ספציפית אלא יותר סדרות הרובוטים (אני, רובוט, הסדרו הידוע, מבוסס על ספר שלו ולא קשור לסדרה באופן ישיר) ו'המוסד', אבל בספר הזה יש תשעה מהסיפורים המקדמים של אסימוב, משנת ה"50, והם עדיין רלוונטיים באופן מפתיע. מאוד נגיש, ותענוג לקריאה.

מלבד הכלב, קוני וליס, תרגם: ענמואל לוטם. זמורה ביתן, 571 עמודים.

קוני וליס זכתה בפרסי המדע הבדיוניי יותר מכל סופרת אחרת בתחום. יש לה עשרה פרסי הוגו ושישה פרסי נבולה. חפשו באינטרנט מה זה אומר בדיוק. מלבד זאת היא כותבת בצורה המומריסטית משהו, מה שהעניק לה לא מעט מעריצים. ממש, ענבי הגפן בענבי הגפן. אל תשכחו שזו לא ספרים חדים יותר, שהרעיונות שלהם מובנים בצורה שטנה ומצחיקה יותר, אבל זה מחווה לשלושה בסירה אחת, ומלבד זאת הוא קולח. לא תאמינו כשתגלו שהספר כבר נגמר.

גר בארץ נכריה (הגרסה המצוגזדת), דוברט היינליין, תרגם: דפנה לוי. כתר, 420 עמודים.

לא המלצתי כאן על הגרסה הלא-מצוגזדת. היא לא נקייה. אחר כך אני אקבל טלפונים נזעמים שאני מתוך לפתיחות ולספרים מלאים פתיאורים נפים. אם זה לא שלא. וחוץ מזה זה ספר מכונן בתרבות האמריקנית בכלל ובמדע הבדיוניי בכלל. בנם של אסטרונאוטים שגדל בידי בני המאדים, מגיע לכדור הארץ כמבוגן מבחוץ, מזהה את חולייי החברה המודרנית ושוקד על פיתוח חברה חדשה. דוברט היינליין, אחד משלושת הגדולים (יחד עם אסימוב וקלארק), יצר ספר ששווה להחזיק אותו בבית, שאתם תגלו את עצמכם מצטטים רעיונות ממנו, ושכיף לקרוא בכל גיל.

מבחר הסיפורת הבדיונית בעריכת דוברט סילברברג. תרגם: ענמואל לוטם. עם עובד, 646 עמודים.

אם הייתי צריך להצביע על ספרים שהשפיעו עליי בחיי, זה היה נכנס לחמישייה הפותחת. כל הסיפורים הקצרים הקלאסיים של המדע הבדיוניי, ולפחות כל המוקדמים שבהם, מחולקים על פי שנים לפי התפתחות הז'אנר. עשרות רעיונות ושאלות על טבעו של האדם, מנוסחות היטב וכתובות כסיפורים. חלקם מעולים ('מפגש', 'שקיעה', 'חלכן היה נמזר'), חלקם פחות ('הפגישה במאדים'), אבל הסך הכל יוצר ספר ששווה להחזיק אותו בבית, שאתם תגלו את עצמכם מצטטים רעיונות ממנו, ושכיף לקרוא בכל גיל.

סיפורים מן האייל הלבן, ארתור סי קלארק. תרגם: ענמואל לוטם. זמורה ביתן, 187 עמודים.

זה מה שקורה כשסופר מפורסם מחליט לא להיות כפוף לשום חוק מחוקי הז'אנר; הוא יוצר אדם, שקרן פתולוגי, שיושב בפאב ומסיצא סיפורי מדע בדיוני. לא גם אם מחשבת הזאתה מקצועי חינמי לנרשמים

מכללת "מקור המעיינות" בבני-ברק פותחת לך שער לרכישת מקצוע מבוקש ולהתקדמות לפרנסה טובה, באמצעות לימודי תעודה ברמה גבוהה, והכל באווירה חמה וייחודית.

המסלולים שלנו:

- מאבחן תפקודי למידה
- מכינה טכנולוגית
- הנדסת תעשיה וניהול - שיווק
- הדרכת טיולים
- הוראה/חינוך לגיל הרך B.A ייעוץ חינוכי
- חינוך מיוחד
- הנדסת תוכנה
- הנדסת אדריכלות ועיצוב פנים

מלגות לזכאים עד גובה שכר הלימוד — הלימודים ופרחים לגברים ולנשים — 90% הצלחה בהשמה לאחר הלימודים

לפרטים והרשמה: 1-800-222-030 מכללת "מקור המעיינות" רח' כהנמן 101 (בין גיאבו דוד) בני ברק מקור המעיינות

מכאן כולם יוצאים מוכשרים

לכבוד הנוער אמי"ת פ"ת דרושים/ות

מדריכים לפנימיית יום (בנים)

- לשנה"ל תשע"ב • לאתגר חינוכי חברתי

קו"ח לפקס: 03-9317657 (לידי ארז)
מייל: esw777@gmail.com

זוגות צעירים

המעוניינים להיות מודל משפחתי חם לשנה"ל תשע"ב

קו"ח לפקס: 03-9317657 (לידי איתמר)
דוא"ל: itamardayan@walla.com

משרה ומגורים לבני הזוג

1 דרושות בנות שירות עם ראש גדול **במרכז לזהות יהודית טבריה** במרכז מודשם הרמב"ם

השירות בשילוב גרעין מדרשה הדרכות וסיורים במוזאון

לפרטים: מיכל: 0502101011 michal_shv@walla.com

2 מור אתנו אתגרים • יצירה • חברה

דרושות בנות שירות **למרכז לזהות יהודית ברחובות**

בשילוב גרעין ומדרשה

לפרטים מגי: 052-3944706 morashtenu@gmail.com

לפנימיית עמליה

פנימייה דתית חינוכית בירושלים

דרושות

מדריכות ומדריכות דוברות צרפתית

בעלות ניסיון בהדרכה, מגורים במקום חובה

קו"ח יש לשלוח לפקס: 02-6480024
או למייל: ofrac@kidum-edu.org.il

רק פניות מתאימות תיענה

הסוכנות היהודית לארץ ישראל Jewish Agency for Israel

לכפר הנוער הדתי בן יקיר, כפר הרא"ה דרושים/ות

מדריכים/ות חינוכיים/ות

לעבודה מיידית

- נכונות לעבודה מאתגרת, מעניינת ומרגשת
- רקע בעבודה עם נוער בסיכון
- ניסיון בהדרכה בחינוך פנימייתי
- התחייבות לשנת הדרכה מלאה
- מגורים בכפר ועבודה בשעות לא שגרתיות
- עדיפות לבעלי/ות תואר ראשון בתחומי חינוך וחברה

המתאימים/ות, נא לפנות

למנהל הכפר יוסי קרוטהמר:
טלפון: 04-6160222, פקס: 04-6365203
דוא"ל: yossik@jafi.org

www.jewishagency.org

מחזקים את העם, מחזקים את ישראל

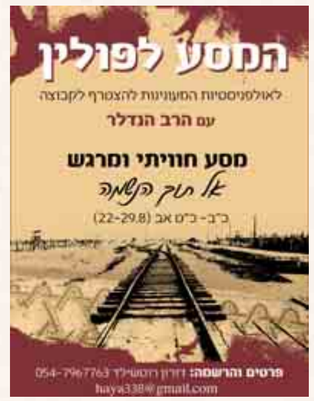

בס"ד

הישיבה התיכונית תורה ומדע ליד מכון לב

לישיבה לתלמידים מחוננים ומוכשרים המסיימים תואר אקדמי B.Sc. במקביל לתעודת בגרות

דרושים לשנה"ל התשע"ב

- רכז פעילות חברתית (בעל תעודת הסמכה)
- מורה של"ח ב-50% משרה (בעל תעודת הסמכה)
- אם בית ב-50% משרה
- מדריכים חברתיים עדיפות לבעלי ניסיון קודם.

קו"ח לפקס: 02-6785895
או למייל: Tom@yatmal.co.il

קרן הצדיק

מחלקת גיוס כספים ויח"צ

מחפשת את ראש הקשרים שלך

בוא נארגן פגישה משותפת

ונהפוך את החברים בארץ ובחו"ל לשותפים של קרן הצדיק

לפרטים:

קרן הצדיק
ע"ש רבי
אריה לוין זצ"ל
שעלי תנועת מחשבת הדור

1-800-20-33-20
02-6513111
www.khk.org.il
Jewish85@gmail.com

לעמותה אישור ניהול תקין - התרומות מוכרות לצרכי מס

המצבעת בחסות שחמון - קורסים משעשים לגברים-בהנה"מ 02-6519388

לשמיניסטיות ובנות שירות לאומי

אשת הרב - הרבנית צביה אליהו
בת הרב - הרבנית מירב עמור
נכדת הרב - רחל בזק

בסיפורים אישיים ומרגשים

סרט מרגש על דמותו ● התוועדות, ניגונים וסיפורים
אל תוך הלילה, עם רבני המדרשה
פתיחת הערב: הרה"ג שמואל טל שליט"א

יתקיים אי"ה יום רביעי, כ' סיון תשע"א משעה 17:00, במדרשת טהר, ביד בנימין

לפרטים נוספים: מוריה 0524455370 ● רבקה 050-4280564

הכניסה חינם לבנות אולפנה ושירות לאומי.
למעוניינות תוסדר בעז"ה ליצה ואחרות ערב ללא עלות בהרשמה מראש.

מסע אופניים 'גלגל האהבה'

'גלגלי אהבה' הוא מסע אופניים שנתי בן חמישה ימים לגיוס תרומות למען ילדי בית החולים אלין. בית החולים אלין הינו מרכז לשיקום ילדים ונוער המובל בארץ בתחומי אבחון ושיקום ילדים ממגוון רב של מוגבלויות וגופנית. זוהי השנה ה-11 של המסע, והוכח בעבר כי מסע זה מצליח לגיוס תרומות אדירות, שמאפשרות לבית החולים לרכוש ציוד ולאפשר טיפולים שלא היו מתקיימים ללא תרומות אלה. המסע השנה יחל ב-באוקטובר 2011 במצפה רמון, ובימו האחרון יעלה מאשקלון לבית החולים אלין בירושלים יחד עם מסלול חד"יומי 'גלגלאין' בהשתתפות למעלה מ-700 רוכבים מהארץ ומרחבי העולם.

מודל "הרכיבה למען מטרה" של 'גלגלי אהבה' משתף את הרוכבים ונותני החסויות בגיוס הכספים ורואה בהם שותפים משמעותיים למטרת המסע ולהצלחתו. כל משתתף במסע צריך לתרום מכספו כ-2,000 שקל, ובנוסף הוא מתחייב לגיוס תרומות בסך מינימלי של 2,000 דולר. בשנה שעברה, כ-700 רוכבים מ-10 מדינות גייסו תרומות בסכום של מעל 2 מיליון דולר. השנה מצפים ב'גלגלי אהבה' לרוכבים רבים עוד יותר!.

אתם מוזמנים להשתתף בחוויה זו על"י תרומה לאלין. כל תרומה תתקבל בברכה. ניתן לתרום במגוון דרכים - פרטים ומידע נוסף באתר 'גלגלי אהבה' www.alynride.org.il. אפשר גם לתקשר ל"298-054-2282 ד"ר מזא"ח, גא ל-6447484-052 לבנה.

להמקום: - תל אביב. דרושה בת שרות לשנה הנוכחית המעוניינת להשלים חודשי ש"ל/ להחליף מקום שירות. החל מט"ו סיון ועד לסוף השנה. נכונות לגמישות בתנאי העבודה. פרטים בנט: 0732-668688 פרטים על הפעילות באתר: www.makom.org.il

ביריינשו! רוצה לקחת חלק בעשייה חינוכית משמעותית בקהילה? בזכות בשילוב חוויה מהנה? צוות בית מדר מחנה הרא"ה מחפש **ביריינשים אחרי שיעור א'** המעוניינים להעצים את הכוחות הטמונים בנוער שלנו במחנה הרא"ה. לפרטים והרשמה בגריא: 0527204778

לפני שנה הקמנו סניף לתפארת המונה 50 חניכים שמחים ופופולים בני עקיבא. אנו מצפים לך קומונרית יקרה שתבואי להצטרף למשפחת **סניף אחיהוד**. אם את מוכנה להגדיל ראש ולקחת איתנו את הפרויקט והאתגר- אנו מחכים לך! לפרטים- צופיה 0524833742

למדרשת בית שאן נותרו מס' תקני ש"ל לשנת תשע"ב. עבודה משמעותית עם מגוון אוכלוסיות. פרטים באתר מדרשת בית שאן

סניף בני עקיבא נחשון הוא סניף הפועל בשכונות תקומה וויספסל אשר בפ"ת. אלו שכונות המצויות במצב סוציו-אקונומי נמוך מאוד, רוב הילדים הנם מהעדה האתיופית. לקראת קיץ אנו חוששים מאוד שבלי מסגרת מסודרת השעמום יוביל את חניכינו להתעסקות בדברים שליליים. לכן, מתוך הרצון להעסיק אותם כמה שיותר בדברים חיוביים וטובים, החלטנו לפתוח קייטנה בת שעה ימים בחופשת הקיץ. עלות קייטנה שכזו היא אלפי שקלים, יכולת ההשתתפות הכלכלית של משפחות הילדים בקייטנה היא נמוכה ביותר. **אנו פונים אליכם לעזרה בכל סכום שהוא ע"מ שנוכל לעזור לילדים אלו.** כמו כן, כל ציוד שהוא כגון מזנון, חומרי יצירה, הפתעות וכו' בתודה עצומה מראש, סניף בנ"ע נחשון, צוות ההדרכה, הקומונרית והחניכים. לתרומות, פרטים ושאר עדות אנא פנו לשירה, קומונרית סניף נחשון- 052-3662893

אבדות

שנכחו **טלית ותפילין** בקו 402 ביום ל"ג בעומר. המוצא היישר מתבקש ליצור קשר עם יונתן 0522777284

אבדו לי **שתי טבעות** בשירותים של תחנה מרכזית ירושלים (קומה ג') פרס כספי למוצא. 0506722627

נמצאו **תפילין קטנות** על כביש 60 לכיוון ירושלים 200 מטר לפני הפניה לגבעת אסף-בית אל. אוריה 0546751419

אבד **קרוקס ירוק** ביום ירושלים בתחנה מרכזית י-ם בראיף לאשקלון,בשקית של טבע נאות. תודה! 0549216733

מסלול התנדבות חדש - שבוע עם ישראל!

מתוך אמונה בכוחו הגדול של הנוער, במסירות ובגבורה ובמוטיבציה הצעומה שלו לפעול, מתוך דאגה למראה תרבות הפנאי השלילית המתפתחת במחוזותינו בכלל בחופשים הגדול בפרט ומתוך ראייה לאומית, כללית, הדואגת לאומה ומודעת לצרכיה הרבים ולתחומי העשייה הרבים שאפשר לפעול בהם - אנו באים להציע פעילות ערכית ומשמעותית לנוער הדתי"לאומי לחודשי הקיץ והחופשה הארוכה. שבועות התנדבות ערכים וחוויתיים לקבוצות בני נוער בגילאי 15-18 ברחבי הארץ במשך שלושה ימים עד שבוע (בעיקר בשלושת השבועות), בחלקאות, קייטנות, צביעת בתים ועוד.

רכז נוער/ קומונרות/ רכזי ערים/ גרעינים תורניים - אם אתם מעוניינים שהנוער שתתף בתרומה משמעותית לעם הישראל, במפגש עם בני נוער נוספים ועם אוכלוסיות שונות בעם ישראל, בפעילויות ובשיחות ערכיות וחוויתיות, במפגש אישי עם אנשים ועם סיפורים מקומיים מיוחדים. אנחנו דואגים לכל! בארחות הנוער לאגם לארחות ולתשלום סמלי להסעה. לפרטים: 'מרימים את הדגל' - עינת 052-3003874 קבצאל 052-3003871 shagririm@hadegel.org.il

מכתב לבחורה טובה

תגובה ל"מכתב מבחורה טובה" מגיליון שבועות/ ר"ק

יקירה, גם אנו, העסוקות עם הילדים והמשפחה, עברנו – מי פחות מי יותר – את תקופת הרווקות. ומהמקום הזה אני מרשה לעצמי להעלות כמה נקודות לחשיבה מחודשת:

נקודה ראשונה – למרות עיסוקינו הרבים אנו חושבים ומתפללים על הרווקים לא מעט. הגלגלים עובדים גם בראש וגם בלב, אך צריך שגם הא־ל הטוב וגם הרווק/ה ירצו בכך. לבנו כואב את כאבם של המעוכבים, ולו רק בגלל שגם אנו היינו שם לא מזמן ולא מעט זמן. לכן, התפללי לאבא שבשמים ודברי אתו, ואז שוב תתפללי.

נקודה שנייה – למה לנסות למצוא חן? מי שחושבת שהשאלה "אולי את מכירה בחור נחמד" היא חיזור על הפתחים, צריכה לבדוק אם היא מקבלת את עצמה כפי שהיא. כל אחד ואחת חייבים להיות הם עצמם, ורק מהמקום של השלמה עם עצמי אני יכולה למצוא את חצי הנשמה שלי.

נקודה שלישית – גם אני בחורה טובה שכשעברה את גיל 30 מצאה את עצמה חושבת רק על זה מהשנייה הראשונה שהיא קמה ועד השנייה שהיא עוצמת עיניים. אך מהר מאוד הבנתי שאין בזה כל תועלת, ואין אנו יודעים את חשבונותיו של בורא כל העולמות, ובחשיבה כה כפייתית אני רק חוסמת את צינור התקשורת והשפע עם מי ששלח אותי למסע חיים מרתק זה. רק על ידי אמונה חד־משמעית שאני בידיו ושהוא יובילני למקום הנכון והראוי לי, רק בשחרור ממחשבות כפייתיות הדברים מקבלים תאוצה, וכל החסימות משתחררות כאילו מאליהן.

נקודה רביעית – את הזמן הנפלא שיש לך כעת "בזבזי" בפיתוח ובהעצמה של אישיותך בתחומים רבים ומגוונים (לא תמיד מצליחים לעשות זאת בין ניקיון הבית להאכלת הילדים והקשבה לבעל). השקיעי את זמנך בלמידה מהי זוגיות ומהם נישואין. כי יש מושג כזה "היום שאחרי", והכוונה לאחרי טקס החופה והמסיבה. תקופת הרווקות היא תקופת מעבר בין הזמן שאנו תחת חסותם של ההורים ובין התקופה שחיינו שזורים בחייו של בן הזוג שמשנה את כל מערכות החיים מבחינת החשיבה, ההנהגות וההתנהלות, ובמידה מסוימת אף בעצמאות. כל תקופת חיים היא נפלאה, ומניסיוני האישי ומצפייה באחרים אני קוראת לכולם: אנא חיו את הרגע, חוו את ההווה והאמינו בעתיד הטוב שנקבע לכם. בתפילה לשפע ברכות משמים לכל המחכים והמחכות בתחנות החיים השונות. באהבה רבה, ר"ק.

גם אני משרת

גל טורה

"מהרה ה' אלוקינו עוד יישמע בהר יהודה..." אני שומע את השירים עוד מחוץ לאולם, אני מגיע לכניסה ורץ היישר לתוך המעגלים. "קול ששון וקול שמחה..." הנה המאורס הטרי רואה שהגעתי, אני יודע, אם זה לא היה חבר קרוב כל כך לא הייתי מגיע, לפחות לא עכשיו, כשזה עוד טרי כל כך...

פרצופים מוכרים קיבלו צבע שחום יותר וזקנים לא מסודרים – חיילים! עומר עם חולצה של הצוות, קפלן הגיע מהצבא עם מדים וכומתה חומה, אליעד שנראה שמאכילים אותו טוב ביחידה שבה הוא נמצא (האקדח מבצבץ מתחת לחולצתו), "שומרים הפקד הפקד לעירך..." חיילים של אלי מרימים אותו ומנופפים בדגל סגול של גבעתי. אוי ה', רק אתה יודע כמה הייתי רוצה להיות עכשיו כאחד מהם.

אני מחייך לסובבים אותי, בכל זאת הרבה זמן לא התראינו, השירים ממשיכים להתנגן ואני מתפלל שלא יפסיקו לעולם. "על ידי ניגונים..." אני נשבע שמהגיבוש לשייטת לא התאמצתי ככה. "רחם, רחם נא ה' אלוקינו..." מזיעים זה על כתף זה...

"איזה יופי, טוב לראות", "שי, זהו? טירונים?!" "אנחנו בקו עזה", "חודש וחצי וסיימת מסלול?" אני מנסה להתחמק מהמעגל. "בטח יוצא לגיבוש". "אז נראה אותך בשיזפון?" למה לא חתכתי קודם? "אה עמית, לאן התגייסת בסוף?" זהו, אין לאן לברוח, "אני?"

אני רואה הרבה עיניים מצפות ומקווה לא לאכזב, "אני..." – עדיין לא השלמתי עם זה בעצמי – "אני עושה שירות לאומי".

האור שלה

מ'

הגעגוע אליה כל כך עמוק.
הגעגוע לאהבה שהיא העניקה, לריח שלה, לאוכל,
לשמחת החיים, לחיבוק, לחיוך, לעידוד במילים המיוחדות
האלה שרק היא יכולה לומר,
לעיניים הבורקות כשאני חוזרת הביתה.
לפעמים כל כך לא שמים לב לדברים האלה – הקטנים,
הבסיסיים, שמובנים מאליהם,
וכל כך לא יודעים להעריך מספיק ולדעת כמה היא חשובה.
ועכשיו... מבינים הכל. אחרי שהיא הלכה.
עכשיו, כשהיא נמצאת בעולם טוב יותר, מבינים עד כמה
היא חשובה.
וממשיכים לשמור לה מקום בלב, מקום שרק הולך ומתעצם.
אמא, אני
מתגעגעת.

הצד השני

קוראים לי יעל, ואני עובדת כיועצת חינוכית בפרויקט לנוער דתי בסיכון. אני נפגשת עם ילדים שעברו ב־16־15 שנותיהם מה שאת, אני ואתה לא נעבור בחיים שלמים. הם נאבקים בפחדים ובכישלונות יום אחרי יום, הם נלחמים בפיתויים קשים מנשוא, ובעיקר הם מתמודדים מול החברה, המשפחה, מול עצמם. החיים בשבילם הם מאבק הישרדות מתמיד.

יש אצלנו תלמידה שהתגלגלה אלינו מסיבות שונות, אבל בשורה התחתונה – היא לא מתאימה למקום. היא ילדה מדהימה, חכמה ותורנית. נכון, היא לא הכי חברותית בעולם ויש לה קשיים פה ושם (אתם מכירים נערה בגיל ההתבגרות שאין לה?), אבל היא יכולה להוציא מעצמה הרבה יותר, לו רק תהיה במסגרת אחרת, ולא במסגרת המורכבת שלנו.

לפני כמה שבועות דיברתי אִתה שוב, על מה היא מרגישה, מה היא הייתה רוצה. שאלתי אותה אם היא לא מרגישה שבמקום אחר היא הייתה יכולה להפיק מעצמה יותר. היא גיחכה ואמרה לי: למה נראה לך שבמקום אחר יקבלו אותי? מה התבוסתנות הזאת, שאלתי אותה, למה לא? את ילדה נהדרת! חכמה וטובת לב! למה שלא יקבלו אותך?

היא חייכה ואמרה לי: נסי ותראי.

ילדה חכמה התלמידה שלי. ניסיתי וראיתי. פניתי לכמה וכמה מוסדות (וכמה... וכמה...). אף אחד לא היה מוכן אפילו לראיין אותה. שלא לדבר על קבלה. לא עזרו התעודות ששלחתי, ההערכות המצוינות שקיבלה, הציונים המעולים – כלום.

אני יודעת שלא תמיד קל להכיל את כל מי שלא נכנס לנו לשבלונה הרגילה, זה דורש מאמץ, אבל ישנו גם הצד השני – חשבתם פעם עליו?

המחנך

אריה מינקוב

כמו עוד אלפים גם אני למדתי בישיבה. נכנסתי אליה בכיתה ט', יצאתי בסוף י"ב, ורק עכשיו, חצי שנה אחר כך, אני מבין. מבין מה זה חינוך, מבין מה זה מחנך.

הייתה לי ביקורת מסוימת על דרך ההתנהלות של הישיבה, אז שלחתי לראש הישיבה דוא"ל. לא העליתי על דעתי שבעקבותיו הוא יתקשר אליי, וישקיע כמעט שעה בטלפון כדי להסביר לי את הנקודה הזאת, באורך רוח, בנעימות, מתוך רצון להשתפר.

רק בשיחה אתו נפל לי האסימון: אילו שיקולים יש למחנך, עד כמה החוט דק, מהי גמילות חסד – לקבל לישיבה, לא לקבל, להשאיר בישיבה, לא להשאיר בישיבה, ללחוץ או להרפות, להתעניין או להימנע, לכאוב את הטעויות, אבל ללמוד מהן כדי לא לחזור עליהן, לחיות את החינוך, להיות אכפתי, משקיע, חושב. לא לברוח ממורכבות, אלא להתמודד אִתה.

איך עושים את זה? אין לי מושג, זה נראה לי גדול עליי, אני לא רואה את עצמי מצליח להתמודד עם כל השיקולים הדקים האלה. אחרי שמבינים את זה קשה מאוד לומר ביקורת על הישיבה.

בעצם, אני רוצה לומר תודה. תודה למחנכים שהיו לי, שדאגו לי, שחשבו עליי בשעות שאני לא חשבתי על עצמי, שהשקיעו את עצמם, ובזכותם אני נמצא איפה שאני נמצא.

תודה!

מוקדש לרב מתניה אריאל, ולכל הצוות החינוכי של ישיבת דרך חיים.

מאבק החיים

דנצ'

היא רודפת אותי.

לעולם היא אינה מרפה. האין היא צריכה מנוחה? היא אורבת לי. מחכה לי מעבר לכל עיקול, במסתורי כל פינה חשוכה. היא מחכה. עיניה ממוקדות, עמידתה דרוכה. ממתינה לשעת כושר, להתנפל ולשסע בטרפה את שיניה החדות. היא מאומנת היטב. החיים לימדו אותה הכל. היא לא רואה דבר מלבד המטרה. המטרה – זו אני! וחרף ניסיונותיי הרבים, נראה שהיא לא תתייאש עד שתפיל גם אותי. נראה שהיא לא תרפה ממני לעולם.

אני מפחדת. אני יודעת שממלתעותיה המאיימות נמלטו רק מעטים. אני מפחדת שהיא תתפוס גם אותי.

היא דוממת. שקטה. לא עושה דבר שיסגיר את הימצאותה, אבל אותי היא לא מצליחה להוליך שולל. אני רואה אותה. כמעט מזנקת כשנדמה לה שתפסה אותי בחולשתי. אבל היא לא היחידה שיכולה להוליך שולל. אני לא אחשוף לפניה את חולשותיי. אני לא אמעד. אני אעמיד פני חזקה. אני ארים ראשי בגאון. אני אלחם. אתן לה להאמין שכוחי עומד לי לנצח. אתן לה להאמין ששום דבר לא יחליש אותי. אתן לה לראות את הרוח במפרשיי, את הדלק במנועיי, את כוח החיים המניע.

אני לא אתן לבאסה לנצח. לעולם.

עם לב של אבן

ס'

יש אנשים עם לב של אבן.
ממש כך. בלי שום רחמים.
אנשים רעים, קרים, קשים.
לא רואים בעיניים, פשוט, דורסים.
לא מקשיבים, וגם לא ממש מדברים.
חושבים רק על עצמם, וכנראה גם ממש מופנמים.
אז וואלה,
צאו מהסרט,
לאנשים האלה יש הלב הכי רגיש בארץ.
הם סגורים ומופנמים כי עם מי הם ידברו, אִתכם?
האנשים שכל היום מדברים עליהם?
ניסיתם פעם לחשוב איך הם מרגישים
כשבמודע הם יודעים כל מה שאתם חושבים?
הרהרתם פעם בלב על הרוע שאתם מחוללים?
האנשים האלה, הם אנשים קדושים.
הם מבינים דברים כל כך עמוקים,
שאתם, הקטנים, מזלזלים.
הלוואי שיום אחד תרגישו מה הם מרגישים.
האנשים עם האבנים.

קול ששון וקול שמחה קול מולדת וקול אומה...

לוחם

את נקנית בייסורים
מולדת,
רק כך!
את הובטחת לי!

שילמתי ייסורים
ונגמרו לי הדמים
כבר די!
עד מתי??

הרי את מקודשת לי מולדת,
עדיין לא?!

נשבעתי אמונים
"ואירשתיך לי באמונה
וידעת את ה'"
הרי
את מקודשת.

החלטתי.
אני אמשיך להיאבק...
עד כלותי
עד שתהיי מקודשת לי
ואירשתיך לי
בצדק ובמשפט בחסד וברחמים

רק את מולדת
ואירשתיך לי לעולם
את!
ולא אחרת...
הרי את מקודשת.

חברות יקרות שלי

ש', כיתה ט'

בשנה שעברה, כשביקשו מתנדבת למשימה מסוימת,
מצאתי את עצמי, לשם שינוי, מצביעה,
חשבתי שמתאים לי ושאני יכולה.
אבל כנראה שאתן חשבתן אחרת,
חשבתן שאני למשימה כזאת לא מסוגלת.
אז נכון שהכרתן אותי כבר כמה שנים,
ובחיים לא עשיתי כאלו דברים,
תמיד הייתי הזאת השקטה,
שלא יוזמת, מציעה ומציגה.
אבל אז בהחלטה של שנייה,
רציתי לשנות, לשנות סטיגמה שכלל לא נכונה
להעז לעשות דברים שאני באמת יכולה.
ואז אחת מכן זרקה מילה,
השנייה פרצוף עיקמה
ואחרות סתם הסתכלו בתמיהה.
את היד לאחר רגע הורדתי, אם בכלל שמתן לב
ומאז היא תקועה שם, מנסה להתרומם,
אבל משהו עוצר.
לא מסוגלת כבר את דעתי לומה,
כי הרי מי אני בכלל?
אני משערת שלאחר דקה כבר שכחתן מהמקרה,
שכחתן את המילה שהוצאתן מהפה.
אבל רק רציתי להזכיר שאני נזכרת בכך הרבה,
וכשבא לי להציע, ליזום ולהגיד
אני נעצרת, כי...
אז רק לתשומת לבכן,
לא על כל דבר צריך להגיב, לרדת ולהביע את דעתכן
תחשבו קצת על המילים שאתן מוציאות מהפה
כי אצלי עצרתן שינוי שאולי לעולם לא יקרה.

היסטוריה של עם!

תגובה ל"היסטוריה של חצי עם" מגיליון 303/ שמחה ברנס

ביום ראשון י"ז בסיוון ייגשו כל תלמידי כיתות י' ברחבי הארץ לבחינת הבגרות בהיסטוריה. הנושא 'יהדות בארצות האסלאם' הקיים בחומר לבגרות, ירד השנה במיקוד. מוריה יקירתי, אם תפתחי את הספר בצבע תכלת של אברהם חדד "תולדות עם ישראל בדורות האחרונים" בעמודים 101–150 תמצאי מידע על חוקי עומר, דמי חסות, עלילת דמשק, חינוך בקהילה היהודית ועוד ועוד. דרך אגב, החומר הזה נלמד במשך כל שיעורי ההיסטוריה בכיתה ט'.

אבל עזבי לרגע את הבגרות בהיסטוריה, אני רוצה להתייחס לנימה העולה ממכתבך, ומשום מה מרבה להישמע בקרב 'ספרדים', תחושת קיפוח שתמיד מלווה את החבר'ה הללו. גם אני 'ספרדייה', אבל מעולם לא הרגשתי מקופחת. אתם יודעים למה? כי מעולם לא חיפשתי את הסיבות לכך. לא נטפלתי לדקויות הקטנות של החיים, לא רחרחתי אחרי רמז לקיפוח, לא רציתי להתמסכן. פשוט חייתי את חיי, בידיעה ברורה שאין אף אחד שרוצה להפלות אותי לרעה בגלל מה שאני. אז שורה תחתונה, חבר'ה, אף פעם אל תרגישו מקופחים – כי אתם לא!

מדרשת אליה
טיולים ויהדות
אשחר ותקן
מים אל ים
בנים
בנתיבי דרור
בוגרי כיתות ז' - ח'
מסע לזכרו של
אל"מ דרור וינברג
הצטרפו אל החלוצים,
הלוחמים והמטיילים שחצו
את הארץ לרחבה,
למסע נודד מהים התיכון
ועד לכנרת העובר בנופיו
המרהיבים של הגליל.
תאריכים:
כד' - כו' תמוז, 26-28/07
בנות
מעיינות נודד 3
בוגרות כיתות ח' - ט'
הצטרפו אלינו למסע
מהים התיכון
ועד לחופי הכינרת
נהלך במרחבי הגליל, בתוך
שפעת המים של נחל כזיב,
דרך שמורת מירון ונופיו
הקסומים של נחל מירון.
תאריכים:
ט' - יב' תמוז, 11-14/07
ההרשמה דרך האתר בלבד: www.meliya.org.il
לפרטים: 555-533-1599 שלוחה 4 | עלות: 630 ש"ח

"אמנה"
אולפנת בני עקיבא, רח' תל חי 6 כפר סבא
טל': 09-7655121 פקס: 09-7673444
מחנה נופש לבנות
•תורה•מדע•אומנות•כיף•גיבוש חשיבה מנהיגותית
לבוגרות כיתות ה'-ו'
יתקיים אי"ה בתאריכים
י'-ט"ז בתמוז (12-18/7/11)
בתנאי פנימייה מלאים וממוזגים
בקמפוס של אולפנת "אמנה" בכפר סבא
בתכנית המחנה
•סוגיות בתורה ובהלכה •טיסה בשמי הארץ
•מפגש עם סגנית חתן התנ"ך העולמי
•יום כיף בפארק שעשועים ומים
•חוגי אומנות ויצירה •ספורט אתגרי
•שעשועי מחשב •סדנאות מנהיגות •העשרה תורנית
•משמר •אמן אורח •רחצה בבריכה
•יום טיול •חוויית שבת באולפנא
להורדת טופס הרשמה נא להיכנס לאתר האולפנא באינטרנט
www.schooly2.co.il/amanaks
מספר המקומות מוגבל

אמונה
תנועת האשה הדתית לאומית
רוח פרץ ישראל
לבית ילדים דתי לאומי בבני ברק - אחוזת שרה
לשנת הלימודים הבאה תשע"ב דרושים
מדריכים לקבוצות בנים
אפשרות למשרה מלאה/חלקית
אפשרות למגורים במקום
פסיכולוג/ית קליני/ית
לעבודה במשרה תקנית
של 30 שעות שבועיות
קו"ח לפקס: 03-5794796
או למייל: achuzatsara@achuzatsara.org.il

בנוף ציון מול נוף מדהים של הר הבית
למכירה
4 חדרים
מרפסת, יח' הורים,
יפהפיה ומוארת
מחיר - 1.380.000 ש"ח
2.5 חדרים
(אפשרי להפוך ל3.5)
מרפסת 37 מטר
מחיר - 1.200.000 ש"ח
5 חדרים
משודרגת ומושקעת, נוף מדהים
מחיר 2.000.000 ש"ח
להשכרה
4 חדרים, פנטהאוז
טרסה ענקית (123 מטר)
מחסן וחנ"ה
מחיר - 5500 ש"ח לחודש
לפרטים: 052-4066620 מיכל

מדרשת בינת
מזמינה אותך להיפתח
אל עולמך הרוחני
כהכנה לחיים של ערך ומשמעות
לבנות חינוך בנחת רוח
תכנית תורנית לתואר B.ED
בחינוך והוראה
בשיתוף מכללת תלפיות
תורה לשמה
תכנית שנתית מלאה
יחדיו
תכנית שילוב לימודים
ומגורים במדרשה לצד לימודים
אקדמיים או עבודה
אלול
תכנית ייחודית למעוניינות
להיות חלק מ"משפחת בינת"
בחודשי אלול ותשרי
בואי לשמוע עוד והתרשמי מהבנות, מהשיעורים ומהאווירה
מדרשת בינת שבות רחל
www.mbinat.co.il | 054-6789-722 | 02-9947366

דרושים מדריכים/ות
אל עמי-אל עצמי
מפעילה עשרות מדריכים/ות בהעברת פעילויות יהדות ומורשת
ב-90 חטיבות ותיכונים חילוניים בצפון ובמרכז הארץ
אתם מוזמנים לצעוד עם הנוער בדרך הפשוטה אל עצמם
דרישות התפקיד:
נשואים בלבד|גילאי 21-35|ניסיון בהדרכה|נכונות להשקעה ולמידה
ימי מיונים והכשרה ייחודית
יתקיימו ב"ה במהלך חודש תמוז
אל עמי
למשלוח קורות חיים kineret@elami-elatzmi.co.il רק פניות מתאימות תענינה